

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

x Sv. 73/90

Ev B

Ernst Hagelin.

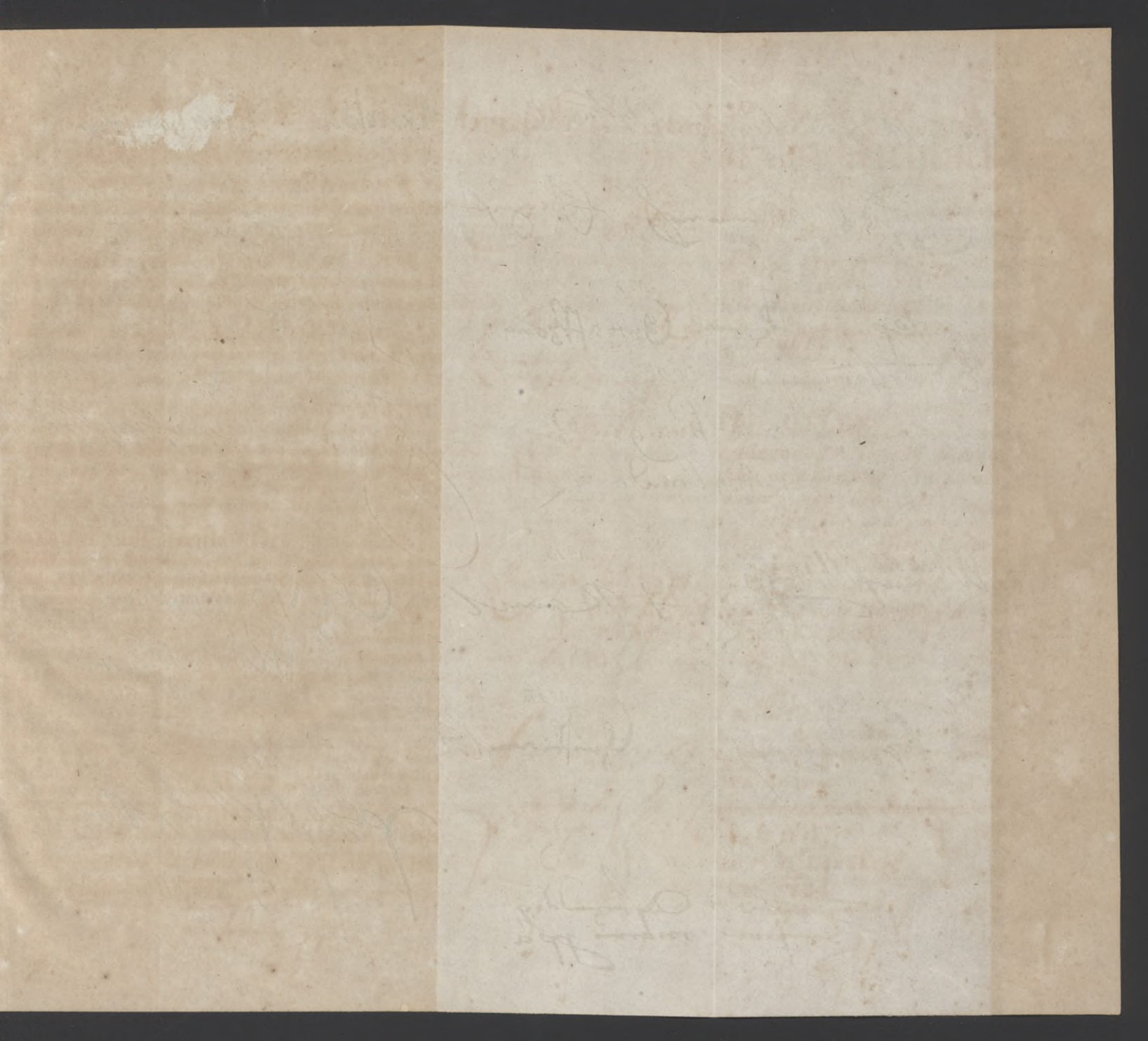
Centralbiblioteket

Hist.

Sv.

Saml.

Ex.B

N° 1.

Christ Swerkerby Offhand

N° 4.

Arnoldus Grohansma

N° 2.

Christ Fleming

N° 3.

Christoffer

N° 5.

Christoffer Nijsen
Gard

N° 6.

Jacob
Kawestrom

N° 7.

Leare Gustaffson

N° 8.

Jacques P.

N° 9.

Anna Konig in
Schotland

N° 10.

James Melnik

N° 12.

Anna K.

N° 13.

H. Ramel

N° 11.

Christoffer
Bewerkan

N° 14.

Friderig

N° 15.

Guillaume

N° 17.

Philippe Bossen

N° 16.

Christoffer
Sundt

Dela Gardiska Archivet,

eller

Handlingar ur Grefl. Dela- Gardiska Bibliotheket på Löberöd.

FEMTE DELEN:

Biographiska Handlingar, forts. från Fjerde Delen, och Statistiska och Biographiska handlingar rörande länder, som äro eller varit med det urgamla Sverige förenade, alla hörande till 16de seklets historia, efter Reformationen, i Sverige, samt till slut ett Chronologiskt och Alphabetiskt register öfver alla Fem Delarne, innefattande Handlingar från 1200 till 1600.

Utgifven

af

P. Wieselgren.

Corresponderande Ledamot af Kongl. Samsfundet för utgifvande af Handskrifter rörande Scandinaviens historia i Stockholm och det Kongelige Nordiske Oldskriftselskabet i Köbenhavn.

Lund,

tryckt hos N. P. Lundberg

Oct. 1834.

F ö r o r d.

Ändtligen har en enskild vän, öfverhopad af egna arbeten, som bäst visa huru dyrbart hvarje ögonblick är för honom, lösslitit sig från sina egna viktigare forskningar, sett på innehållet i en och annan del och bläddrat i 1sta delen, för att genom en anmälan i *Litt. För. tidning* möjligtvis förekomma arbetets sjelf-indragning. Bedömandet af recensio- nen innebär ej klander. På samma sätt har Utg. nå- gon gång gått till väga, när han sett ett och annat för- tjenstfullt arbete med tystnad bemötas, harmful full öfver, att de *skrifvande*, som knappt hinna andas, måste äfven recensera hvarandra, då de blott *läsande*, som derunder pusta ut sitt qual öfver tidens längd, ej ens idas offentligen bedömma hvad som utgifves, så vida ej passionen på något sätt kommer i rörelse. Utg. fruktar således ännu, att ej kunna väcka någon infly- telserik mans grundliga nitälskan för sitt arbete, och att införa det utländska bruket att sjelf recensera sig, dertill är och blir Utg. för stolt. Och beklag- ligtvis kan han ej med detta arbete skaffa sig ovän- ner, hvilket, i förtroende sagdt, plägar vara än bät- tre för afsättningen, än att få vänner. Detta allt är desto beklagligare, som den vördade och vördnads- värde Förläggaren, för att gagna både minnets och hoppets tidehvarf, ädelmodigt anslagit vinsten af detta arbete, så länge det kan fortgå, till *Gustaf DelaGardies Wexelundervisningsschola i Westerstad*, på hvilken Han dessutom offrat så mycket och som ej blott gag- nar folket på Hans eget gods, utan orten i allmän- het. Utgifvaren, som ej eger något i sin verknings-

krets viktigare hjälpmedel, än denna schola, skall med största lust offra all den lilla arbetskraft, som kan af offentliga och andra litterära arbeten lemnas öfrig, blott han får utsigt att ej alldeles arbeta för bokmalarne. Han tror ännu, att om en och annan af våra 100 tidningar ynnestfullt ville aftrycka *Innehållsen* och upplysa om vinstens bestämmelse, så kunde ej tiden vara likgiltigare för sina minnen nu, än i Giörvells dagar, hvilken kunde (ehuru under 100-tals olika titlar) utgifva ett ganska stort antal historiska handlingar, som spridt sig vida utom den trångs kretsen af häfdaforskare. Ett olika pris sattes från början för *köpare* och *subscribers*, på det ej verket måtte göras incomplett. Numer är ej att befara, det någon köper strödda delar, hvarföre priset är och blifver blott *ett*, subscriptionspriset — 1: 16 sk. hco för *hvarjedel af 16 ark med en planche*. Utg. hinner ej enskilt besvara *historiens* och *folk-scholornas* Vänner med sollicitationer om vidsträcktare offentliggörande af dessa förhållanden; han hoppas, att saken sjelf recommenderar sig bäst hos alla ädla sinnen. Med dessa 5 *Delarne med sina register* är emellertid ett komplett verk lemnadt. Synes en blidare sol uppgå deröfver, så sker innan kort öfvergången till nästa tidehvarf på samme ädla Herres förlag, med samme Utgivare och samma ändamål att verka en bättre framtid i folkbildningen inom den ort, der *DelaGardiska Archivets* sköna forntid står, "en katakomb i blomstergården."

Westerstad d. 1 Oct. 1834.

—————
UTGIFVAREN.

INNEHÅLL:

FÖRSTA AFDELNINGEN:

Biografiska Handlingar (forts. fr. ivde D.)

Elfkarl Ol. Sv. s. p. 1. *Fleming Cl., Ebba, Johan* p. 2. *Grothusen, Arn. Anna* p. 5. *Gyllenstierna, Nils till Drott. Elisabeth* och hennes svar p. 7. *Homodeus Theoph. recept.* p. 10. *Juusten, Paul, Bengt* (Gyllenlod) p. 11. *Krumme, Kruus, Kurck*, p. 18. *Lejon, Clas, Hans*, p. 22. *Åttetafla* p. 25. *Lejonhufvud, Ebba* öppet bref mot sonen *Mauritz* p. 26. *Grefvinnans förmenta Kronofordringar* p. 40. *Arfskiftet* p. 44. *Axel förpantn. sbr.* af gårdar i Norrige p. 45. *Lillie a) af Gregers slägt, b) af Ökna, c) till Löfsta* p. 46. *Oxenstierna*, utdrag af en familjemminnesbok p. 52. *Ribbing, B.* 54. *Af Tre Rosor, Gust.* p. 55. *Rosengren, Jac.* p. 57. v. *Rosen, Joh.* p. 58. *Rosenstråle, Jöns, Måns, Truls, Birger*, p. 59. *Slatte, Ingr. Anna* p. 64. *Soop, Hans, Axel* p. 66. *Stenbock, Arv., Carl G.* 67. *Stiernskiöld, Clas* p. 71. *Sture, Märta, Sten, Carl, Maur. Anna* p. 73. *Sturearvingarnes egendom* p. 84. *Stålarm a) till Kiåla, b) till Grabacka* p. 86. *Stålhandske* p. 87. *Taube Reinh.* p. 89. v. *Tiesenhausen, Fab., Casp.* p. 90.

Biographiska Handlingar rör. personer i f. d. Danska besittningar, stamfäder för eller fränder med Svenska historiska personer.

Banér till Aasdal p. 91. *Barnekow, Hans, Mätta, Märten, Johan och Christian* p. 91. (med bref fr. Tyska, Skottska m. fl. Kungl. och Furstl. samt lärda personer) p. 91. *Upplysning att R. R. Christ. Barnekow var den hjelte, som med uppoffring afsitt lif räddade K. Christian IV i Halland* p. 129 *). *Brahe, Otto, Lave*, p. 133 (rör. Löberöd 1553). *Hvitfeldt, Ar. Gyllenstierna, Magn.* p. 137. *Ramel, Henr.* p. 138.

*) I handskrift förut meddelad det Kongel. Nordiske Oldskriftselskabet i Köpenhamn, som befunnit densamma intressant och vigtig.

ANDRA AFDELNINGEN:

Statistiska Handlingar rör. länder, som äro (A) eller varit (B) med det urgamla Sverige förenade.

A. 1. *Skåne. I. Regerande Makt. K. Fredr. I. Bref om Skånsk rötoring 1525 p. 145. K. Christian III. Bref om Skånska dykeriet, herreväldet, m. m. p. 150. Hertigin. Dorothea, rör. talfriheten, p. 154. K. Fredrik II p. 156. K. Christian IV a) K. bref. b) Ministeriella handll. Instruct. vid förbundets förnyande mellan Danm. och Engl. och Danm. och General-Staterna; Legater Ar. Hvitfeldt och Chr. Barnekow p. 158. II. Lagskipande Makten: Landsdomare i Skåne, om dråp, trädffällning m. m. p. 166. Magistrater i Wä och Åhus p. 169. III. Verkställande Makten. Bef:män öfver Malmöhus om skogsvaktning, rustning m. m. p. 171. IV. Eccles. o. Litt. Makt. Superintend. i Lund, Domprost-öfverväld, Betyg, Confirmationsbr. m. m. p. 176.*

A. 2. *Bohus Län, Lagskipande Makt, Lagmansdom med citatt. ur Norska Lagboken p. 182.*

B. 1. *Estland och Lifland a) Ridderliga Makten, bref af Härmästare v. Plettenberg, G. Kettler m. fl. Gäfvobref på en bondfamilj m. m. p. 185. b) Biskopliga Makten p. 189. c) Sv. Konungens Ståthållare. P. DelaGardie, Joh. Berndes p. 190.*

B. 2. *Finland. I. Lagskip. Makt. a) Räfst och Rättarthing. b) Lagmansd. N. & S. Finne. c) Häradshfd. domar. d) Magistratsrätter i Wiborg och Åbo p. 192. II. Werkstätt. Makt. Gen. Gouvern. Henr. Horn, Ax. Lejonhufvud, Cl. Fleming; Arv. Stålarv och Axel Kurek p. 204. III. Eccles. o. Litt. Makt. Förläkningsbevis, Vittnesbref m. m. af prester.*

B. 3. *Polen. Uppllysningar ur Polska Cabnettets registratur 1562-68 rör. Sverige, bref till Hertig Johan m. m. p. 214. Bihang: Spanien, utdrag ur en biographi öfver Philipp II af dess Secret. Ant. Perez. p. 224.*

Chronologiskt och Alfabetsiskt Register, Rätelser.

Alphabetiskt Register.

A.

- Absalon, Erkeb. III: vi, 77.
 Abraham, Hert. i Noug. IV, 49.
 — Andreæ Angerm. IV, 126.
 Adelsmän, finska, II, 19, 33, IV, 58.
 Adlen i WGL. I, 59.
 Adelsprivilegier II, 70, IV, 77.
 Adelsdiplomer II, 18, 19, 33, 155, IV, 55, 59.
 — af en adelsman III, 68.
 Adlens, den danska, våldsamheter II, 42, 62, 152.
 Adlens, den Skottska, orolighet V, 110, 117 &c.
 Advocatus och Landsdomare I, xvi, V, 167.
 Akademiskt betyg V, 179.
 Akad. nations och facultets-inrätt. i Padua V, 102.
 Akad. Bibl. ms. saml. i Lund II, 171.
 Albrecht, kung, II, 16.
 Alvastra klost. I, 241, 242.
 Amund Rörikss. se Eka.
 And, Isr. Lagn. II, 142.
 — Ramborg — ib.
 Anna, Drott. i Skotl. V, 112, 140.
 — Pfaltzgreffv. IV, 21.
 Arvid, Bisk. i Åbo I, 238.
 Aranäs II, 15.
 Askaby klost. II, 127.
 Audun, som först gaf hästar korn III, 2, 12.
 August, Churfurste I, 54.
- B.
- Baco af Verul. V, 108.
 Bagge Joghén II, 129.
 — Jacob I, 144, IV, 30.
 Balck, Björn, Bisk. i Åbo III, 53.
 Banér, And. III, 80.
 — Ax. II, 53, 120 (?).
 — Erik II, 42, V, 91.
 — Eskil II, 7, III, 79.
 — Gust. IV, 68, 161.
 — Isak III, 81.
 — Knut II, 49.
- Peder V, 77.
 — Sigrid I, 219, II, 8.
 — Sten II, 9, IV, 68.
 Barnekow, Christ. II, 23, V, 99, 141, 156, 157.
 — Hans, Gör. Joh. Mårt. III, 30, V, 91.
 Beatrix, Drott. II, 8.
 Bengt Knutss. Bisk. i Westeråa II, 32.
 Bergens klost. III, 77.
 Bergsväsände V, 19, 41 &c.
 Berndes J. V, 191.
 Beurreus Dion. (läkare) I, 73, V, 25.
 — Thomas V, 25.
 — Clas ib.
 Beza Th. V, 124.
 Bildningsgrad: en Amirals V, 13.
 — en Grefvinnas V, 26.
 — ett R. Råds III, 46.
 — en prests (?) V, 214.
 Bille Cl. V, 184.
 — Thorb. Bisk. V, 92.
 — Sten III, 27.
 Birger konung II, 12, 167.
 — Erkeb. II, 60, III, 29.
 — Ulfsson II, 4, 5.
 Bjelke Ax. I, 52, II, 3.
 — Claes IV, 98.
 — Erik III, 52.
 — Hogensk. IV, 18, 163, V, 193.
 — Nils II, 53.
 — Peder II, 46, 116.
 — Sten II, 9, 46, 134, III, 130.
 — Thure II, 23, 82, III, 85, IV, 185.
 Bjelkenstierna II, 55.
 Blome V, 154.
 Blå, familjen, II, 94, III, 90 f.
 Boje And. IV, 168.
 — Gör. IV, 97, V, 195.
 — Hans IV, 169.
 — Jöns IV, 34.
 — Mårt. IV, 168, V, 200.
 — Nils I, 45-53, 64, 87 f. 187, 207, II, 20, IV, 34, 116.

- Boo Johanss. III, 61.
 Bohus I, 201. III, 23. V, 182.
 Bonde Jöns I, 144.
 — Märta III, 97.
 — Philipp ib.
 — Thord II, 82. III, 53.
 Bondfamilj bortskänkes V, 188.
 Borgo III, 73.
 Boskapsskötsel I, 95 &c. &c.
 Bosjöklost. III, 29. V, 92.
 Bothwell V, 116.
 Botvid Bisk. II, 66, 68.
 Botvidus Nericius de Sala, Cardinal IV, 188.
 Boussman H. I, 160. IV, 169.
 Brade Ax III, 13, 35, 106, 110, 113.
 — Jens III, 114.
 — Lange III, 114. V, 134.
 — Nils III, 13, 21, 24, 29, 35, 119.
 — Otto V, 133.
 — Tycho III, 113. V, 133.
 Bråhe a) Finsta. Brita II, 147, 161 f. III, 102, 142. Dess kloster I, 69. II, 112.
 — Ramborg III, 142.
 b) Plata Erng. III, 104.
 — Claus III, 105.
 c) Rydboh. Peder I, 103, 183. IV, 76, 171, 181. V, 141, 167.
 — Er. & Gust. IV, 129, 182. V, 7.
 — Margar. III, 120.
 Brakel III, 12.
 Brask dipl. reg. IV, 17. V iättels.
 Brokind II, 3.
 Broms Ol. & N. III, 120.
 Brostrup J. Erkeb. II, 78. III, 13.
 Buxhöfden III, 46.
 Bugislaus Hert. III, 75.
 Bylov, Fike II, 9.
 — Ida III, 96.
 Baat Magn. II, xvi, 23.
 Båt, Erl. III, 141. IV, 138.
 — Joh. IV, 34, 116.
 — Ped. III, 52.
 Bäckaskogs klost. III, 27.
 C.
 Capello, Bianca IV, 189, 224.
- Carl VIII. II, 26 f. 99, 100, 157. III, 85.
 — döttrar I, 220. II, 158.
 Carl (IX) Hert. IV, 19, 83, 119, Riksfst. IV, 83. Kung IV, 92. V, 30, 104.
 Carlos, Don, V, 224.
 Carpelain III, 66.
 Casimir, kung, II, 157.
 Castelvestri V, 103.
 Catharina Wase I, 87, 110, IV, 189.
 — Stenbock Drott. I, 84.
 — Mänsdotter Drott. IV, 31, 189.
 — Jagell, I, 210. V, 219.
 — af Medicis IV, 188.
 Cecilia Wase I, 88, 110.
 Christian I. II, 29, 35.
 — II, II, 60.
 — III, III, 29.
 — IV, IV, 115. V, 157, 174.
 Christina Drott. IV, 103.
 Christopher, Kung II, 26.
 — Marggr. I, 91.
 — Hert. IV, 69.
 Chyträus D. V, 125.
 Conrad Bisk. III, 41.
 Constitutionalitet II, 78.
 Cruus V, 19.
 D.
 Danaholms mötes beslut III, viii.
 Danska rådets bref II, 78.
 Danzæus IV, 189.
 Davö II, 14.
 DelaBlanche IV, 184. V, 4.
 DelaGardie, Pont. I, 207 f. IV, 184, 187 f. V, 1, 5.
 — Jac. IV, 79, 186.
 — Joh. IV, 79.
 — M. Gabr. II, xiv. IV, 187.
 — Elisab. IV, 201.
 Diäkn Claes III, 63.
 — Esbjörn III, 63.
 — Henr. III, 60.
 — Jeppe III, 108.
 — Peder III, 125, 130.
 Dohna V, 101.
 Donistanus Erkeb. II, 67.

Dorothea Drott. V, 92.
 — Hertign. V, 154.
 Drake M. II, 98.
 Drottningholm I, 85.
 Dufva III, 53. IV, 87.
 Due V, 152.
 Dykeriväsendet V, 151.
 Dyre Mätta II, 50, III, 55.

E.

Edvard K. i Engl. II: 30. 34. 67.
 Edzard G. af F: 119.
 Eka af Anund II: 8. III: 95. 96.
 --- Helga II, 2 f.
 --- Måns IV, 7.
 --- Trotte II, 58. IV, 7.
 Ekholmen IV, 78.
 Ekolsund I, 95.
 Elfkarl O. V, 1.
 Elfsborg I, 184.
 Elisabeth Drott. I, 129. V,
 8, 106.
 Enköpings klost. II, 40.
 Erik XI. II, 2.
 --- XII. II, 8.
 --- XIII. II, 18, 155.
 --- XIV. I, 100, 118-183, 207,
 246. IV, 30. V, 216.
 --- Waldemarsson II, 2 f.
 Esrom klost. III, 21.
 Estland III, 40.
 Eurespä, Agricolas dödsplats
 I, 50.

F.

Falk, Er. Bisk. IV, 50.
 --- Jens III, 85, 89, 108.
 Ferla, Chr. I, 52.
 Fernando StorHert. IV, 223.
 Fersen H. v. III, 76. V, 190.
 Finland I, 41, 50, 77, 142. III,
 53. IV, 123. V, 192.
 Finmarken II, 22, 35.
 Fitinghoff III, 42.
 Finke Gust. I, 47, 143.
 --- Gör. IV, 115.

Fleming Claes III, 53, 57. IV,
 137. V, 2, 207, 210.
 --- Ebba V, 3.
 --- Erik V, 194 &c.
 --- Herm. I, 108. V, 195.
 --- Joach. V, 196.
 --- Joh. V, 4.
 Fodermarskinstruct. I, 47.
 Forstena, af (Torstesson), Lind-
 orm III, 124.
 --- Anders Linn: IV, 159.
 --- Torsten Linn: V, 38.
 --- Linnart Torst: V, 41.
 Anna V, 87.
 Frans Hert. I, 53.
 Frans Wormundss. V, 176.
 Francesco StorHert. IV, 224.
 Fredrik I. V, 145.
 --- II. V, 138, 156.
 Frille Chr. III, 66. V, 25.

G.

Galen, v. Ordensmüst. V, 187.
 Gera Holg. III, 126.
 --- Carl I, 52.
 Generalstaterna V, 159, 165, 224.
 Giöe Esk II, 78. III, 114.
 Glob N. II, 42.
 Gotthard (Kettler) V, 187.
 Gotland II, 43.
 Grefsnäs V, 33, 44.
 Gregorius Paf. I, 214.
 Gren, Cicilia II, 8, 10, 169.
 III, 79.
 --- Iwar II, 7, 8.
 --- Måns II, 7, 8.
 --- Thorsten II, 105.
 --- Sten, Thorkel II, 5.
 Grip Birg. II, 3, 9, 30.
 --- Bo II, 3, 9, 125, 129.
 --- Jon III, 127.
 --- Marina I, 52.
 --- Margaretha II, 9.
 Gripsholm I, 71.
 Grotte Sv. Bisp II, 130.
 Grothusen Arn. IV, 211. V, 5.
 --- Anna V, 6.
 Grynæus J. V, 122.
 Gustaf I. I, 8, 41-67, 166, 109-

- 117, 136, 218. II, 8. III, 141. IV, 1-18, 29, 144. V, 43.
 --- Hert. af Saxon I, 93.
 Gustaf II Adolph V, 30.
 Gunilla Drott. III, 85. IV, 66, 200.
 Gumsehufvud G. II, 88, 99, 112, 132. III, 80, 83, 96. V, 87.
 Gyllenhielm C.C. V, 90.
 Gyllenlod, se Juusten.
 Gyllenstierna Carl II, 53.
 --- Erik II, 97.
 --- Christina I, 96. II, 8. 56. III, 89.
 --- Eskil III, 88.
 --- Nils II, 56. V, 7.
 --- Magn. V, 137. Ax. V, 166.
 Gylte B. IV, 68.
 Gårda Erng. II, 110. Carl II, 85. Nils III, 120.
 Gårdeholm II, 57.
 Göran Hert. i Noug. III, 46. IV, 35.
- H.
- Hack Dav. III, 112.
 --- Nils III, 114.
 Haffn v. III, 26.
 Halland II, 39.
 Handaslöjder I, 83 &c. Hand- del I, 45 &c. Handverk I, 70 &c.
 Hallequi IV, 138.
 Hans Classon, Soph. Gyllen- hjelms morfar IV, 171, 192.
 Helgoland II, 22, 35.
 Hening I, Bisk. i Abo III, 69.
 --- Doct. i Kphn V, 123.
 Henrik K, i Frankr. IV, 188.
 --- i Polen IV, 189.
 --- i Engl. II, 11, 21, 29, 41.
 --- Bisk. II, 48.
 Helgandsholmsm. besl. II, 68.
 Hjorthufvud Birg. II, 40.
- Hiærne Jarl II, 4, 40.
 Homødeus Th. V, 10.
 Hordeel L. IV, 55, 65, 198, 221. V, 2, 198, 206.
 --- Knut V, 213.
 Horn Clas I, 151, 176.
 --- Henr. I, 47, 108. V, 25, 195, 281, 204.
 Høye v. d. J. V, 196.
 Hvitfeldt Ar. II, 23. V, 136, 163, 166.
 Hufvudö klost. III, 11.
 Häkan V. III, 1.
 --- Magnus I. II, 14, 154.
 Häringe II, 40.
 Hästcultur I, 74 (Ijusakistor) 94 &c.
 Hästesko IV, 59.
 Hörningsholm II, 51.
- J.
- Jacob, Kung, V, 109, 140.
 --- Erkeb. II, 79.
 Jacobsköld Nils IV, 159.
 Jemtland I, 54.
 Ingeborg Hertigin, II, 14.
 Johan I. II, 1.
 --- II, II, 41.
 --- III. I, 150, 207. IV, 50 &c. 116. V, 47 f. 219.
 --- Hert. af ÖGL. IV, 121.
 Johannes Bisk. i Opslo III, 8.
 --- Bisp. i Abo III, 56, 70.
 --- Henrici IV, 205.
 Johan Fredr. Hert. V, 95.
 Joliveti hist. II, xiv. I. 207.
 Isabella III, 1.
 Island II, 22, 29, 41. v: 163.
 Iwar Månsson II, 58 f. III, 57.
 --- Iwarsson II, 54.
 Juusten Paul Bisk. V, 11.
 --- B. (Gyllenlod) Amir. V, 11, 207.
 Jägeristaten i Skåne V, 171.
 Jönköpings riksd. IV, 90.
 --- pantherre IV, 123.
 Jösse Eriksson (Juten) III, 70, 71, 97.

K.

- Kagg Er. I, 56. V, 87.
 --- Matts III, 106.
 Kalmar II, 122 &c.
 Karin Hans dotter IV, 50, 64, 196.
 Karki (Kurek) III, 66.
 Keit A. IV, 78. V, 7.
 Klenodier I, 65, 67 &c. IV, 288 &c.
 Klosterjungfrur II, 111. V, 92, 150, 157 &c.
 Klädspersedlar IV, 226 &c.
 Knob L. III, 18.
 Komptare (Commendator) V, 186.
 Korp, K. Bfm. V, 18, 193.
 Koskull A. III, 44.
 Krantzii Chronica II, 152.
 Krokels klost. II, xiv, 129. IV, 145.
 Krumme N. II, 102. IV, 50. V, 18.
 Kraus Matts IV, 60, 95. V, 19, 25, 209.
 --- Jesper I, 86. IV, 102, 123.
 Kungelf III, 25.
 Kumo III, 60, 69, 71.
 Kurek Jöns IV, 63, 194. V, 21, 22, 25.
 --- Knut I, 237. III, 63. V, 196.
 --- Ax. V, 211.
 Kyle H. IV, 139.
 --- P. III, 156.
 Kijl V, 25.

L.

- Lejonansigte I, 243. III, 52, 135, 142.
 Lejonhufvud Margar. Drottn. I, 68-84.
 --- Sten d. ä. I, 52, 53, 106. IV, 36, 59. II, 60.
 --- Ax. IV, 86. V, 45, 205.
 --- Sten d. y. IV, 99, 100.
 --- Brita IV, 169.
 --- Amelia IV, 99.
 --- Ebba I, 52. IV, 86, 149. V, 26.
 Lillie Greg. III, 117.
 --- Erik IV, 18, 121, 154. V, 50.
 --- Jöns II, 128. V, 48.
 --- Knut II, 53. IV, 35, 36. 50. IV, 36. V, 46, 193.
 Lifland I, 158, 159-183. III, 40. V, 185.
 Lidköpings flyttning till Hufvudnäs I, 61.
 Lindholmen III, 122.
 Linköping I, 241, 245.
 Linnæi bref i Lund II, 160.
 Lundegård V, 157.
 Läsbrief II, xv.
 Läckö I, 70, 85.

M.

- Magnus L. II, 11.
 --- II, 13, 14, 151. IV, 49. III, 2, 46.
 --- Lagabæters Lagbok V, 183.
 --- Hert. till ÖGL. IV, 18 f.
 --- Hert. till Ösel IV, 18. V, 218.
 --- Hert. till Noug. IV, 35. III, 46.
 --- Hert. till Sax. IV, 49.
 Magnus Heijnesson V, 161.
 Magnus, Joh. Erkeb. II, 152.
 Mansfelt V, 141.
 Maning e Hajjo I, 114.
 Margaretha II, 17. III, 89.
 Marsvin Jörg. II, 62, 72.
 Martinus Ol. Hels. V, 6.

- Mathem. instrum. V, 103.
 Maydel V, 186.
 Marieholm V, 80.
 — dal ib.
 Mengden v. d. III, 40.
 Memorialbok, förd af Domare
 V, 24.
 Medellagen II, 97.
 Melvill J. & W. V, 113.
 Medicin I, 73, 76, 79, 82. V,
 10, 214.
 Minnisköld B. II, 93.
 Minnesbok förd inom Oxenstj.
 fam. V, 52.
 Mornai C. I, 117, 135, 183.
 Munck III, 28. V, 150, 200.
 Myntväsende II, 65. V, 1, 4,
 6, 19, 40, 42, 45, 153 &c.
- N.
- Natt och dag, Åke II, xix, III,
 25.
 — Sten III, 53.
 — Bo III, 125, 135-137.
 — Nils III, 131.
 — i längden: Erng. II, 110.
 III, 80.
 — — Nils II, 83, 91.
 Nattvardsbegrepp V, 213, 214.
 Næf, Jac. IV, 153.
 Narvas Bajor I, 161.
 Nils Ragvaldi Erkeb. II, 15, 72,
 86.
 — Bisk. II, 15.
 Nils Nilss. Kamrer V, 41.
 Norrige I, 54, 200. III, 1. V,
 45.
 Nunnans kärleksbref II, 112.
 III, vii.
 Nougård III, 46. IV, 46.
 Nydala klost. II, 134.
 Nykterhet I, 185. II, 67. V, 74.
 Nyland III, 61.
- O.
- Olaus Petri II, 65, 66, 68, 69.
- Olof Anderss. K. Skattmästa-
 re I, 51.
 Opslo I, 54. III, 8.
 Ordens, Tyska, Mästare III,
 41 &c.
 Otto Barnim Hert. III, 75.
 Osnabrüg, Bisp af, I, 57.
 Oxe, Ol. II, 42.
 — Ped. V, 133, 152. IV, 232.
 — Ingar IV, 222.
 Oxenstierna B. II, 80, 86.
 — Christ. II, 90.
 — Sten II, 7.
- P.
- Padis klost. IV, 169.
 Pastorsfullmakt V, 179.
 Petrus Bisk. III, 125.
 Petzingen do IV, 38.
 Philipp K. i Span. I, 147. V,
 224.
 — Hert. I, 66. V, 94.
 Philippa Drott. II, xvi, 83.
 III, vii.
 Plettenberg W. V, 185.
 Posse Lage IV, 6.
 — Knut IV, 34.
 — Elsa I, 52.
 Possevinus A. IV, 219, 227.
 Polen III, 44. v, 215 f.
 Pommern III, 75.
 Predikningar II, 137.
 Proselytväsen I, 107.
 Puke Kett. III, 138.
- Q.
- Qvarnar IV, 5, 6, 7, 8 &c.
- R.
- Ramel II. rv, 115. V, 138.
 Rantzou Fr. III, 54. v, 130.
 — H. V, 144.
 Religionsväsende I, 161 &c.
 Reventlou D. II, 35.

- Reval & Riga I, 45 &c.
 Ridderskapsplikter I, 42, 48, 50
 &c.
 Ribbing V, 54.
 Rheinfelds klost. III, 73.
 Romarike III, 3.
 Rosen J. v. V, 58.
 Rosor (Tre) Th. II, 49, 80,
 102.
 — Gust. I, 104. V, 55.
 — Cecilia v, 76.
 — Joh. I, 96. III, 23.
 — Ulf, Peder m. fl. III, 101,
 119, 131.
 — Rosengren J. IV, 18, 154.
 v, 57.
 Rosenstråle J. v, 59, 64 f.
 — Palme v, 62.
 — Truls ib.
 — Birg. ib. 157.
 Roos Knut Ulfss. II, 54.
 Rosensparre St. III, 33. v, 130
 Rusttjenst v, 145, 174 &c.
 Rut Otto III, 23.
 Rügen III, 78.
 Rydboholm III, 120.
 Ryning B. III, 150.
 Ryssland I, 41, 50, 176. IV, 35.
 Rålamb A. I, 189. v, 218.
 Råntor af grå verk i timber
 v, 24.
 Röd, Christoph. Anderss. II,
 53, 103. IV, 23, 24. V, 87.
 Rönnow, C. II, 35.
- S.**
- Sabbatshelgd v, 154.
 Saxo III, 11, 77.
 Salestad II, 15, 16.
 Sepulturae Regiæ I, 241. (af
 Rasm. Ludvss.)
 Sjö i Upland I, 62.
 Sigismund IV, 11, 115.
 Siminski IV, 138.
 Siundo II, 94, 97, 106, 109.
 Skattman, —sö III, 39, 140. IV,
 138.
 Skara II, 130.
- Skeninge II, 93-96, 106, 120 f.
 III, 124, 127, 128, 131, 135,
 138.
 Skepps värde V, 206.
 Skånes Konung II, 13.
 Skytte L. II, 167.
 Sla te v, 64, 196.
 Slaveka J. III, 81. Nils ib.
 — Claus III, 84.
 Småland I, 142.
 Snakenberg L. III, 80.
 — Hans III, 125.
 — U. v, 193.
 Sommar M. II, 30.
 Soop H. & A. v: 66.
 Sophia Wase I: 93.
 Sone Sonesson III, 58.
 Sparre, Lars II, 53. IV, 24.
 — Carl II: 4, 13. III: 62, 68,
 130.
 — Erik v: 25, 127, 104, 115.
 — Arv. III: 125. Arv. 145.
 — Nils III: 94, 144, 145.
 — Ramb. III: 141.
 — Ulf III: 144. II: 6.
 — Åke Dompr. v: 147.
 Spåre Er. I: 143. v: 18, 201.
 Spanmål v: 2, 41 &c.
 Spanien v: 158, 224.
 Stenbock C. G. IV: 201. V: 70.
 — Erik IV: 34.
 — Arv. II: 54. V: 67.
 — Gust. I: 185, 197, 198, 201,
 iv: 34. II: 53.
 — Olof I: 92.
 Stengafvel L. II: 123.
 Stiernsköld Cl. I: 52. III: 85.
 v: 71, 208.
 Stiernkors Ivar III: 53. IV: 193.
 — Jöns III: 61.
 — Nils II: 187.
 — Olof III: 68.
 Stockholm I: 243. II: 68, 88,
 105.
 Strengnäs II: 32. III: 132.
 Strozzi v: 104.
 Strumpebands orden v: 158.
 Strutz Gisl. v: 60.
 Store, Arv. III: 146.
 Sture Algot III: 125.

- Amund III: 137. 142.
 — Anna f. Horn IV: 92. V: 81.
 — Bengt II: 135.
 — Carl V: 78.
 — Clas V: 83.
 — Ebba V: 84.
 — Erik I: 185.
 — Gust. II: 154. III: 80.
 — Magnus II: 135.
 — Mauritz IV: 53. 62. 66. V: 73.
 — Margar. I: 106. IV: 186.
 — Märta I: 68-83. 84. 87. 93. IV: 22. 27. 51. 118. 163. V: 73.
 — Nils Bos. III: 149. 150.
 — Nils Sv.s. I: 88-91. 129-150.
 — Sten d. ä. II: 27. 37. 158.
 — Sten d. y. II: 56.
 — Sten Svantess. V: 77.
 — Svante Nilss. III: 146.
 — Svante Stens. I: 53-61. 96. 100. 104. 137-143. 158-183. 187. 209. 226. IV: 34. 69. 117. 119.
 — Svante Maurss. V: 83.
 — Sven III: 147.
 Sturar i Skåne III: 148.
 Stålarv Arv. V: 25. 211.
 — Er. IV: 34. V: 11. 86. 194.
 Stålhandske v: 87.
 Swan Arv. V: 39.
 Svarte Skåning Åke II: 4. 32. III: 106.
 Svinhufvud Otto II: 56.
 Svärd H. V: 22.
 — Ol. III: 59. 60.
 — P. V: 197.
 Söderbo V: 87. 88.
 Söderköpings herred. II: 70.
 Södertörn II: 105.
 Sölvesborg III: 38.
- T.
- Talfrihet V: 154.
 Tavast M. II: 49. 20. III: 71.
 — Nils II: 69.
 Tavastehus brinner, bygges v: 211.
- Taube III: 42. V: 89.
 Tegel Er. IV: 151. 227.
 Titfer V: 186.
 Tiesenhausen V: 90.
 Tjurhufvud A. III: 85.
 Tord Bisk. III: 130.
 Torkel Knutss. II: 16.
 Forquemada II: 167.
 Pott Axel Laurits. II: 54. 64. 78. III: 55.
 — Bonde III: 86.
 — Brita III: 13.
 — Cl. V: 193.
 — Erik III: 65. 80.
 — Åke III: 149.
 Trolle Er. II: 49.
 Trosa o. Telge II: 91.
 Trädgårdsskötsel I: 74. III: 128. V: 63.
 Tullgarn I: 98.
 Tunabohm v: 175.
 Tyskä besittn. III: 75.
 Tycho Asmundius V: 177.
- U.
- Uddevalla III: 24.
 Ulf Bengtss. II: 9. III: 154.
 Ulfåsa I: 104.
 Upsala möte 1319. II: 70.
- V. W.
- Wachtmeister H. IV: 200.
 Wadstena II: 162. 242.
 Waldemar K. II: 2. 10.
 Walkendorf V: 161.
 Warberg I: 202.
 Wardehus IV: 38.
 Waruvärde IV: 233 &c.
 Wase, Ingem. o. Märta III: 85.
 — Kertil III: 156.
 — Dorothea III: 159.
 — Birgitta III: 164.
 Vegesack Th. I: 164.
 Wengarn III: 179. 183. 192.
 Westgöte, Jac. I: 62.

Westervik II: 23. 26. 30. IV:15.
Westerås II: 56. 132.
Wiborg I: 45.
Widtsköle III: 26.
Wifert C. II: xvi. V: 167. 173.
Vincentius Bisk. (?) II: 54.
Winstrup H. II: 35. 42. 78.
Winstorpslägten III: 163.
Wisby II: 159.
Wisor och rim I: 115.
V. Witzén II: 6.
Wä v: 169.

Y.

Yxkull III: 141, 152. V: 186.

Z.

Zamoisky V: 218.
Zöge III: 40.

Å.

Åbo skolstuga IV: 199. V: 21.
— län I: 45.
Åhus III: 35. V: 170.
Ås kloster III: 39.

Ä.

Äldsta originalskrift på Sven-
ska II: 10.

Ö.

Ödejord upptages V: 204. 209.
212.
Örnfot C. III: 167.
— Er. II: 16. III: 165.
Ösels Biskopar III: 44. 45.
Österland (Finland) III: 57.

Rättelser och Upplysningar.

I Delen.

P. 18, r. 7, l. 1690. — Rör. Gustaf Is brevexling med sonen Erik I, 109-128 se Adlersp. Saml. III, p. 15-18, der svaret finnes till brevet p. 109 härstädes, och Adlersp. Saml. III 30-33, hvares svar träffas här p. 118. Se Upplys. vid *Historiam R. Gustavi Inii monumenta quæ respiciunt I—VI Part.* Lund 1829, p. 76.

III Delen.

P. 75. K. Hans stadfäste Rheinfelds privilegier på Seggeberg d. 30 Mars 1502. Nord. Tidskr. I, III, p. 435. P. 110, r. 6. nerifr. läs 1487. P. 147, r. 2, läs p. 135.

IV Delen.

I förordet s. 1. r. 14 *origitiga* l. *ovigtiga*. Om tryckfelet *Gardije*: Utg. lemman likväl saken åt andras afgörande. Se *Skand. Samf. Handl. xvii: planchen*.

P. 17. Sedan 17 Delen af Skand. Samf. H. nedkommit, har Utg. der (p. 159) funnit detta Diploma Regum afskrifvet ut Brask Registrum, och befinnas der äfven de ställen Hogensk. Bjelke funnit oläsliga. En läsart synes bättre i D. A. r. 11 *bonitati responderemus* än Sk. S. H. *bonitate rependeremus*. Vidsträcktare blir förbudet p. 18 genom D. A. *audiat* ejusdem Martini doctrinam aut libros *inferat*, än Sk. S. H. *Audeat . . inferre*. Må anmärkas, efter Geyer S. F. H. II. p. 48, att detta bref af Brask composition aldrig af Konungen utfärdades. Se Skand. S. H. XIII. p. 58. S. 17 r. 19 *prius* för *plis* är tryckfel.

P. 65 r. 2, 1568 läs 1586. P. 105. Den tryckta orationen nämnes väl af Warmholtz, men lär numer vara förkommen. P. 115 sista raden: förstås Sveriges provinser vid gränsen. P. 251 r. 3. l. *Infante*, *) r. 22 par l. *sur*.

V Delen.

P. 47 r. 12 läs *Lagnö*. P. 62. Då det tryckta af detta bref afskrefs, tänkte Utg. ej på Helgandsholmsbeslutet och medgifver, då han åter förskaffat sig brevet och läsit det i sin helhet, att det bevisar i den saken hvarken fram eller tillbaka. Vid p. 133 erinras, att Hallenberg i S. R. H. (under K. G. A. den Stores regering) I B. p. 313 nämmer visst Christian Barnekow efter *Richardssons Hallandia Ant. & Hod.* 73 och *Lagerbr. diss. de Hallandia*, som begge stödjade sig på samma prestuppgift; men om hjelten, som uppoffrade sig, anföres intet utom namnet.

P. 139 r. 9 nerifr. l. *Unglucke*. P. 168 r. 4 l. 1598. P. 208 sista r. l. *Råd, Ricksens*. P. 223 näst sista r. l. *frids*.

*) Det är neml. C. G. Tessins *Conte, à Badinopis (Paris)* 1743, 4:o, hvaraf blott 2 ex. skulle tryckas och blott 4 tryckta

De la Gardiska Archivet.

Femte Delen.

FÖRSTA AFDELNINGEN:

Biographiska Handlingar.

(forts. fr. IV Delen.)

*Elfkarl, Olof Sverkelsson (Perkelsson), K.
Johans Secreterare.*

Skuldsedel.

1595.

Konge Mttz till Sverige och Pälén min allern. Konungz och Herres troplichtige tienare och secreterer bekennes mig Oluff Sverkerss. Elfkarll m. th. m. egen handskriftt, att the välachtade och förståndige ärlige Män H:te K. Mttz troman och Cammerer Joen Larsson och Hans Karlier borgare här i Stockholm haffve länth mig på någon tid tilgörendes aff Salige framlidne Her Ponti barns peng: Ungerske gyllene 20 st., Rosenobler 5 st., slagne daler 100, hvilke peng: iag - - udi lijke mynt betale - - Och

(V. DEL.)

1

till mere försäkring - - haffver jagh pantsatt - - efterne Sölff: - - -

d. 20 Januarii år 95.

(origin.)

Fleming:

- *Erik och Ivar R. Råder hos K.Gustaf I. Se Finl. I. Lagsk. Mkt.*
- *Claes Erikson, Friherre, Riksmarsk, Amiral, Gouverneur öfver Finland. Se Finl. Verkst. Mkt.*

Bref till L. Hordeel.

Venlich helse med Gudh tenn Alszmectigest
Nu och altidh kere lass Hendersson Jag haff-
ver bekomit Eder skriffvelse och derudi J
beger att Jag vilde vette Eder Eder betalning
för den spanmold som J min salich Syster
har unsatt efter min skriffvelse och min be-
gere so betacke Jach dherför Jdher godhe
villie och för thz J hafvr ued giortt so vil
iach Jdhr dedh betale Till fyleste J tenne
tillkomende Somer mz spanmoll och till syl-
lest och Ellest för Jder undsetning mz allt
gott förskyllie och Jach ville vel nu i vinter

ha latedh er bekome same spanmoll men
Jach har unsatt min spanmoll bortt och till
krigsfolkes behoff till helsingfors der lass
H-le var viss po same spanmoll Jach vill
vare edher mann som Edher vill betalle.
Eij annedh synnerlig utan Edher Gud befa-
lendh. Dat. Ylle - - 2 februari 78.

Clas flemingh
Friherre till Wik Sveriges
Rikes öfverste Amirall.

A tergo

K. M. till Sverges verdige Befalnings-
man i öfre Satakunda den Edle Welbji man
lass Hordell till Wexö

venlich
thette br.

(egenhändigt) *)

*) Man nekar ej, att Cl. Fl. var i mycket obildad; men ej
i anseende till sina embetsbröder i allmänhet. Stilen
är vida bättre än många af rådsherrarnes i hans tid.

— *Ebba, Hr. Clas Flemings, född Stenbock.
Den Finländska Christina Gyllenstierna.
Skuldsedel.*

1604.

Jagh Ebba gustaffuse dåter friherrinne tiill

Wiik, fru tiill Svedie oh tuna, bekennis medt denne min handskriffit haffue sath dan Edle och Velbördige iämffru Anna Larse däter Ett Smyken J - - för tuhundrade tyske daller och tuhunder Svenski daller dem hon min hiertlige k. Son Jahann Fflemingh leffvererath haffver oh tiilhöriger honum förbede Jämffru Anna Larse däter de fyre hunderde daller tiil ath betalle den tidh honn mig min klenodier igenn leffuerer. Datum Stensholm d. 26 Junius år 1604.

Ebe Gustaüs däter.

(L. S.)

(egenh.)

— Johan Classon.

Jag Johan Fleming Friherre till Wik, Svedie, Yllä och Tuna, Bekenner och vitterligt gör för mig och mina efterkommande Arvingar mig hafve låntt och opburit utaf den edle och velbårdiger Captein DeLablanch till Rasiik Ottehundrade Slagne daler. - - Och opå thett för:de Capt. Delab. matte vare desto bättre försäkritt, hafver iag faett honom

till underpantt någre utaf mine ägedelar som ståar hoos en Revesk Boofast Borgarer udj hans huus, förte Borgeres namn är Martten Herzfeldt, Till hvilket huus förte Capt. D. en nychel til hafver och iag den andre. Lofvar och tillsager att iag vill in-tet therutaf taga eller tage låta till thess förte Capt. D. bliffver fulkombligen betalt oh tilfyllest förnögd förbete 800 slagne da-ler med samt Interesse opå hvart hundradh daler otte om årett. Till visso - - Datum Revel then 9 Febr. An. 1599.

Johan Fleming Friherre till Wik,
arfherre till Svidia.

Heropå betalt två hestar för 140 Riiks-
daler an. 1600.

Grothusen

— *Arnold, Lifl. üdling.*

Quittens.

1582.

Ego Arnoldus Grothusenn testor hac manu
mea propria me accepisse a generoso d. Pon-
to Lib. Bar. in Eichsholm & dno in Kolek
ac Sundeby, ac Generali Regii exercitus Du-

ctore quinquaginta thaleros supra chyrographum ejusdem Generositati(s) nomine Lamberti Glanderii - - A:o 82, 8 Aug.

(L. S.)

— *Anna.*

Bekenner Jag Anna Arnoldus Grothusens hustru *), att Jag haffver taged till låns aff ärlig och förståndig man Hans Kåck penningar trettie två daller och skall iag gifva aff hvar daler tu runstykke om åredt och till en underpanth hafver iag satt honom ett henge med två demanter, två smaragder och en rubin, thesse till ytermera visso - - Stockholm d. 5 Sept. Ano 1589.

(egenh.)

*) Okänd till namnet för Werving och v. Stiernman; först gift med Kgl. Secret. Mgr. Martinus Olai Hels. som K. Erik mördade med eldgafflen för ett godt råd, sedan med K. Sigismunds Lärare och gode Rådgifvare Arn. G., den ende K. Sigismund bød Riddarevärdighet vid sin kröning; men som undanbad sig densamma.

Gylleustierna

Nils, Baron, RihsCanzler.

Bref till Drottn. Elisabeth i England.

1583.

Serenissima & Illustrissima

Regina Domina Clementissima.

Ablegante Serenissimo ac Potentissimo Principe Dno meo Clementissimo ad Ser. M. Vestram certis de causis hosce Generosos & Nobiles viros Dn. Ericum Comitem Wisingsburgensem, Baronem a Lindholm, Illustrissimi Principis Sigismundi Suecorum Gothorum Wandalorum &c. proximi hæredis Dni mei clementissimi aulæ magistrum, cognatum meum, nec non Dn. Andream Keith in Forsholm, equitem auratum, Sæ Seræ M:tis Regiæ aulæ Consiliarium & Commissarium, meum affinem: prætermittere non potui quin hisce literis S:am M:tem V:am debita observantia salutarem, quare primum (uti debeo) valetudinem bonam & omni fortunarum accessione cumulatissimam S:æ M:ti V:æ precor, Deinde me & obsequia mea promptissima in gratiam ejusdem V:æ M:tis quam diligentissime commendata esse cupio, & si S:a V:a M:tas ex usu suo & ex occasione in Suis rebus mea uti opera voluerit, erit id

mihî pro maximo Suæ erga me clementiæ inditio & argumento, ubicumque enim aliquid ex re & commodo S:æ M:is V:æ esse queat, & ego operam & studium meum conferre ad id aliquo modo potero S:a V:ra M:tas me in eo promptissimum semper experietur pro Sua erga me insigni gratia, quam mihi in Suo Regno quondam Legato præstitit. Speroque fore ut hac legatione inter utrasque S:as M:tes V:ras ea ineatur amicitia, quæ in horum Regnorum commodum & emolumentum maxime spectare possit. Interim S:am M:tem V:am Deo Opt. Max. in florentissimo Sui Regni Statu quam officiosissime commendo, me meosque in ejusdem gratiam. Dat. in Regia Stockholmia XIII die III Julii A. MDCCLXXXIII.

Sa:æ & Ser:æ M:is V:æ
obsequentis.s

Nicolaus Gyldenstiern Baro de
Lundholm & Follevijk. Cancellarius Regni Sueciæ.

Härpå svarades:

ELIZABETHA Dei gratia Angliæ Franciæ &c. Hiberniæ Regina, Fidei Defensatrix &c. &c. Amplissimo Viro ac Domino

Nicolao Gyldenstiern Cancellario, Baroni de
 Lundholm & Folvik Salutem. Litteras Ampl.
 V:træ quas per Nobilissimos Viros legatos
 Ser:mi Sueciæ Regis Fratris nostri charissi-
 mi, ad nos nuper misisti, magna cum volu-
 ptate legimus. Veterem enim memoriam pri-
 stinæ V:træ in nos observantiæ ita officiose
 renovarunt, ut neminem istic veriori studio
 nos colore quam Amp:nem V:ram nec rebus
 nostris additiorem esse pustemus. Hujus i-
 gitur V:træ in nos voluntatis immemores
 numquam futuræ sumus, si qua nobis occa-
 sio offeratur, qua rebus vestris commodare,
 aut aliquid in gratiam vestram efficere pos-
 simus. Interea si in id incumbit Ampl: do
 V:ra ut hæc inter Ser:mum Sueciæ Regem &
 nos amicitia conservetur, & indies angeatur,
 gratiam utrinque summam inibit & commu-
 ni regnorum istorum utilitati providenter
 consulat. A nobis vero pro hoc in nos ob-
 sequio & observantia summa fide & diligentia
 semper præstita quæ a benigna, memori &
 grata Principe effici debent Ampl:nem V:tram
 omnia expectare volumus. Bene & felici-
 ter valeas. Datum e Palatio nostro Sancti
 Jacobi die mensis Nov. 25. An. Dom. 1583,
 Regni nostri vicesimo sexto

ELizabetha.

A tergo

Amplissimo Viro ac Domino Nicolao
Gyldenstiern Cancellario Baroni de Lund-
holm & Folvik.

Likheten med originalerna, hvilka finnas uti Ge-
neralens och Comm. H. Hr. Grefve Gust. Horns Bi-
bliothek på Foglevik, betygar

B. Piscator.

Homodeus

— *Theophilus Med. Dr., Hert. Carls Sände-
bud till Warschauer-Riksdagen. *)*

Was des Sel. Herren Herr Ponthus Son
emphangen - - an Simons Apothekenn
vonn An. 1593.

R. Emplastrum welches der Her Doctor
Theophilus verordenneret kost 3 daler.

Item Emplastrum de pelle arietinae @ ij.

Item pulvis herniariæ.

Item agna ex floribus Trinitatis.

Summa thuett 46 daler 1 mark

Simon Apoteker.

*) En Cæsar Homodeus var sedan i Fältherren Jacob Dela-
Gardies tjenst vid V. Silfverberget.

Juusten.

— *Paul. född i Wiborg, Biskop både öfver Wiborg och Åbo Stift; samt Jöns, Borgare i Wiborg.*

Kongl. Matz til Sverige Undersåthe och Borgere i Wijborgh Jag Jöns Jwsthe bekienner - - att åhrett e. Chr. b. 1560 om fastelags Söndag, thå jag min elskelige käre Hustrus kyrkiegång hultt - - Dhäss till visso - - bedher Jag thenne efftherne åhrlike gode män Szom öffr kiöpit varidt haffue, - - som är Bisp Påwel i Wijborgh, Erik Olsson till Kiala *) och Lasse Person Rådman. Sån scriffit är ult:a Febr. Anno ut supra.

*) Stålarne?

— *Bengt Severinsson (Gyllenlod) till Olsböle, Amiral, Befallningsman på Åbo Slott.*

Hans vidlyfuga Testamente förtjenar väl ej helt

*) Testamente.

Ähra vare Gudh i Högdene, opå Jordene fridh, och menniskiåmen een godh villia, - - - - Hvarföre efther Jagh Bengt Juusten Seuerinsson hafuer af den alldra

aftryckas, men såsom prof på Amiral-bildningen i ClasFlemings tid må det märkligaste i noten få med-

högste Gudi (i blåtta nådhe förlähning) Lyf, Siell och all anatt förmäghå i Lööst och fast, i Quicktt och dödt, bättre sagtt i oförgängeligitt och förgängeligitt, Theraff föllier thå, att Jagh - - (testamenterar nu i predikoton på en hel sida sin själ till Gud). Dernäst och till deth andra Emedhan Hustru och Barn sampt värdnader och vänner, ia och trogedh tienstefälck ähre Herrans dhens allrahögste Gudz nådhegäfuå och besynerligh skänck, Derföre Jagh och Gudi dhen Höge Treeninghett af Hierrens ödmuikhet medh största tacksamheitt Testementerar och igen öfuerandttuader - - efther leffuende Hustru och Barn medh deres efther mannen och fadrer Erfde fattighdom i Hull och trogen förmyndarskap eller Fadhermättigh uellfördringh (recommenderande dem hos) . . . Edle och elliest dertill skickelige Ehrliche godhe men af Rätt och Lagh högre sampt nidrigare föresittiare såuäll på Landzbygden sām i Städerna Laghlike dertill förordnade Laghmän och Häradshöfdingar, sampt deres uelbetrodde Lagläszare sāsām och Bårgmestere och Rådhmän i Städerna - - migh till dhen Allrahögste Gudi och sielfva Rättviisan tröstelige förseendes, att Rätt blifuer likuäll Rätt ehoadh thett kan lydha på. Ytterligare . . . Szå emedhan Sueriges beskrefne Lagh thett uthuisar, att efther Hustron, arffuingar nes rätte och nathurlige moder, ähr och blifuer laghliga achtadt sin i Gudi framlidne Mans eendeste arffuings, så länge hennes lifstijdh vahrar, eller szå länge hon ifrå andra gifta fråhåller. Samma lagh skall och min kære Hustru vara berättigadh, sigh till fådhå och syttningh i sin Lyfztydh, och till hennes skäligh Jordfårdh heder aff uerldenne, niutha och i alle måtto frytt behålla, - - så att Barnen icke måge hennes efterlåtelse föruthan sigh

delas. Man bör minnas att Hr Bengt var Amiral öfver Sjömakten, då Henr. Classon Horn var General

thett ringeste tillägna, ty, thett är Herrannåm Gudi behagligitt att Barnen udi skyllich Ähreyrdningh see modhren udi näffuen, ähn modhren them, ther the ähn våre aller så mänghe. Huadh och Lööösörens i Quickt och dödt arfskiftte dem emellan belanger, måghe dhe sielfue slätt inthett derpå tuifla, att deris fattighe kähre modher, efther hennes herttilldags iemptelige och flyttiga brukande uthan mehre föröker sitt ringha Bolagh udi quicktt och dödt samptt i Linne och Ylle, så lünghe hennes Lyfstydh vaahrer ähn hon thett förminska skulle, Derföre ähr bäst samma partzelars arfskiftte blifua så under hennes händh ständande till hennes dödelighe affall, Sedan skall fulla Laghen Brodherens Lått Brodhrenånn, och Systers lått Systråmen rättvijsliga uthdela och tillägna, deröfluere Lagen förkränckia migh icke heller anståår.

Huadh och min dätter Elin Juustens mödoms olaglige mistningz sack belanger, emedhan hon fattigher medh fulla och nogsamlighe skäll beuyse kan, af Bengt Larsson till Hammarstorp uåldtechttedh blifven varit. hoos huilken Jagh såm fadeer ähr, icke hade underlattedh hennes fattighet samma våldetechtningh, för sielfua högga öfuerheten udhi skyllich underdånigheett, Laglighen och på deth allfuersamligaste uthföra, nödgas Jag nu samma uåldetechtningz sack lata i Selendh (silentium?) (såsäm ordstäden lydher) liggia, till dess (om Gudh vill och Jag så länge leffuer) han kan af sitt denna tydz Polenske füngelse förlässatt in udhi Ryckedh igenkåmma kan och förmå, Jagh fördenskull medh gått Samuett henne fattigann Faderligh vänskap och fulla arfzrätt icke afskåra, hvarken i fast eller Lööst.

Thill thett andra, Endågh att Anna Juustenz min
 näst Efta födda datters mödoms mistningz sach ähr af
 henne icke vålldtechtelige uthan lättfärdeligha skeett,
 synnerligha udi min största Elendheed och öfuermättan
 fattigdoms ledh, dher hon för suältt och nakenheetz
 rädsla skull gaf sigh i manszens uäldh, Befruchttenndes
 mig eller sin fattiga kähre modher, komma nägenzin till
 rätta behäldh ighen, Sådane Hennes lättfärdigheet Eme-
 dhan Jagh medh modhren och modhren med migh ähre
 af Edle och oädle Ehrlige fälch om Christeligh och full-
 kämligh tillgift och förlåtelse sãm åftaste besöchte ble-
 ne, Hvarföre vij henne fullkämlig uänskap och någhons-
 hoff när Arfiskap i Fast men fullkämlig deel udi Lös-
 öre, iemptte uadh flere Systrär tillsaggt. Detta såsom
 dedt är Lagligitt, och för gått Samuetz behälde skulle
 Christeligen giordtt, så skall också af hennes samarfui-
 gar beståat och hållit blifua.

Huadh Ryckzsens skyllige Uapnatiens belanger, e-
 medhan then aff Frälszis Rändttan uppehällen blifua bör,
 Och Jagh then undher Hustrones eenskyltta händeuärn
 i Hennes Lyfstydh blifua beslutadh hafuer, Derföre så-
 sãm och för fåugternes Åhrliche Reedhá aff gårdherne,
 ja fastmere för sin egen hufvudsvagheett. Moderens mög-
 liche ia skyllihe tjenste icke fortogadh, skall min Sãns
 Hans Juusten efter Guds befallning, och naturlighe
 plichtt, uinläggia sigh, helst blifua hoos sin fattige käh-
 re Modher, näst Gudfruchtigh Lefuernes daghlig födha,
 för all tingh medh moor sin så Lagha, att uttvaldhe
 Tygh till vapentiensten nödig må alltydh för allahanda
 orsacker skull udi förråd finnas sampt med sådahne He-
 ster och karlar som Mönstringa gille vare kunne, Dem
 skall han och tilbörliche stãffändhe, och sãm upfär-
 dringz budh lyder, medh kãst försörgde, åm mögeligitt

anfö: "Var ej, som v. Stiernm. säger, Westgöthe, u-

ehr, Hoos Phanen dytt han beskeded blifuer, iempeligha försände. Och ändagh att Rändttan af mine Godz icke så stor ähr att thiensten skulle medh rätta för dem medh Hester skee Lyckvell mäghe dhe 3 Hester och 1 Tråszklippere, så härefter sãm hærtill skeett ähr, för allehanda orsaghers och synnerligher för högha öfuerhetenz tjensters foogh skull, iempeligha uthändas, Och sãm förbt ähr medh modrens uetskap och samtyckiå af Hans Juusten (såsom af min naturlige Lijffsarffuinghe) Modhren till Sånskyllige tjenste, samptt Föruerfde Frelse till skäligh försuar, ändeliga ombeställas, Synnerliga såå länge sãm modhrens lyffstydh uarehr. Men sedhan sãm Syskonen tränghia sigh till deris Arffzparttz sielff nytte och egendom thå kiännez och huarie tuå Systrir uiidh Ens vapnatienster hästz skyllighe och skällighe uppehåldh, deris arffzpartter till försuare. - - -

Huadh och mine Gods och Jordägars Fryheter och Frelse belanger, dht skall Eftenskrefne puncht, af mine Högloffligh ihugkåmmelse Szaligh hoos Gudhi Kongh Johans föruerfde Sköldebref här underskrefne klarliga uplyssa som ord frå ordh så lydher, *Och skall för:de Bengt Seuerinsson hans Barn och efterkåmmandhe, hålla och göra oss och Suerighes Ryke, uthaff dhe Godz han eller dhe bekåmmitt aff oss eller medh gifftermåål eller elliest bekåmmande vardhe, och undher rätt Frälsze vele behålla, sådana uapna tienst, sãm andhra aff Adelen, här i vårt KånungaRyke aff deris Godz och Gårdar, hållandes och görandes varder.* Denna Punchtt förhåppas migh nogsam och krafttigh vara under Adeligh Friheter och Frälse, så mine Godz och Jordägår försuara all vydare stäfästelsze föruthan, Helst emedhan Jagh fatiger icke hade kunnadt blifvedt mechtigh aff Grefuue Moritz, mine godz och samma Jordäghor igen bekåmma

tan en son till Kyrkoherden i Hauho Severinus Ju-

K. Mttz min Allernådhe Herris allrånadhæ förfördringz Breff föruthan, thedt Jag medh the fattige mine H. K. Mtt. på dedh underdånigaste ödmiukeligen så länge vij lesue tacka och berömme skyllighe ähre och vare skola, Förnemde tvenne mine grundighe och nogsamme skäålen till styrkiå och yttermera kraftt ähr dhett och beuysligitt, att ändågh Jag fattiger ifrå ingången på åhret 1565 in till utgången på åhret 1597, Sueriges Rykes samma tydz konungar mäst til Siöös tienandhe, dhett Jagh dem underdånliget betacker, hafuer haftt nogsamme Löhn och underhåldh underskrefne Beställningz Breff och fullmacher, Lykuåll för sådane fehl och förrådzt ringheett skull till krigssackers omistende förfördringh sãm på Spanill och Victualie perselar, synnerligha här i Finlandh ty värr på månge nästförlydne åhr varitt hafuer, Szå hafuer iag fattiger på Ståthållarens i Landedt fogligh begären, Lattedh min ringhe persåns förfördring ey allena för mig blifua tillbaka uthan hafver och af min eghea ringha förrådht (Ja thett mera ähr, af kände uenner och uenszuenner Adell och Oadell på egen bettallningh) dhett uptaget, sãm Jagh hafuer giordtt resår till Siöös udhi Ladugha Siöö medh, om huilke Låhntz betallningh, Jagh ännu mera ähn för, myckedt qualdh och öffuerfallen blifner, Oachtadth att Fougtarna skulle sådant efter Höghe Kångh. Johans samptt Kångh. Sigismundhi skriftelighe påbudh och befallningar förlångst bettalatt hafua. Ja, thett ähn mehra ähr hafua i deres Räkenskaper sigh till Lefuereringh till migh fullkåmligha, allena derforre infördtt meste delen af dem tillstått mig Rästlångder, hvar af samma deris Rästlefuering Creditorerne tillhånda kåmma skulle, Huilkett nu allmogen för allmannelige tillgifter skull, uegra sig bettala villia, Huarföre emodan förne Rästlångder ähre i godh tydh förrån tilgiftterne

sten, och denne härstammade från Wiborg." Se Åbo

skedde uthgångne, Theraf nu klarth är att samma Räst Inueysningh hörer Creditorerne och icke Chronen til Gudh then Allrahögste ähr medt siälfua Creditorerne och migh fattigh man, then sanfärdighe vittne till att samma Rästinfördringh ähr mera för min (säm Creditorernes Galdszman ähr) nästförledne 20 årens öfvermåttän besverlig lefuerne -----

Lilikvel emedhan laught bärthta icke kan medh rätte qrittskilla heta Förseer Jagh mig fördenskull näst Gudi och H. K. Mit. samtt Rycksenz sittande Rådth och huar Ehrlich rätt dömmande man huilka Jag och therom på det underfänigaste ödmukeligen och tienstflytteligen beder, att dhe förut omrörde mine (framför många annars) af synnerlig flytt och hierttelig trohett beuiste, såuäll modighe tienste, säsäm och ueälluillighe gjorde förstärkingar, uärdigar och uele, allranådsstø Nadeligha och guusteligha the fattighe mine sådanatt efter min dödelig afgångh till godhå niutha latha, Helst emedhan the mine kunna Kongl. therom uthgifue, underskrefne domar och påbudhz brief uppläggia.

Denne Testamentz förklaring, bättre sagtt yttersta Schrifftermål ähr af mig dödssiuka ringha man derföre skeett att mine Huus och flere sackers Lügenheter, måge ey allene, mine Barn och Laglige arfuingher, uthan ähså mine arfuinghers fullmyndighe kähre förmyndhare, sampt med alla them säm Lagh och Rätt föresittia, förstånda vitterligh och förnimma klare ueara, på deddt att them fattigäm mine icke må för någhen min sachz misförståndh i någån måttå kårtt eller förnäär skee, ty säsäm förbtt ähr, Jag uetfäster och uetläffuer säsom Jag och i mitt Samuete ueett mig för thems allrahögste Gudz rättuysa domstol tryggeliga försuara, säsäm och the fat-

Tidn. 1795. N. 11. Porthan i Justens Chronic. p. 765.
Girs Joh. IIIs hist. sid. 74 ff. samt Reg. dertill.

tighe mine kunne efther min dödelig affgång allt sådant med förseglade Längder och Förskriffuingar upläggia och beuyssa, Thil ythermehra uisso är dhetta min egghen Hånd och i min suagheett skrifteligha författath På Olszbule then Julii år 609.

(Original.)

Krumme, Kruus, Kurck.

Rörande dessa ätter må några upplysningar ur originalhandlingar meddelas.

Krumme, Nils, Riddare, S. R. Råd (1544), Ståthållare på Sthms Slott (1565) höll "sitt bröllop och hedersdag" i Åbo skolstuga med erl. och välb. Jungfru *Margareth Tomasdotter till gesterby* d. 5 Febr. 1559. Denna Margareta är v. Stjernm. obekant. Höfd. M. p. 28. Dotter var hon af Thomas Jönsson till Gesterby (Ryting), Slottslofven på Sthms slott 1542, tillika med *Erik Spore till Hyvicküllä*, hvilken v. Stjernm. l. c. kallar Erik Sparre till Hyrikälä. Här förvaras Erik Spores vittnesbref om ett köp vid brölloppet mellan Välb. man *Jören Bøskure till Kinis* och Velb. man *Anders Korp K. M.ts Befallm. till Helsingfors.*

— *Christina Jacobsdotter, R. R. Nils Krummes* kusin, köpte såsom Hr Clas Christerssons (Horn) efterleverska 1574 ett hus i Åbo för 200 Ung. gyl-

len, 700 mark S. K. Göstafs mynt och 8 alnar "Engilst."

Kruus: — Efter *Lars Jespersson*, som 1542 blef fogde öfver *Westerdalarne* i Lasse Dalkarls ställe, hölls arfskifte på Lindö d. 16 Juli 1578; vidare 1583 och stadfästades 1600. 1600 voro närvarande: *Matts Larsson R. R.* och *Nils Larsson till Frösåker*, *Samuel Nilsson till Jerna*, en måg, framledne *Anders Larssons till Vernesta*, (som 1576 blef Slottslofven på Revel, 1582 Ståthåll. på Kalmar, död 1591) efterleverska *Kirstin pedersdotter till Edeby*, (dotter af Per Fleming till Qvidia), hvars talan fördes af sonen *Jesper Andersson* (hvilken skref sig *Crus*, nu Öfverste, sedan Ståthåll. på Jönköping, derpå i St. Nowgorod, sedan Krigsråd, sist Landshfd. i Kalmar.)

— *Matts Larsson till Harfwila och Årby, R. R.* Befallningsman öfver *Wiborgs stad och slott, Lagman i Österbotten, Ståthållare i Tavastland* (död 1606), fick på sin lott 1578 *Olhammar*, räntande 5 pd. korn och 12 öre pgr, *Alsecke* 4 pd, 10 öre, *Årby* 3 pd, 10 öre &c. (summa kornränta 22 pd, 6 spann); af *Kopparräntan* utaf *Hellevik och Boberg* m. m. 15 Lisp.; af *Jernrüntan* utaf *Lisberg* 900. År 1576 gaf *Matz Larson til Ålhammar* sin elsk. H. Anna Biörnsdtr sitt rätta arf i Upsala Biskopsstift: *Årby* och *Alseke*, räntande 12 pd korn och 2 g. dertill 100 ung. gyllen och 15 löd. mk sölf. Vittnen voro *Jöns Knutsson* (Kurck) i Lauko, Lasse Torstensson i Bråtårp; på glafven höllo: *Anders Larson till Wårnstadh*, *Bengt Johanson til Hartikala*, *Axel Jön-*

son Kurki, per Iarson til Åreby, Åtte Nilsson til Kärsgårdb, Samuel Arffuidhson till Gamelby, Erik Tönieson til Tiusterby, Henrich Nilson till Häffvela.

— *Anna Lejon, Matts Larssons maka.*

iag Anna Biörs datter till harffvela och Åreby bekeness thett iag - för then ödmiuche tiennesth såm min käre Datter birtta Krus *) mig altid giort haffver så haffver iag skänth . . . the pantthgos såm iag i underpantth haffver aff edle och velb. Johan Månssån till Tisenhult - - - huilken aff mine barn thetta icke hållandes uardhe thetta skal Gud allsmecttig visselligen straffa. Datum harffvella then 3 Apr. år 1616.

Anna
biörs dotter egen
hånd.

Hafver iag Anna Biörnsdatter till Harffvela oppå mijn sotheseng och när iag för- endte migh med Gudh och undfick hans hög- värdige Sacrament, mig till sieletröst, giordt mitt Testamentte uthi Gudz ordz tienares närvaru, som tå besökte mig, som var H. Hieronymus Cappelan i Åbo stad, effter thet-

te sätte hvilket icke någon efter mijn dödelig afgang, der Gudi so teckes, skall vara myndig till att ryggie och tilbake driffue. Till min Sockenkyrkia i Wånå S. pen:r — 100 daler. Ått Her Michill Kyrkoh. dsts spanm. 20 T:or. Till Åbo Schollstugu pen:r. 30 dal. Till Håspitaaledt derst. spanm. 30 T:r. Min k. Son Jesper - - - Harfvella, Hans elskelig gemål Brijtha Pånthus datter en silfskål. Min k. Sonason Johan Jesper-son min Sal. mans guldkäda. Min k. Datter Fru Brijta till Brinckala min köpegodz - - - Min k. son Axel - - hafver sitt aftaagit, så thet kan bestå sig - - oansedt predi-canten hafver mig derom påmint. E. o. W. Thomas Buræuses lille dotter Elin - - - ett smycke och guldkäade. Mine tienere - - - Brinckala 1618.

*) Friherrinna. G. m. Jesp. Kruus, Fältmarskalk, RiksSkatt-mästare.

— Kurck. —

a) (Af äldre Kurckheiten) — Nils Ridd., gaf sin broder Henrik Svärth *) allt sitt fasta gods i Nyland och Kimitto 1425, enligt gåfvobr. i Dipl.

DelaG. b) (*Af yngre Kurckeätten*) — *Knut Erikson* R. R. Se III D. p. 63. — *Jöns Knutson*, Slottslåfven på Stockholms Slott 1542: Lagman, — se IV D. p. 194. — *Axel*, — se Finl. Gen. Gouv. Stålarms.

*) En gren af gamla Kurckeätten kallade sig Svärd, och florerade 1350—1530. *Henriks Svärds*, R. R. 1435, morgongåfvobref af 1418 till *Birgitta Claes* dotter, på *Nemenpä* och *Kodiala* i *Tavastehus* län, bevittnad af den store *Biskopen Magnus Tavast*, finnes äfven i *Dipl. DelaG.*

Lejon:

- *Clas Hansson*. Se *D. A. III*. p. 152.
- *Biörn Classon till Lepas*, *R.Råd* (1523) och *Legat till Ryssland* (1536 och 1545, *D. A. IV*. p. 50).
- *Clas Björnsson*.

Skiftthesbrefff Effthter Saligh Clas Biorsson på några gods i Finland af åhr

1580.

Kongl. Mattz till Sverige, alles vår Nådige Herris Underd. undersåther *Jagh Lasse Torstensson* till *Bröttorp* och *Jöns Schytte* till *Bruddenäs* till förordnedt *Befalningzmann* opå *Tavestehus*. Bekenne - - - att a. 1580 then 4 dagh udi Jan. våre vij stedde på *Harfvela gårdh* udöffver ett schiffte emillen

dhenn Edle och Velb. Fru Kadrin till Harfvela och denn Edle och Velb. Fru Kadrin till Lepas på hennes barns vägne. Teslikis the Erl. och Velb. männ Matz Larsson till Niemepä och Bengt Johansson till Hartikala, um någre godz effther Salighe framl. Claes Biörenssohn them till arffs kompne - - - Fru Kadrina till Harfvela hafver opå sinn halffpartt bickomedt Gamblegarden - - - Fru Karin till Lepas på hennes barns andeel - - Kullagodz - - Upå begge systrarnes deel: Mattz Larsson opå sine Hustrues vägne . . Kiala godz, räntar 6 pund spmål; Bengt Johansson opå hans Barns andeel Lauppi . . .

(L. S.)

(Se vidare D. A. IV. p. 50.)

— *Hans Björnsson till Leppis, Riddare, R. R. (?) och Gouverneur. **

Jagh Hanns Björnsson till Lepas, Ridder, gör vitterligidt migh haffua unth och efftherlatidt thenne Anders Andersson att byggie och boo på min jord uthi Wånamá, - - skall han vara förplichtedt att göre mig 10 Lisp.

geddor, Ett timber gråvärck theraff årligenn

Lepas th. 11 Febr. A. 1570.

*) Förde en Memorialbok, som ses af följande intyg af R. R. Henr. Horn (Se D. A. I. p. 108): Jag Henr. Clausson till Kanckas Ridderer bekennen mig hafue läsit ud i een Salige Her Hans Biörnsons Memorialsbok, till minnes skrifvidtt våre, em the Råer sãm ligge lagde och aff ålders tijdh varidtt hafue ånkring thenn Awremarck (?), så hann af Sal. Jöns Mågnss. hafver redeligenn och lageligenn kiöpt och är thz välberte Sal. Her Hanses egenn handskrift och lyder ordh frå ordh som härefter fölger:

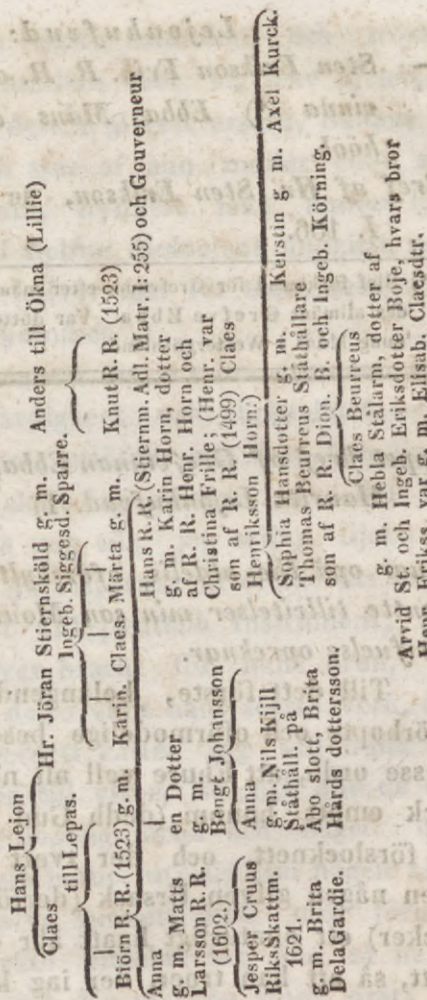
Thesse ähre - - -

hvarföre beder iagh alle ärlige männ, som ther för Lagh och Rätt sittia, att the vele för rettvijssännes och Christelig kärleks schull hielppe handhaffuee och försware för: ne landbo, - - - intill thes att Salige Her Hans Biörnsons barnn kunna bliffue försedde och manngiffne, Therutinnan skeer thz Gudi kan vare teckeligidtt och rättvisan kräver - - - Lepas th. 7 Martii An. 1575.

— *Anna Biörnsdotter.* Se Kruus, Mats Larsson, R. R.

Till prof på Ätternas samband vill Utg. meddela ur sina anteckningar efter härr. documenter en af de geneal. tabeller, som han funnit nödigt att för sig uppställa, för att rätt kunna fatta urkunderna.

Lejon — Lillie — Cruus — Kyl — Horn — Beurvus — DelaGardie m. fl.

Lejonhufvud:

— *Sten Erikson Frih. R. R. och dess Grefvinna *) Ebba Måns dotter Lilliehöök.*

Bref af Hr. Sten Erikson, se DelaG. Arch. I. 106.

*) Blef förklarad för Grefvinna efter mannens död. Kallades allmänt Grefve Ebba. Var dotter af utropade Konung Måns i Westergöthland.

Öppet bref af Grefvinnan Ebba, mot sin son Mauritz Lejonhufvud. 1)

Suar opå the aldelis oförskyltte och oförtientte tillvitelser min son Mouritz uti sin skrifuelse opreknar.

Till dett förste, belångendes min Sons oförhopte och oförmodelige beschylling med desse ordh, att Ehure vell all naturligh kiereck emott honom (dedh Gud vare klagett) är förslocknett, och der tvert emodt förutthen någon gifven Ursack (derföre han Gud tacker) ett onaturligt haatt ähr optendt vordett, så att han troer, der iag kune fördärfve och förfölie honom till Lijf, lem och allhanns ytterste välfärdh, ditt våre min stör-

ste frögd och högste åstunden, och tröster sig der vid, att han veet sig icke ij någon måtte hafve dertill gifvett ursack, Sådant o-hördt hattedh sine af ähn moder emot sitt kiötzlige Barnn, hvilket icke anners kan vara, utan åf sielfue diefuelens findgift, som han fruckter hafver allt för stoor macht öfver migh bekommet.

Dertill suarer iag, att om min son med någon sandfärdigheet och christeliget schell kan beuse mig uttöfuer allt dett han ligger mig till, så skall iag giernne vara den han ju vill hafue mig till, jag seijer lijcke så dedh moste ju vist vara åf diefuelens verctyg, och vell till pyntedh Instrument, som sådant hafver bracht för hans öron, och moste icke dette vara hans förste verk, han hafver bedrefuett Eftter iag vill kalle den högste Herre till vitne, så och alle de meniskior mig dagelig omgå och någett christedt samveth hafue uttj sig Om någon sådane laster hafve kunnett uttåf mig förnime eller förmärkie emedan iag ähr så heftigt ahnngrepen och för mycken stoor orätt tillmätthed, Om ded våre åf min dödzfjende ähn seden min egen son.

Giör fördii kunnogt, att iag sådan o-christelig och oskyldig föruttning inttedh achter att dricke Inn, utan hafue dett fram för Erlige Opartische goode män, sådantt att ransake, kan ded icke beuises mig öf-ver, som iag förhoppes med Gudz hielp al-drig skee skall, då skall man icke förundre hvadt iag her efter achtter att giöre. Be-tyges mig dett opå, så skall iag icke vara achtted för ehn christen moder, utann som ett oschäliget diur.

Thill dett andre, dett han framdieles med snödige ordh vijtter mig, att han hoos mig fram för alle andre mine barn, hafuer sett och fornummet sig hos mig vara vanel-schett, både med vyrdnett, såsom och utti dedh någon nytte schule hafue med sig, och att min mun och hiertte hafue varett vide från hvartt annett och med Råån och veldē schildt henom vid den deell han åf andre hafver bekomett och billigtt schulle förber-ga mit onaturlige fatede onde opsåatt emot honom, och min egen lempe goode nampu och röcte hålle ij högre ackt, der alle mun-der ij hele världen schulle blefue opfyllte åf, och vette till att tale om min Onsche,

icke allenist Inrijkess utan jemuell fremidt
Nationer ij Taall och vidunder.

Till dette allt vil iag hafue svarett. Lij-
ke som tillförene vid same mening, att scheer
någen våld och orätt då vederfars ded mig.
Men iag hafuer hvarken tagett eller röfuet
någen meniska ifrån, Om så kan vara hendt,
att iag ladhe mig Inn ij Oluf suerkelsons
hus, som ehn hopp kiöpmän och schrifuere
var lofgifvett att drage utt och Inn, och ta-
ge legor åf, till des mitt hus hade blefuett
Rede, så vett iag att dedh icke blef en fi-
rieh disuere, Och ij min trångh och nöd
då tog iag någett kornn tillånds och efter
iag var uttkommen på väge, och hade ach-
tedh mig didt ned till mitt arf och eijgett,
och då gick mångehände rycte, och iag icke
viste mig huserum på en annenstad, så drog
iag Inn på kiegleholm till des iag fick att
höre hure ded ville blifve vid grentzen, och
der låg ifrån den 7 Febr. och indtill d. 12
Marti mest opå min egen omkost och förte-
ring, men dedh ringeste fougden undsatte
mig efter iag ij dett onde thilfålle icke ku-
ne hempte alltt till mig, schall blifue thil
pricke bethalett, om min fogte ded icke al-

lerede hafver giortt dedh, som iag då strax befaltd honom, Doch dedh var icke mere ähn som dette medföliende Register uttviser, gudh gifue ehnn hungrog mage kune ändå blifue mätted, men kome han ihug hvadt han lodt tage åf min fogte på Tingestorp, dedh iag då fast better sielf hadhe behöfdt leell inge sådanne ordh hafver han hörtt åf mig, men ded mig vijtes att hier ted och munnen ähre långt ifrån hvart annett, eftter iag icke gör hanss deel så god som honom tycker vare schulle, Så aldenstund han är komen till sine manlige år, och till dedh ahnsende och den tijtell *) han sielf schrifuer sig, var ähr den deell han schaffer mig ij hender som ehnn godh son billigit schulle giöre, för dedh migh med rätte bör, som iag kune hafue att gifue åf,

*) Rikets Drotz; således Rättvisans högste vårdare i Riket utkastar sin sjuka mor. Behöfdes det ej en man med Carl IXs hjertlösa kraft, att af en dylik anarki skappa det Sverige, som under Hans Son förvånade och räddade verden?

Carl! Du var *Wasa* som *menniska*. (Ej Du fick dela Hans *gudom*)
Strängheten viste Du sjelf, för att bli *mild* — i
 Din Son.

dett iag då leell eftter min ytterste förmåge hafuer giortt så iag hafuer tagett åf mit arf och egett och fått honom hennder emellom. Som var kieglesholm, som dedh stodh med boo och bohagh och iag drog dett ifrånn bårtt på ähn ödemarck der aldrig var huarken sticke eller steen på bygdt, uttan hvad iag sedan hafver med möde och omack krafze ihop mig sielf till oppehelle. Men hvar öfver hafver hann att klage, hafver han icke grefueskappett bårtte i Underpantt, Grefznäshus och egendom, och iag slett intedh, uttan sitter och hafuer ehn hop ödegårder mitt arf och egitt, och låhner och borgar huar iag något kan få.

Ehr han en Christen menniske, så bewisse opå huad stadh iag hafuer settid och sagt, iag är moderen och han är sonen, som sanning ähr, men icke berympt mig åf min visdom, Jag kan tenckie dedt ringe förstånd Gud hafver gifvitt mig, der med måste iag lotte mig nöije den hielp och tröst iag hafver åf honom, som mången bekymbrett moder schule hafue af en Christen god sonn, att stödie sig vid, hafuer varett langt ifrånn mig.

Till dedh tredie, schrifuer han att on-
 de meniskior reete mig till att giöre ded iag
 hafver giortt, så skall han latte mig vetta
 hvad dëtt ähr, [Jag] hafuer bedrefvet. Jag
 vill förhoppas, att iag slett inthed hafuer
 giort emod någon Rätt, måtte iag elliest
 niutte hvad Rät kan nempnes, Han råder
 mig att iag icke skall latte gierugheett haf-
 ne macht hoos mig, så kune veil vare nyti-
 git om han same Råd ville brucke hoos sig,
 dock nogsampt hafver iag förmerkt at man
 tycker mine ähr äre förmånge, alldenstund
 han allestedis lättet höre att min ålder gior
 mig gierug och iag faller ij svagheett, må
 schee han menner ij Barnsligheett att iag
 icke veett hvad iag gör, så schule han om
 han väre ett barnn åf en Implanted god na-
 tur, dess mere åf medyncke låthe mig opå
 den kortte tiden, hafve mit nödtörftige op-
 pehelle förutan smedord, eftter han veett sig
 sedan schulle fåett, och bethenckie att han
 som Ungh är och hafuer många år till att
 förkofre sig som allt kerner åf Gudz velsig-
 nelisse. Det han då kune förthienne på en
 vanvetig gammell uttlefuett moder, men Gud
 unde mig mit dagelige brödh, Gierugheten

förhoppes iag skall finnes vare måttelig icell
 iag torde ofstte giöre vell emott andre torf-
 tige, om ded våre ij min macht, men u ar
 hafuer Gud förbudett mig, den deell iag veett
 mig hafve rätt till, kanschee för ded Gud
 åf sin nådige försynn hafuer latted mig ko-
 me till en god ålder, och derföre skall gå
 och see andre ii munen, om all vedertörftt,
 som iag mången stedes desse år hafuer giortt.

Ded han schrifuer mine tienere undsi-
 gelsebref till så achtet ded honom till ett
 svåre lijtedt berym, Jag hafuer icke en tien-
 nere ij mitt bröd som någett våldsamt haf-
 ner tagett sig före, anthen till råde eller
 giöre, dieris lönn kräfuere de på och velle
 gierne hafue, men iag hafuer Intet att gif-
 ve, der borde ehn god sonn vare mig både
 till hielp och tröst uti och icke med sine
 bref schillie mig vid dem iag elliest kune
 beholle och icke kan umbäre.

Doch her är möckett mere som schule
 hafue tilbörliche svar, men iag orkar indedh
 mere röre dervid, allenest hvad om *Grefz-
 näs*hus och egendomb belånger, som honom
 så tungtt ligger ij hiertedh, kan han behål-

lett ij rolligheett och mätte sin begieren deropå. Jag skall intedh skiellie honom Ær vedh, leell *dedh ähr min morgengåfue*, som iag åf ett moderligt kierligit bevåg giernuo untte den andre min son, men icke honom, och ij dedh förhopp drog iag der inn att iag förmentte mig vara min sonn så möckett mechtig helst iag både med omack peninger och peningsvärdh hafuer kosted mesten hvar den steen der ligger uttj. Och så gick dett till att då mig blef så oftte sagtt, såsom iag och sielf nochsamt förnam huro den skåtten der är språng om med husens egodelar, disliekest gjorde alle Grefznesse Bönder fire män till mig, då iag änn var på min gård och begiärede att iag ville latte mig vårde om hure med same hus och egor gick till, och gåfve tilkienne myckett slep och träll de hade med skogehugning, bielcker pipenholtt och knapholtt och de vell kune förmärke att sådant icke kom rättö arfuingen thilgode, der till med begynntte den farlige Gudz plägen pestilentzen der omkring min gård så heftigt grassere, att iag icke kune blifve der uttan måste drage deden, som då bars siuck uttåf gården och ned

ij båttén och sedan iag kom Inn opå husett, då de hade löftt mig utur vangnen lijcke så och der låg ij fiortten dage på min egen omkåstned, så iag icke kune röre sielf om husett hade brunnett öfuer mig, der Gud värdigest nådeligen ifrån bevare. Och var rätt den tid, som inventeres hade bortt.

Då iag nu drog Inn på husett, så siuntes fulle att iag var icke myckett veelkomen, och han lodt höre att der var icke möckett ij förråd, Dock ähn natt mente han att han ähn kune härbärgerere mig, men han sade sig hafue fått min-sons bref, att om iag kome, så måtte iag hafue huss en natt och icke mere. Så lott iag honom höre igien att iag och än icke var till sinnes att latte visse mig åf, Jag ville vell förlijkes med min son. Då svarede han, att om han hade visted förådt, så schulle han vell hafue kunnett haftt porten igien, och sade sig icke hafue hållet dett lyckt, att iag schulle drage inn opå ett sådannt fursteligt hus med en hop sludervask, Om iag hade haftt en Jomfru thuå piger och thuå karer, så hade mig icke mere giordt behof. Leell iag låg

der opå min egen omkåstned, men intedt actede han dedt, at han ligger der tolf eller fiortan stark de honom tienne med barnn, amer, piger och drengier och kiörde ifrån husett ded som nyttigt folck var som vell hadhe behöfdz både ij ladegården, Trägården och annerstedes, der igenom den skönne Trägårdh är så ille förderfuett.

Nu kann iag tenckie att hann uttåf bitterheett löp inn ij kiöckett och slog min kock med ett knevellspjutt, som han stodh ij skiorten och indtedh hade giortt honom emod, uttan en legedreng och enn uttåf kockepoickerne schule slæes thilhoppe och då veet iag icke om min Kock skilde dem ådt.

Då sende iag honom budh att han schulle latte mitt folck blifve oslagne, hade de någett brutedh, så kune iag sielf latte strafe dem. Då svarede hann att han schulle så stötte ij för dem, om ded än våro den förnemste mig tiente, så de schulle seye åf att de hafue varett för hans hender. Ittem lodh iag seye honom att iag ville hafue kiöckett allene, då sende han mig bud igien, at han hade ettedh med keysare, konger och furster och ville latte kocke så vell

för sig som iag för mig. Gick så till och förböd att ingen vid straf tillgiorende schulle latte mig få ett kålblad, icke ett halmstråd och icke det som ringere kune vare, än sedan mere. Och höltht allt som dedt hade hörtt honom sielf till, om någon kom och skenecte mig en fugell, då yfdes han af stoor högfärd och sade kome de icke riste fugelen för ögen på mig och alt skal hon hafue, och inted bäres til mig. Nu så efter iag oftte hade hörtt hans försmedelige ord och mun, han altijd lod löpe öfuer mig, förend iag var dijtt inn på hussett kommen, så att när någon klagemåll kom för mig uttöfuer honom, och iag schref honom till, så hafver han tagett brefuen, stundom med tuckt till att seije, viskett sig back med dem, och stundom kasted dem under sine fötter, och trampett på dem, och lathed see huad han acted mig, men ille hafuer iag varet ährett till förnne af höge öfrighetten om en landluppen Skätte schulle kome och förhefue sig uttöfuer mig. Jag hafver fulle sagtt att iag allt för många trötte fiett hafuer lagtt ned opå Grefznäs, om en förluppen Skätte schulle kome och klifue mig öf-

ter hufued Derföre var thil sinnes att icke
 så latte åf vjisse mig, dock han hade all op-
 börden bortte, men om man ville taga sac-
 ken ij ett rätt bethenckiende, då schule man
 icke förundre att iag icke vell kunne lide
 ded han så schule springe om med den deell
 mine barn kune komme til skade och för-
 derf och högfärdig uttöfuer mig som latter
 mig vara någon mere ähre värd än en för-
 luppen Skätte, och på ded skeell att iag så-
 danntt ville förecome, så blef iag der qvar
 och ville hafue giortt iu så god rekenskap
 som Skätten skall icke kune giöre, och med
 Gudz hielp bade huss och egerne oskadde.
 Om han nu sigir att iag lodh tage nyckelen
 (?) ifrånn honom, så seijer han ingen sa-
 ning, men han sende mig dem opp och se-
 ge mig han ville drage till fursten, då lad
 iag siege honom skule blifve qvar och latte
 indventere först ifrånn sig förend han drog
 derifrån eftter han hade så möckett ventt
 bortt både oxer och annett, som thill husett
 vell hade behöfdes. Då skiötte han ded int-
 ted uttan drog till Torsten linderson men
 eftter iag icke vist hvar han tog veien och
 munte han ville dermed förkunckle sin Re-

kenskaper och hafue skotzmåll, då lod iag försegle hans skrin, der dij sagde dij skulle legge uttj, men då han kom igien då ville iag latte tage signeted ifrån, då ville han icke uttan sadhe han schule vell kome mig igien och sadhe att dett var besteltt, att Stattholleren skulle kome med än heel fenicke folck och tage ifrån mig hvad dj der kunne finne, och eftter iag tillförrne var blefuettt utthaf *Arfuid Swan* fangett och indtagit *opå min egen - - - gård Ryberge*, och min trätz ifrån mig tagett och förtt opå Årholmen, derföre tenckte iag så, att ded vell kune skeett eftterdij att ingen försiun var hvad mig vederfors, derföre skyndett iag mig deden så siuk som iag var och när iag icke tolde att vangnen skulle gå under mig så måtte the bära mig hem till min gård, Dedt var gott till att förmärkie, honom töckte att der var ingen likere att holle för ähn ape end mig, men hurre han har trijbuleret ähn arm kar vid namn *Jonn ij Siöboe*, som har räckede till att seye åf hans dygder, eftter som bönderne hade bedet honom om för - - han kom honom till med hugg och slag, med fengilsse eller hure

han har bäst kunet hafve goit ådt dedh, till
 dess han brachte honom till att bekiänne
 sig hafue lugett som var dog rätt saningh,
 huilcket iag skall beuisse, om dedt måtte
 kome dertill med skielsfolck, Då iag end
 låg siuck inn opå husett och han räckede
 att gå in opå husett dock han gjorde honom
 icke ett ord emod allenist han gick Inn till
 mig, då var han öfver honom med en stritz-
 hammer, och slog honom så han blöde som
 än oxen och truede mitt folck, dij de våre
 icke dess beskere till att tage emod uthan
 schulle fulle kome öfuer dem lijcke så. Da-
 tum bro den 10 Aprilis A:o 1604.

Ebbe mijn eien
 hånd.

(Original.)

1) Grefvinnan Ebba till Rasseborg hade att fordra af K.
 Mjt och kronan: (Ur ett document, som synes ha varit
 framlemnadt till Hert. Carl.) Enligt K. Mjt bref d. 21
 Oct. 1569. Förgylt silfver 81 löd. mk. 6 lod. Oförg. 19
 löd. mk. 13 lod. Penningar 1000 ortuger. Stångjern 304
 Skepp. 19 Lisp. 11 mk. Osmundsjern 86 läster, 10 fat, 4
 Ⓔ. Enligt Rasm. Ludvigsons qvittens d. 16 Sept. A:o
 1569. Silfverpenningar 1000 mk. örtiger. Enligt Joen
 Waruskrifvares qvittens d. 16 Sept. 1569. Osmundsjern
 38 läster, 2 fat, 17 Ⓔ. Stångjern 180 Skepp. 8 Ⓔ.
 Enligt Wilam Dansonilles Räkenskaper för 1568. Ur

gerske gyllen 110 st. Franske kronor 100 Guldgylde
 1000 st. Penningar 6000 mk. klippgr. *Enligt quittens
 af Nils Nilsson, Hert. Carls Kamrer, lemnadt, då Hert.
 Carl upptågad emot K. Erich. Penningar 1650 mk. En-
 ligt Per Poitzes quittens d. 8 Sept. 1573, lefvereradt till
 skeppsflothan. Humble 1½ Lisp. Kött 6 Skepp. Råg 60
 T:r. Malt 73½ T:r. Efter Grefvinnans egen berättelse
 och dess tjenares räkenskaper, hafver K. Erik låtit taga
 från sal. Hr Sten Eriksson, sedan Hert. Johan upprest
 sig mot honom: *) Stångjern 328 Skepp. 12 Lisp. 17 mk.
 Osmundsjern 4 läster, 7 fat. Torre oxhudar 10 Däcker.
 Hvete 5 T:r. Annan spannmål 67 T:r, 2½ kr.**) *Enligt
 Suen Nilssons sedel hade K. Eriks folk uttagit i Maln-
 gården och i tornet vid Stadsmuren: **) Hvete 5 T:r. Råg
 11 T:r, 1½ spann. Korn 35 T:r, 1½ spann. Malt 20 T:r,
 3 fjerd. Stångjern 328 Skeppd, 12 Lisp. 17 mk. Osmund-
 jern 2 läster, 9 fat. Not 22 fat. Torre oxhudar 10 dæ-
 ker. Skeppare Sigfrid efter K. Eriks fullmakt uppbu-
 rit **) Jerustänger 2298 st. En annan Skeppare. Jerustän-
 ger 360 st. *Enligt bevis af Ambjörn Svansson tagit ef-
 ter K. Eriks skrifvelse **) Stångjern 120 Skeppd Jerustän-
 ger 7000 st. Enligt särskilda bevis och räkenskaper:
 Tagit till Elfsborg 1561, enligt K. Mts köpmans, Olof
 Simonsons quittens. Spannmål 328 T:r 2½ skp. När Eahus
 belügrades 1563-4, enligt Höftidsmannen Lindorm Tor-
 stenasons och Bysseskytten Byrgel Larssons quittens:
 Koppar Mittacker 4 st. Körnekrut 88 skålp. 10 lod. En-
 ligt 1568 års Arkiliräkenskap: Oluttrad Saltpetter 4 Skeppd
 3 Lisp. *Enligt 1564 års Skeppsgårds räkenskaper, Kab-
 belgarn 14 Skeppd, 6 Lisp. 7 skålp. Enligt fogden på
 Gripsholms slott Chr. Pehrssons räkningar för 1564. O-
 xar 52 st. Enligt Stockholms Slotts räkning 1563, upp-****

*) NB. från en undersåte som slutit till upproret mot sin
 kung och således enligt Lag, sitt gods förverkat.

og Arfvid Skrifvoars 1561 till Rikens nödtorft: Spannmål
 178 Tr. *Store Arkliskrifvoaren Lars Olsson och Skepp-*
gårdsskrifvoaren Thomas Raffoelson uppburit 1566, enligt
köpman Meders qoittens 1571. Sadelrör 27 par à 7 da-
ler paret. Svamprör 82 st. à 2 daler. Körnekrut 2 Skeppd
 18 Lisp. à 70 daler Skepp. Slangekrut 1 Skepp. 7 Lisp.
 9 skålp. à 60 daler. Oluttrad salpetter 41 Skeppd 8 Lisp.
 5 skålp. à 60 daler. Buldagell 111 st. à 10 daler **). . .
Summa paa thed händis Nåde fordrer Bethalning före
både udi sal. K. Mtz och K. Eriks regimenttz thiid, thet
bevis opå findis, med thed Jern, huder och spannemål,
som låg tillstedis i Stockholm efter H. Ns egen berättel-
se och Her Gödst. Bancers vidtskabff, som thet ofver of-
te Randsakning hollit hafver. Portugalöser 15 st. Ro-
 senobler 100 st. Dubbdeducater 75 st. Engellotter 58.
 Ungerske gyllden 110. Franske Cronor 100. Goldtgyl-
 den 1000. Daler 250. Förgylt sølff 81 löd. mk. 6 l.
 Oförg. 19 löd. mk. 13 l. K. Eriks mynt 7650 mk. ***)
 Penningar uti daler K. G. Er. & Joh. mynt 14,000 mk.
 ört ***). Hvedte 5 Tr. Annen Spanmall 707½ Tr. Hum-
 ble 1½ Lisp. Kött 6 Skepp. Kopparnithacker 4 st. Sa-
 delrör 27 p. Svamprör 87 st. Kiörnekrudt 3 Skeppd,
 3 Lisp. 8 skålp. 10 lod. Slangekrudt 1 Skeppd, 7 Lisp.
 9 skålp. Oluttrad salpetter 4 Skeppd, 11 Lisp. 5 skålp.
 Kabelgarn 14 Skeppd, 11 Lisp. 5 skålp. Buldagel 111 st.
 Stangejern 2524 Skeppd, 2 Lisp. 8 skålp. Osmundtzjern
 91 lester, 5 fat, 4 Lisp. Oxar 52 st. Torre oxehuder 10

**) Det följande är en oförkortad afskrift ur documentet.

***) *Ann.* Qvittentzerne vise clarlige uth, att the förste
 4000 mk. och andre Summe 10000 mk. hafva varit räk-
 nat in på mk. ört. som är 4 mk. på daler och the
 senaste 7650 mk. dansk varet recknet efter K. Eriks
 klipping.

decker. Denne Summa er efter för:ne leugde och bevis återåt Her Madtis, Joen Larsson. — (Sammandrag:) *Enligt Hennes Nåds berättelse resterar på ett Clenodium, som Hert. Magnus till ÖsterG. bekommit Daler 500 st. Enligt Densammas berättelse, borttagne i K. Eriks tid: Jakt med öfverlopp och allt tillbehör, segelbar, ehuru illa faren, men med ny redskap, 1. Skutor, nybyggdemed allt tillbehör och ny redskap, 2. Cordeler, som K. Erik tog från Grefvinnan, då Hr Sten var fången i Danmark, 2. Lifhästar, af sal. Hr Stens bäste, tagne vid Jönköping 1564, 5 st. Bevistligt, ehuru ej uppskrefvet i K. Mts kammare: Virgilius Höbler, som K. Mjt fredkallade, var skyldig till de fordrande: Penningar 4400 daler. Varandö det Hr Hogenskild bäst vetterligit, genom hvad orsak den Dom bortkom, som Riksens Råd derom hade utgifvit. Enligt dombref af Riksens Råd samt Borgmästare och Råd i Sihn d. 19 Oct. 1575. Doctor Lemnius skyldig Daler 2000. Som han beropar sig på att K. Mjt hafver gifvit honom fri, är att hoppas, det K. Mjt också betalar samma penningar. Enligt revers af Jöchum Horn, gifven d. 17 Sept. i Horns 51 år, var han skyldig Hr. Sten Erikson 300 daler, som K. Erik tog efter hans (!) död allt arvet, hoppas man, att K. Mt. det ersätter. — Enligt revers är Hertig Magnus till Grefvinnan skyldig 4000 daler, som K. Mt. visst ej vill lemna obetaladt, "aldenstund Grefvinnan presenterade sin bevis och rätt, den tid Hert. Magnus var anhållen här i Stockholm." Enligt uppgift var Margrefvinnans guld, som K. Gustaf lofvat betala, och på Stegeborg förbjudit Grefvinnan att af Hennes Nåd kräfva, hvilken således "K. Mt varder sjelf betalandes": Spannemål 105 T:r. Smör 14½ T:r. Fläsk 29 Lisp. Osmundsjern 5 löster, 1½ fat. Segelväf 3 rullar. Timmerstakar 120 st. Tellie och breder 200 st. Löper 523 daler, 3 mk. Enligt uppgift, tog K. Mjt på Rådstugån 200 slagne daler, tillhöriga Haas Beyer, hvilka Grefvin-*

nan arresterat, såsom sin fordran. Enligt uppgift, hade sal. Kon. Mjt frigifvit dem från sina förbindelser, som gått i borgen för personer, som voro Grefvinnans skuldenärer, hvarföre bedes, att K. Mjt ville ersätta hennes förlust på fogden Jöns Andersson 1680 daler, 3 mk. U. hennes förlust på några i försvar tagna bönder i Glaushammars härad, som gjorde hemgång vid Kegelholm och dessutom voro skyldige 18 lester Osmundt jern. Enligt K. Mt. bref skulle de 3 läster smör, som fråntogs Grefvinnan 1573, ersättas från Elfsborg, men som ej skett. Enligt Grefvinnans egne bref till Hr Gustaf och Henrik Matsons quittenser. Silfver $74\frac{1}{2}$ löd. mk., som hon lät leverera 1573 för Bönderna i Gudhem och Wilska m. m. hvilka skulle ersätta hvarje lod med 1 Lisp. smör. Enligt Grefvinnans uppgift, fridkallade K. Mjt Herman Leijer från sin skuld till Grefvinnan $5\frac{1}{2}$ lester Osm. jern samt tog hennes skeppare ur fångelset, som förstörde skepp och gods: Skeppet köpt för 1000 mk. Last: Råg 300 T:r. Stångjern mer än 100 Skepp. *)

(original document.)

Arfskiftet efter "den utfattiga" Ebba Lejonhufvud (utgör en ej ringa volum) Gräfsnäs lotten, värderad (1621) 299 daler, 18 öre. Kieggteholms 275 d. Lyckås 155. Lerjeholms 143 d. Westanå 171 d. Summa pr: 1046 daler. Summa på det som blef Gr. Moritz tilldelat i Fåderne A. 84. Mantal: hela gårdar 48. Halfva g. 13. Torp 4. Utjord 3. Qvarn 1. Årlig renta: Spanmål 318 T:r. Osm. jern 31 fat. Stångjern 4 Sk. Årlige hästar 218. Löper i pengar 200 daler. . . . Dessutom af pantegods, klandergods &c. Summa opå Fru Amelins räntor på sin lott, penningar 306 daler.

*) Se Hert. Carls bref IV. p. 85—90.

— *Axel Lejonhufvud, R. R. Ståthållare öfver Finland och derefter öfver Westergöthland.*

Axel Grefve till Raszborg, Frih. till Grefsnäas och Kegellholm, - - skyldig Erl. o. Vålman Peder Iwarson till Fredzöre (?) 7000 gode gamle, echte och oförfalskade Rdaler, som uti Danmark och annorstädes för fulde ginge - - för hvilke . . . Vij honom pandtsätte desse efterskrarne gårdar och godz, som liggande äre här uti Norige . . först på Romarijket j Sörin sochn Schieder 3 pund malt, giester 1 pund malt, bölder 1 Lisp. malt, ååsgård ny Lisp. malt, Storsroot - - - Nötedals sochn - - Qvill 2 pund nefver; gjerum S. . . . Nonnestad S. . . Edswolldz S. . . Opstad S. Strömme S. . . Sollöer i Berge - - - Fallim . . . Osmor 1 oxe. Löften S. på Hedemarken - - - på Hadeland i Tingellstad S. - - i Brahe S. viii hudar, - - Rygge S. 1 f. Salt; på Mooss - - - Kärligen och venligen tillbediandis Erlig och Vålman Gunde Lange till Aagesvald, Befallningsman öfver Tönsbergs län, Jöns Bielche till Oströed, Befallningsman öfver - - Clo-

ster län, med Erl. mannd Jens Nielsson
Lagman utj Fredrichstad, med oss till yt-
termere vittnesbörd att försegla oc under-
skrifva. Actum Stora Huusebye d. 28 Nov.
1613.

Axill Grefve Gunde Lauge. Jens Nilsson
till e. h. e. h.
Rassborg. Jönns Biellche.*)

*) Efter en "collationerad copia", från 1600 talet, men som
är för felaktig att i annat än ett kort utdrag meddela —
upptager 10 folio sidor.

Lillie.

- a) af Greger Mattsons slägt: (Adl. fam. N. 6).
Se D. A. III. p. 117—119.
- b) af Ökna (Adl. fam. N. 73.)
— Knut Andersson, R. R. 1523. *Ridda-
re, Lagman, Legat till Ryssland m. m.*

Jag Knutt Andersson, Riddere, till Ökne,
gör - - - att iag hafver gjort itt kärli-
git Syskione skipte Emillan min älskelige
Hustru Märeta Jörens datter 1) och hennes
käre syster Erl. och Vål. hustru Karin Biörn
Clauittz sons 2) (om theres fäderne) uthi

så motto, at på min lätt fallin är thenne
effterskr:ne gårde: - - - Thess till ytter-
mera visso - - Stockholm 5 dag Agusti An.
1544.

Thenne copia haffr iag Jören Wlffson
till Nornäss utskriffvit med min egen hand
af hufvudbrefvet effter min k. Broder - -
Matz Larssons till Åby-begären.

1) Stiernsköld. 2) Lejon.

— *Knut Knutson*. Se Finl. Räfst o. Rätt. T.

c) till Lofsta.

— *Sune Suneson till Lungöö*, R. R. 1349. Är
Lillieätternas stamfader. Kallas i Lillieska Geneal.
Riksdrotz, och säges ha fört en blå lilja i gult fält.
Är af några orätt - - förblandad med Sunesunesson,
se Del. Arch. III. p. 58. *Ödgissel Suneson till Lagnöö*
g. m. Ramb. Ulf, dotter af B. R. 1357 Stephan till
Stensta.

Matts Ödgisselsson till Lagnö, R. R. 1434, Lagm.
i Söderml. och Ståth. på Åbo g. m. Ingeborg Gre-
gers dotter Blå till Tyresiö. Deras son var Greger

Mattson till Tyresjö, R. R. 1457, Lagm. i Upl. Kal-
las Riksmarsk i Lillieska Geneal. Med sin andra
hustru Ramborg Sparre Gustafsdotter var han fader
till Biskop Matts i Stregnäs. — *Erik Ödgisselson*,
Matts broder, hade en son *Jöns*, g. m. Cecilia 1422.
— *Håkan Jönsson till Löfsta* begrafdes i Alvastra
kloster 1523. Se *DelatG. Arch. IV. p. 140—144.* —
Jöns Håkansson till Löfsta, bevistade Landtsynen vid
Askaby kloster 1478. *DelatG. Arch. II. p. 127—129.*
Begrafde i Kimsta kyrka sin första hustru den Edl.
o. Velb. Fru Märta, Knut Olofs dotter, med sin kä-
ra son *Håkan* 1527 och sin andra hustru den Edl.
o. Velb. Fru Anna Jönsdotter till Gladhem med sin
kära son *Christer* 1554, och emellan begge dessa graf-
stenar i Kimsta läser man på en sten:

*Här ligger begrafven den Edle o. Velb.
man Jöns Lillie till Löfsta, med tre-
ne sina k. hustrur, Gudh deras sjä-
lar i den Eviga glädian frögda. Af-
sompnad d. Apr. An. 1562.*

Efter honom skiftades arf 1574 d. 13 dag Juni,
då *Knut*, Märta's son, till *Åttinge och Wada*, fick
Kudby och Rabulla - - - *Erik*, Annas son, till *Löf-
sta* fick Löfsta i Kimsta S. (räntande korn 8 T:or
med en utäng r. 5 lass hö) hageby (r. korn 3 T:or)
it. en gård i grenby (r. 9 spann korn); *Axel*, Annas
son till *Haleby och Strömsnäs*, var död, men hans
änka *Brita* Gustafs dotter fick på sina barns del Kiep-
pesta i Walkebo h. med en qvarn och ström (r.
korn 4 T:or) Sällinge (r. Smör 1 pund och en god

oxe hvar 6te år) *Sven*, Annas son, till *Hofrena*, fick Sättra. — *Knut Jönsson* till *Åttinge* och *Wada*, var far till *Jöns* till *Åttinge*, g. m. *Märta* Scheding, Philipps syster; *Truls* till *Söderby*, *Christen* till *Elmteryd* och *Pehr* till *Klefva* g. m. *Karin* Kyl till *Göthavik*. *Pehrs* son *Chrissman* blef g. m. 1) *Alfved* Kruse, och 2) *Anna* Lilliehök till *Saffser* och sonen *Knut* till *Göthavik* och *Holm* g. m. Fru *Massbach*. — *Axel* till *Halaby* och *Strömsnäs* begrafdes i Skärkinds kyrka 1586. Dess son *Gustaf* g. m. *Karin* Bagge, dotter af *Bengt* Bagge och *Märta* Somme, stupade i *Karekholm* i *Lifland* 1605 och blef kroppen aldrig igenfunnen. *Gustafs* son *Axel* — *Grefve*, *Fältmarsk*. *R. R. GeneralGouv.* m. m. g. m. *Christ. Mörner*, *Otto Mörners* till *Tuna* dotter.

Axel f. 1737. *GustafHelm*. f. 1639. *Linnardt* f. 1642, *Landshfd.* i *Ups.* g. m. *Anna* Wacht- g. m. *Märta* Sparre. g. m. *M. E. L. Sten-* meister.
bock.

Axel *Johan*, *Öfverste* *L.* g. m. *Agn. Wrede*.

Hedv. Cath. g. m. *Gr. M. J. DelaGardie*.

— *Sven* till *Hofrena*, *K. Joh. III:s* *Stallmästare* g. m. *Anna* *Ulfsparre* *Eriksdotter*; begrafdes i *Häradshammers* kyrka 1609. — *Karin*, dotter af *Jöns* *Håkansson* och *Anna*, g. m. gamle *Gunnar* *Galle* till *Ingelstadh*.

— *Erich Jönsson till Löfsta, Vakthafvande
hos Hert. Magnus på Kungsbro. 1)*

Än ett Bref till Jöns Rosenstråle. 2)

Min ganske . . . kere Jens Erikson . . .
Så kan iach eder venligen icke förhålla at
Salige Her Jören i vånga 3) hade statt nå-
gre legefolk drenga och pigor, och nu sedhen
Her Jören er aff somnet Szå tukker hans
hustru haffue lag och rätt til at behålla sam-
ma tieniste folk intil sancte Mikels dag tå
teres stedie tid er uthe. Så en dag at Her
Jörens hustru er rijkt hiem til mig med bo
och bohag, likvel behöver hon sitt tieniste
folk til tes året er ute att achte hennes
barn och boskap. Så var ter en dreng i
bland benemd Håken Wesgiötte han fölgde
Her Jörens effterlefsverske til Löfsta med
någon boskap then samma gjorde lika som
the andra hennes folk rakte mig sin hand
och utlovade att ville tiena till teris stemme
dagh sancte Mikels tid ther upå gaff iack
then Håken stede pening såsom the andre
och befalte prestens hustru giffve honom val-
mars kledher och annet mere, och ner han
fölgde henne til vånga efter hennes bohag

rymde han ifrån henne som en skielm hvarföre iack nu i thenne hele månet hafr lettet sökia och lethet eftr honom öfvr alt Östergjöttland och lätett hål för honom vid vastena i alla häreder och veger och sjöstranden, der båter plege tillenda, men nu er mig undervist af eder son birge Erikson, (sic!) att samma drengh er kommen thil eder hvarföre er til Eder kere Jens Erikson min ganska venlige tilförsikt att ij ere mig behielpeligh til at iack nu med tette bud samme drengh igenbekomma måtte i hvad måtto . . . Af Kungesbro then fjerde dagh pengesdage An. 1586.

Erick
Jensson.

sedan antecknadt:
ighen bekommandhes.

-
- 1) Gift med Malin, dotter af Riksmarsken Lars Siggesson Sparre. Begravnen jemte henne i Kimsta kyrka.
 - 2) Se IV: p. 18, 121, 154 och Litt. R.
 - 3) Som jemte detta bref låg ett document rörande välb. Tönne Jörenson, torde detta vara dess fader och Hr Tönne sjelf tyckes vara Befallningsm. på Stockholms slott 1594 Tönne Jörensson till Högsgård.
-

Oxenstierna.

Utdrag.

*Minnesbok inom Oxenstiernska familjen, för 100 år (1583—1683) förd 1) af Furstl. Rådet Frih. Bengt Gabrielson, 2) af Riks Amiralen Gr. Gabr. Bengtson, 3) af R. R. och Landtmrsk. Gr. Gustaf Gabrielson Oxenstierna *).* — Lär finnas i gammal afskrift på Tidön.

Ur *Furstl. Rådets**Frih. Bengt Gabrielsons anteckningar:*

Anno 1586 **) d. 26 Martii om aftonen när kl. var emällan 9 och 10 förlossade Gudh allsm. min k. Husfru och gaf åss vår lilla sån Gabriel Bengt Sån, Gudh alzmechtig unne honom sin Gudomelige Mayestet till låf, prijs och ähra uppväxa åss till hungnad och glädie sigh siälf till nytta och gangn och Ewig välfärd.

Anno 1586 d. 25 Julii var St. Jacobi dagh kallade den Alsm. Ev. Gudhen ifrån migh Arma bedröfvade och Elenda man min hiärtanss aldrakiäraste husfru Sigrid, Gref Gustafs ***) dotter, här på Lindholm emellan 4 o. 5 om mårگونen, hvilken Siäl den Evige Gudh ville nådigh och barmhärtig va-

ra, och gifve hänne sampt alla Christtrogne
en hungnelig och glädiefull uppståndelse.

A. 1589 d. 13 Julii stodh mitt andra
bröllåp med Vålbårne Jungfru Brita Hr. Knut
Påsses datter på Sätenäs - - -

A. 1590 d. 2 Junii föddes vår lilla dot-
ter Sigrid.

— — —
— — —

*) Född 1626 d. 16 Martii, som var en torsdag kl. emellan
3 och 4 om aftonen uppå Mörby." Landtmarsk. Taffan har
"född 163.; Rehbinder: "16.." Boije har anført rätta da-
gen. Gr. Gustafs anteckningar äro så rike, att året ofta
upptager flera sidor.

**) Werving i C. IX och Sigism. hist. II: p. 165 har: "född
1584."

***) Gustaf, Grefve till Bogesund, son af Johan af Tre Ro-
sor och Christ. Gyllenstierna.

Ur *Riks-Am. Gr. Gabr. Bengtsons an-
teckningar.*

A:o 1591 måndag 8 dagar Efter Påska
- - - afsåmnade vår k. Fader Hr. Bengt
Gabrielsån OxEnstiärna i Stockholm.

Gustafs lilla gudfaddrar och gumödrar
ähre desse: Gudmödrar:
Hr. Gabr. Christersson. Fru på Haga Grefvinna.

Hr. Sten Gustafsån. Fru Elsa på Engsiöö.

Hr. Hans Kyle.

Hr. Andreas Käth.

Ingebår lillas:

Hertig Carl. Fru Beata Hr. Gabriels
på Mörby.

Hr. Carl Sture. Fru Christine på Tijdön.

Arvid Gabrielsån. Fru Beata Gese.

— — —
— — —

Ur R. R. Gr. Gustafs anteckningar:

A. 1585 d. 10 Febr. ähr min k. moder
Fru Anna Banér födh på sitt fädernesgods
Djursholm.

A. 1594 blef Hr. Axel . . . 1595 Hr
Johan Banér född på Diursholms hus.

Se vidare Biogr. Stållhandske.

Ribbing.

— Bengt, Riddare, Lagman, RiksRåd (1588).
Bref till Höfvidsmannen J. E. S. i Linköping.
1572.

Min vänliga hälsa nu och alltid tilförnä mäd
gud. kiäre iöns ericksån näst aluänlig tack-
sejal så giuär iag edär vänlige til kiändä

ath äftar K. M. nu vil kãmä tith til linkiö-
ping tãrföre sändär iag brijyären tith ath i
uilä lättä hånöm bekãmä åf täd lillä tär är
ath han kan brijyä til täs ui kãmä tith och
iuilä latä tilpynttä husäd för Hans K. M.
täd bästä edär möiäligned uare kand.

Kiäre iöns iag befallär edär Gud alz-
mägtig datäf surkiöping tän 31 agusti ano
72.

benckt
ribbing e a t u s *).

A tergo

K. M. trotiänare och befallningäs man
på linkiöping ärlig och uälbyrdig iöns erick-
sån tattä bref uänligä.

*) Riddarskapet, som desse bokstäfver lära antyda, är Ugg-
la obekant. Den infödde Riddarns stafsätt bör jemnfö-
ras med hans utländska Rådsbroders Pontus DelaGardies.
Om ryktet att Hert. Carl slagit honom ihjäl, se Lönb.
Hist. Märkv. II: 130. Se D. A. IV: 154.

af Tre Rosor

— *Johan*. Se DelaG. Arch. I: 96.

— *Gustaf, Grefve R. R.* (1544) *Ridda-
re af Salv. O. Legat till Kejs. Carl V.*
m. m.

Wij Gustaff medh Gudz Nåde, Gref-

ve till Enekiöping och Friherre till Haga. Giöre vitterligt, att Wij hafve giordt ett lagligt och opliust jordeskipte med Stormechtige Högborne Furste och Herre Hr. Erich then forlende, Sveriges G. W. &c. K. vår allernherre, utj så måtto, att vij hafve undt och oplåtit H. K. M. gamble gården i Tunaholm, räntor . . . Lefversta — Horn — Holm — Lexberg - - - Theremot hafver högb. K. M. vederlagt oss och våre efferkom. Ärfver Een Gårdz Siöo *) i Hollm Socken i Lagunden, som ligger för 11 öre 4 p. landtjord, ränt. afradsp:r. 11 öre 4 p. Korn 8 pund, dagsv. 6 årl. hestar 2, fougdehestar 4. Item en gård i gamla Haga . . . ränt . . . årl. hestar 2, Biskopshestar 4. Item Teljeqvarn.

Och thess till ytterm. visso . . . Stockholm d. 25 Martii A. 1562.

Att denna Copia stämmer öfverens med en Copia som finnes uti K. Cammar-Archivo . . . betygar . . . Sthm 1684.

Ernst Trottsen.

(L. S.)

Vidare: Se DelaG. Arch. I. p. 104.

*) Huru Sjö blifvit ett Wasa gods. Se D. A. I: p. 62.

Rosengren

— *Jacob Thureson, R. R. (1557), Lagman och Gubernator i Östergöthland m. m.*

Venlig helssen altidt för senth m̄z gudth
 kere erich Jenssenn tacker Jag eder fför alth
 gotth som i meg bevist haffue, hvilckett - - -
 kere erick giffuer iag eder thilkenne atth iag
 fick v. n. Herres befalning atth skaffe thenne
 balssar jegerevp till H. N. saa er min bege-
 re thil eder atth i vele vare han behielpe-
 lig thil atth faa sitth igenn baade etth och an-
 nadth huadth ham er fraanntagetth aaff them
 som grippe ham och hvadt the forhaalle
 ham sith skulle the faa straff för edth thr
 maa the uisth förlate seg uppaa videre kere
 erick haffuer iag forstaatt att berffogette er
 begerends nogen hielp aff the knechter thr
 ere k. thil vaar N. H. hammer ssaa skiutte
 the paa anders smaalening och vele intz
 hielpe saa maa i sege them kere erick atthe
 liuge paa Anders di hann er mere plicktig
 till att fordra H. N. gaffn endth förbiudett
 men er thz saa the tiena i maaneskin saa
 skal man löna them back dörren thi jag vett
 thenn som ska gife the penningerna Intthz
 synnerliggt uttenn eder gud befalands aff

grensholm helig lekamme dag Ano dm 1551.

Jachop

Twrsson.

A tergo

Erlig ock velb. Mandth Erik Jensonn *)
thil bolgaardt

venligenn thilskriffvidth

*) Rosenstråle.

Rosen:

Johan von, till Sonorm. 1597.

Ich Johann vonn Rosen Erbgessen zu Sonorm thue - - - das Ich vonn dem Edl.
. . . Herrn Capitein de Balanga - - -
Kirchengeelde zu fuller genuge entefangenn
i . . . zu Revell d. 3 Julii 1597.

(L. S.) Johan van rosen
mein eigen handt. *)

*) RiksR. Gen.Gouv. m. m. Grefve G. F. v. Rosen föddes i Revel; dess fader Johan v. Rosen Mairichter i Estland, G. m. Gen.Gouv. i Estland Erik Stenbocks dotter Brita.

Rosenstråle

— *Jöns Erikson, Ståthållare, Hert. Magni Köhemästare. 1)*

Enskilte Bref till densamme

— *från Bengt Larsson 2) 1577.*

Minn ganndske ödmiucke och velvillighe helsen . . . käre kiögemester Jöns Erikszonn käre kögemester Sää kann iack edhr ödm. icke förhålle, att iack haffr. actatt udi the h. treff. namn att hålle mitt bryllåp medt minn käre Trolåffvedhe och festhe hustru Anna Pedhrs dotter d. 19 Jan. 78; Dhrföre käre kiögemesthr - - att J vele hittkomme - - Hvad gådh Sászum Gudh alzm. o. minn n. F. och Herre megh Nådigt vnth och gifvedh haffr Thett vil iack ganndske gerne vtaff allt hierthe fördele och skifthe medtt edhr . . .

Datum Tårp thenn 8 des. an. 77.

Bench

Larszonn.

Käre kiögemesthr Giörer som enn Er-
lig mannd och förlåffr nåckra vtåff mina
Stalbrödhr att kämme hitt thil megh - - -
hvilcke Sászum edhr Synnes . . .

A tergo

Thenn högbårne Fursthe och Herres
Her Magnuszes Hertig til Östergötland Thil
förråda redhe kögemester Erl. och velbyrd
mann Jönns Erickszon thil Sånstårp
gandske ödm. tillhåndhe.

- 1) Se D. A. IV: p. 154. Anm. Konungarnes kökemästare valdes den tiden stundom till utländska sändebud.
 - 2) Monne den, som en kort tid var Befallningsman på Stockholms Slott och Stad? Se v. Stiernm. Höfd. m. p. 35.
- Rosenstrålarne härstammade från gamla Riksråder. Holmsten Jönsson satt i Rådet 1434, dess son Erik 1450—70.
-
-

— *från svårsonen Gissle Nilsson Strutz till
Barchesetter, dåvarande Ståthållaren på
Nyköping.*

1584.

Mijn ganske sonlige helse med Gd alls. n. o.
a. t. kiere H. fader - - Jag hafver k. H.
f. fått breff ifrån Erich Jönsson 1) med min
svåger Börje Jönsson, der utinnen E. giffver
tilkenne att Olof Olssons brullop skal ståå
nu nestkommendes all ebelgenedagh — och
seger E. sig hafve fått en liten spräck der-

aff, att vårt Åby skall vara på vägen och
insatt i zedelen som på morgongofvorne ly-
der, - - endoch vårtt samtall och förord
var anderledes i vintras i Upsala, Så råder
och förmaner E. J.s. både eder och migh att
vi med våre skrifvelsser skole besöke Her
Nils Gyldenstjerne, Her Arvedt Giüstafson
och Her Sten banér - - som ju äre för-
modendes att koma ditt till bröllopet medh
- - att the kunne puntza deruppå förrän
de begynne spörre effter morgongoverne - -
Bankesetter d. 24 Oct. A. 84.

Gissle Nilsson
eder trohierte sonn 2)

1) Lillie.

2) Om denne K. Eriks trogne tjenare, se Tegels hist. om
K. Erik p. 298, Wervings hist. om Sigism. och K. Carl I:
26, 27. Dess vapen upptogs af dess dotterson Rosen-
crantz, den förste som i sitt adelsbref fått tillnamn. 11

— *Måns Erikson.*

*Bref till Gisle Nilsson (Strutz), dess Bro-
ders måg.*

Min ganska . . .
kere Gisle, Broder och gode vän . . . then

gård i Näs hafver minn broder Jören Eriksonn förvärvat sig aff Salige Kong Johan - - och haffuer tu nåkett att talla palne *) till om, ther mage ij badi nappis - - K. br. tu skrifver om min moders endelycktt . . . om vår salige gamle fader noket som oss barn icke star vell till att lida - - - lat tir min k. hustru och iag och mina små goser kerlige helsa tig . . . Datum Kulvcten (?) ten 18 Jun. 1593.

tin gamle ven
och broder Måns Eriksonn.

*) Den som anses först framlemnad Helge-Andsholms-Beslutet, och som dock behöfde nappas om ett litet hemman, hvartill han ansåg sig ega rätt, men som K. Johan gifvit brodern Jöran. Se Sv. Litt. Fören. Tid. 1834, p. 363.

→ *Truls, son af Palne Eriksons till Rafvanäs, Befalningsman i Östergöthland.
Bref till Birger Jönsson Rosenstråle
1598.*

Eders värdighet - - - Broder och synnerligen gode vennn. - - hålla mitt brölöp på Rafvanes om söndag 14 dag - - med den edle och velb. Jungfru meritta Christoffers dotter till ... (intet utsatt) Thenn Alzm. Gud - s -

gifve hugnad och gledie . . . J vele gøre oss
then ähran . . . Hvad gått som Gudh Alzm.
och min nådige Öfverhett samt mine fram-
ledne föräldrar hafver mig unt och för lent,
thz skall - - meddelt blifva - -

Datum Revenes then 20 Febr. 98.

E. V.

tienstelig

Truls Palneson.

*Birge Jönsson till Sonstorp, Befallnings-
man på Wadstena Slätt (1598), Höfvids-
man öfver Vadstena Slott och Stad med
Hof och motals samt dess underliggande
län (1600) Elfsborgs lösens Commissarius
(1624) m. m.*

Bref från Göstaf Erikson 1598. (Farbroder?)

Min broderlige - - - Min granne Per Illie *)
hafver begieret af mig att iag skulle skriff-
va eder til att i villie göra så myckiet vell
och hielpa honom til ett krus, ett stop heller
en kannä möst, han hafver lliget - - illa sök
och llangtad tther efter och någre - - piron.
- - hastigest af - - 12 febr. 1598. E. N. T. V.

Göstaf Erkson.

1) Per Lillie till Klefva, son af Knut till Wada. Om Rosenstrålska familjen se vidare: Stålarin.

Slatte:

— *Ingrid g. m. Slottslofven på Stegeborg (1544), Lyder Slatte till Söderby.*

Min ganska venlig och kärlig helsa—altid försentt med Gud alzmectig.

Kära Jöns Erickson, gode och besynnerlig gode ven, Eders sundhett hör och spör iag alltid gärna.

Kära Jöns Erickson tär näst en venlig tacksegelse för alt gått som i mig giortt och bevist haffver hvilkit iag och (med) mine ringa mackt förskylla vill.

Käre Jöns Erickson är min kärlig bön till eder att i ville så mycket vel göra att läne mig tedt mäste brudesmycke, som i ha både kädior och annatt som der är tienligt till och en damask kiortell, några silkis sparlakan som i haffve råd till och skall thed näst gudz hielp intet fåra illa eller vara något tis ver.

Käre Jöns görens häruti som min kärlig bön är till edher.

I hvad måtte som jag kan vara Eder till villie och till tienist igen, gör jag alltid gärna som samme mig Gud hielpe ten jag eder E-vinnerligen befaller och alt tedt som i kært haffuen.

Skriffvit på Söderby then 10 Oct. A. 72.

Eder altid till villie

Käre Jöns 1) beder hustru

Karin 1) att hon gör väl

lämnar migh thedh

Ingerh datter 2)

måsta hon haffver

Klas

råd till

1) Rosenstråle.

2) Dotter af Clas Påfvelsson Kyle. Brefvet är utan minsta förkortning afskrifvet, för att framte sjelfva originalet till — den tidens bref, mutatis mutandis; ty Epistlen hade, som Chiorne på Gymnasierna, sina bestämde delar.

— Anna. *)

(Ur ett gammalt arfskifts-fragment.)

"Desse goss komme på Vål. Jomfru

Annas låth:

Item Söderby — Gudtorp — Strövik;

item ett fatt järn i Hellesit hvart annat år.

*) En Anna Slatte har sitt rum i Linnart Torstenssons
möderne

Soop:

— *Hans Åkesson till Stora Biurum och
Melsåker, RiksR. Ståth. öfv. Stholms Slott
och Län m. m.*

K. M:ts till Sverige . . . underd. tiennere och
Hofmarskalk, Jag Hans Åkesson till Biurum
- - - jordeskitte med min k. fadersyster
denn Edl. Velb. Fru Madelin Olofs dotter till
Lindöö udi så måtto, att iag haffuer undt och
upplåtit henne min gård Högby - - der emot
- - - Hellestorp . . . Till ytt. visso - - min k.
Broder Axel Åkesson till Algöö . . . Lindöö
d. 8 Martii 1591.

— *Axel till Alliöö.*

Jag Axsell Åkesz till Alliöö bekiännes - -
att utij ät senaste Byte som jag och mine sy-
skene oss emällom giordhe j Stockhålm äfter
vår Salighe fadersyster Fru Malen till Lindöö
an. 99; i samma byte fick vår Broder Åcke
minndre äfter räkningen tiil marck, vardt då

samtyckt och bevilliatt att jag skulle vederlägga min Brodher Åcke *) förne rännta, hvarföre jag -- giffr i vederlagh Ett tårp -- ved Upsala, räntar Korn 4 T:r, p:r 4 öre . . .

Alliöö d. 4 Sept. A. 1600. *)

(Diplom. DelaG.)

*) Introd. N. 10. bland Adl. fam. Må man få erinra att dessa Herrars mor, en Brita Posse, dog af glädje, sittande i sin moders säng, då hennes Sons Hans Åkessons hemkomst från utrikes resor berättades henne. De Engelska sugornes död torde då ej behöfva anföras för att rättvisa Dramaturgernas hyllning åt sinnesrörelsernas makt, ehuru detta phenomen synes först upplyst vissa gamla konstomare i ämnet.

Stenbock.

— *Arvid Gustafsson, Ståthållaren på Wadstena, Friherrinna Karin Månsdotter.*
(D. A. II. p. 54.)

För alle the gode män -- bekänner jag Karin Månsdåtter till Edby -- att efter m. Sal. k. moder Fru Anna till Edby -- för thenn dygd, store äre, bistånd och mykit godt som m. k. Herre och hans förvandter hånne be-

vist hafve och vore hennes ord så lydendes: om än icke hade varit af Gud Alzmechtig förseet vi hade kommit tilhopa, utan iag igenom döden hade blifvit hädankallat thå vil le hoon skännche och giffue velb. m. k. Herre till et Christeliget åminnelse och Testamente sine morgongåfve - - - och då strax öfverantvardade honom sitt morgongåfvobref såsom ock mig högeligen formante, att iag samma hannes testament aldeles bejaka - - - och therom sedan i hannes ytterste mig ytterligare förmante, att hvar så vore vi komme tilhopa och iag fulle honom ifrå barnlös, skulle han samma morgongåfva behålla - - - sammaledis förmante hon ock mig att iag skulle - - bebefve honom mine Fäderne gods. Och nu sedan Gud allzm. hafver med sin gudoml. försyn föget min k. Herre och mig tilhopa med äktenskapsband, hafve vi oss emellom samtyckt - - att den efterlefvande skall beholla the then andres jordegods i sin lifstid. - - Så all thenstund min k. Herre hafver uti tetta vårt ächtestånd gudfruchteligen och christeligenn sig emot mig i alle måtte förhollet och kiärligin be- vist, - - - therföre hafver jag nu aff mitt

samvetz uppväckelse i min siukdom och store svaghet, obidin och uti min k. Herres frånvaro *) - - skänckt m. k. H. alle mine käre fädernejordgodz - - - Och hvar så vore, att min fädernes slächt så obetänchte vore, att vele tette mitt testamente ryggia, Då skola the förplichtede vare utlägge så många penningar som godzen äre igenlöste med och handtskriffterna thet nogsampt utvise skole, och icke allenast utlägge thenn Summe - - utan och the handskriffter, som äre inlöste af köpmän och andre som ingen godz vore panntsatte, som sig belöper 1075 daler och 3 mark, dock icke annet slags mynt ännu som samme handskriffter äre igenlöste med nämpeligenn framledne Konung Carlls och Salige K. Göstafz mynnt. Ty Gudh skall veta att the äre köpte ock icke ärfde, effter min S. Moder aldrig ärfde efter min Sal. Fader till 4 penningar i Lösöra, mere än en gullkädie om 40 Ungerske gyllen, hvilkenn kädh min faders halfbroder Claes Hanssonns barn ännu hafve mig ifrån.

Boxholm d. 18 Martii år 1597.

Karin Måns
dåtter

(Dipl. DelaG.)

*) Hade 1594 blifvit landsflyktig och förverkat sina jordas gods. Se II D. Sv. Sture, p. 54.

— *Carl Gustaf, Friherre, Ståthållare (1596).**

Min venlig och broderlig helsa Effter som min k. Bror begierar så skal min bror vetha att K. M. hafver nådigest tilsagt min k. bror samme heredzrett och Hans Wactmeister skal hafua til underpant then heredzretten Som Her Hendrich Clauson hafver, Som min Bror hafver tilföre haft - - och hvad thet andre Belanger, Som min k. Bror hafver aff mig begiert att fordra hos K. M. vill iag gierne Beslita mig om till thet meste, som mögeligt vara kan . . . K. B. giorer väl och helser morkier och J. Lucretia . . .

Dat. Upsala 30 Aug. an. 84.

M. K. B. a. t. v.

Charl Giöstaffzon.

A tergo

K. M. troman och Ståth. på Åboo Slott then Edl. o. Vålb. Lares Hendrihsz 2) till Wäg-sjö min k. Bror thett venligen och broderligen

sennindes.

1) Se IV D. p. 197, 201. 2) Hordeel.

Stiernskiöld:

— *Clas Jörensson R. R. (1576.) 1)*

Venlig och kierligh - - -
 I kiere svager 2) så är här nu giort ett by-
 thå mellan åss sysken påå vårt möderne, så
 är eder en halfpart fallen til i Byby och nå-
 gre andre . . . och dän andre halfpart föl
 på min del i byby så är min bön til eder at
 j ville göre väl och unne mäch eders del . . .
 Min Herre vil at iag skal hälle mine hästhe
 siälf och iach får där slätt inghen hiälp til
 dät veth Gud at iach kan ecke så länge hål-
 lat i hvad måtte hans nåd vil ecke geffue
 mäch en annen . . . hällis så kan iach icke
 längher hållat . . . kiere svager så haffver iag
 upbårit af eder lanbönner i malsta xxxiiii
 marck - - - och såå er her någre pen:r sãm
 Her Lars sighesson 3) han fick mäch xvi
 mark och 1 öre och så fick han mäch j fjord
 och så mänge däm fich iag Jöns Wästgöthe
 vid Qvickesun inthe mer vet iag

aff stockhålm söndagen näst effther hällige
torsdag An. 1544.

Clas
iören son

Bekennes Jag Claes Jörensso och mz
thenne . . . att thz timme bythit stod
här på Nockie emillan min käre Broder Erich
Jörensso mig och mijne systrar, Tå bleff aff
oss endeligen så besluthet, - - att min bro-
der skall - - blifve ved Nockie . . .

Udi efterföljandes närvaru, som äre ädle
och välb. Hustru Agneta till Wik, sampt ärl-
välförståndig Seffrinn Sigison till Tayvala . . .

Nockis then 24 febr. an. 1589.

-
- 1) Blef Ståthållare öfver Westmland samma år som Riks-
Råd. farfar åt till Sjöhjelten Nils Stiernskiöld till Biby.
 - 2) R. R. Biörn Classon Lejon.
 - 3) Riksmarsken Sparre, Stiernskiölds morbror.
-

Sture:

- *Scante och Sten d. y. Se Sv. Reg. Makt.*
- *Scante, Grefve, Riksmarsk (1561) och
dess Grefvinnu Märta Lejonhufvud. Se
DelaG. Arch. I. p. 53-60, 68-84, 96-100,
136-142, 158-183; 187-207. 217-241.*

— Märta, född Lejonhufvud.

Bref till Biskop Johan af Münster.

Högvärdige och Högförmögne Furste Nådige Herre, Eders förstlige Nådhe är min ödmuke och kärlige helsse Högborne furste, käre Nådige Herre, E. F. N. lycksalige tilstånd

Och vill thernest haffve E. F. N. opå thz ödmukelige och kärligiste betacket för all gunstig nådig och kärlig benägenhet, som E. F. N. min salige framl. k. Herre, mig och mine barn altid nådeligen bevijsst haffver, hvilke att förskylle

Högborne Nådige Herre, E. F. N. haffver uthen tviffvell väl förnummit, thett clagelige och sorgelige frånfalle, som mig arme älendige tröstlöse qvinne och mine fattige faderlöse barn vederfarit är, udaff K. Erichs ochristelige och blodtörstige Tyrannij, som han emott all rättvijsse och föruthen all foge och orsak upå min Sal. k. Herre och Söner så iämmerligen bedriffvit haffver, hvilket iag med hiertans thårer för Gud thn alzmechtigste så och för alle christelige Herrer, potentater och hvar Ehrlig man, och synnerlig för E. F. N. såsom thn jag förhoppes ett nadigdt

och kiärligit medlidende med mig haffver) vill beclaget haffue. Szå effther min Sonn Mouritz Sture är nu till then ålder kommen, thet han gerne åstundet och begaret haffver, att vele opå någon tijd begiffve sig här utaff Rijket och tijt som han något godt måtte lære och undervijst bliffver, Effther the personer, som hans rätte förmyndere och honom till thet bedzte väll hade kunnet opföde, tuckte och undervise äre honom så iammerligen bliffven ifråntagen såsom förbemålt är; Therföre haffver iag ingen annenstädz velet eller kunne honom råde sig till att begiffue än till E. F. N. - - - för E. F. N.s infödde furstlige högberömde dygd skyld, som E. F. N. alle infödde Svenske männ alltid - förfordret haffver - - - och vare min k. Son udi faders stad med nådig opseende, undervijnsning och lärdom ij allt thet, som honom framdelis udi längden kunne vare till nytte, gagn och förfordringh och sitt k. Fädernes Rijke till underdånig trogen tjenist, när Gud foger honom hijtt tilbake igen. Och icke tillstädie att han effter the tillfälle såsom ibland fremmet folck alltid giffs, skulle bliffve besväret med mykin drick eller annat, thet

som hans ungdoms gode natur förderffve kunne, hvilket iag på thz alerödmiukeligt och kärligt vil haffve E. F. N. ombedet, att E. F. N. för altt thz store förtrogende hans Sal. gode fader hade och stältte till E. F. N. thessligt för min älendige och fast sorgelige lägenheet och odmiuke trogne tillförsicht skyld, och effthr han (:oberömpdtt:) är E. F. N. så när med blodzförvant, ville vardiges att la the segh vorde om honom - - - Och hvad såsom Jag, han och the (mine käre vordnader) udi så måtte icke förtiene kunne, då vill jag med min ödmiuke böön till thn Allzmechtigste Gud önskedt, åkallet och bedit haffve, att Hans Guddomlige Maiestet verdiges E. F. N. sådant mildeligen och rikeligen belöne - - -

Dat. Hörningholm thn vi Novembris
Anno Dni MDLXXII.

Märthe
Erichs dotter.

A tergo

Then Högvärdige och Högförmögne Furste Her Johan Biscop till Münster, Administrator tin dhe Stijfft Osnabrug och Paderborn, Greffve till Höyen och - - -

(Concept)

*Bref till Grefvinnan Cicilia Roos, född
Friherrinna Stenbock.*

Edle Velborne Grefinne K. S. D. -

migh thuiffle icke, att eder vell i hågkommer thed iag noggre reijsser hafr lattid eder och Fru Beritte på Erewalle mz breff och segl förstå om de gell som E. Salligere Herre var minn Sallige k. Herre skyligh, beggis theris Siell Gud evinnerlige bevare - - och ij K. S. D. vell förstätt hafr hvad svar skottzmåll och isagger Fru Beritte hafr haftt om de gell - - Och kann iag min K. S. D. icke haffe förhollitt att thed var enn orsach dett iag drog till Stecheholm, att iag gerne villitt tallitt mz min K. S. D. therom. Och efftr dett K. S. D. att mine k. Sönnner hafrve nu giort en så stor thæring i tysland och æhnn mz Furstelige N. Herttig Carll herefter göre skulle - - it. det jordeskiffte som beggis våre Sallige k. Herr - - -

Till Fru Cessille anno 79.

(Märta Stures Concept.)

- *Nils, Grefve, Anförare för Kgl. Liffanan.*
Se DelaG. Arch. I: p. 129, 136, 150.
- *Sten, Grefve, Amiral.*
(Codices, Coll. Misc. Var. T. V. N. 15. *Sturiana.*)

1565 d. 7 Julii blef Grefve Svantes son Sten Sture skjuten till döds med ett bösselod midt i pannan på skeppet Swanen, då de slogos mot de Danske, och på samma dag blef Peder Axelsson Baner skjuten till döds - - och lät K. Erik begrafva dem begge i Upsala domkyrka och skref sina systrar Fröknarne till, att de skulle draga till deras begrafning det de ock gjorde och blefvo på efterföljande sätt begrafne:

För hvar likbår:

Först leddes en häst med svart kläde och en sadel på hästen, dernäst blef buret på ett svart ornegått ett par förgyllta sporrar, så deras himlar (hjelmar?) på föreskrefne sätt, boros dernäst deras sköld, vapen och flaggor, dernäst ett stort vaxljus svart och derpå måladt crucifix och inunder deras vapen så blefvo vaxljus burna af prester på båda sidor om bårarne och på samma vaxljus målade deras fädernes och mödernes vapen

- - Bårarne följde de närmaste, som Grefve Svante och hans söner och så de andre utaf slägterne, - - så högborne Fröknar -
 - - K. Erik gjorde öfver dem båda Epitaphium, som skulle sättas öfver deras grafvar men blefvo intet uppsatte.

— *Nils, Grefve, Anförare för Kgl. Liffan.* Se DelaG. Arch. I: p. 129-136, 150.

— *Erik, Grefve.* Se DelaG. I: 187.

— *Carl, Grefve, Ståthållare i Stockholm, Fältherre, Lagman, m. m.*

Bref till Anna Horn.

Hjerthenns kere Syster, nest minn B. tiennst
 - - - låter iag m. k. s. broderlig förnimme ded mig m. k. s. skriftelige svar på minn föreskrivelse j går om affton tillkommen är, udi huilkenn min k. H. s. - att såsom Jag begerer vette hvad såsom m. k. s. ville gifve mig till lösen på grefveskapet, det mig dock icke ihågkommer att jag skulle skrifvit: hvad, utan om mig rett minnes står der att iag begerer ded sig m. k. s. ville fullkomlig förklare, om hon ähr till sinnes att

gifve mig någenn lösen af Grefveskapet
heller icke - - förseer mig till denn trog-
ne Gud och Retten hann skall vell vise denn
uth som på denne rättmatighe saak svare
skal - - -

Dat. Tullegarn d. 6 Oct. 97.

M. K. S. t. b. a.

Carll Sture.

A tergo

Denna Velbornne Fru Anna Grefvinna
till Ståckholm - - -

- Anna Svantes dotter. Se D.A.IV.p.166.
- Margaretha Svantes dotter. Se D.A.IV.
p. 184.
- Mauritz, R. R. och dess Grefvinna Anna
Horn, dotter af Amir. Frih. Clas Chri-
sterson Horn. *)

Morgongåfvobref

1581.

Allom : : kungiöör iag Mauritz Sture
Grefve till Stegholm och Westerwijk, Frij-
herre till Hörningzholm och Ekiesiö att åren
e. Chr. b. 1581, d. 10 Sept. uti thenn Stor-

mechtige Högb. Förstes och Herres Her Ja-
hann, Denn tredie, S. G. o. V. k. m. allern-
H. och Den Högb. Furstes o. Herres Her Sig-
gismundi S. G. o. V. närmeste Arffurste och
tilkommande Konung, m. n. f. sampt med the
förnempste af R. R. och fleres närvaro, som
våre församblade uti min Bröllops högtijd i
Stockholm, thå haffuer iag - - - untt
och giffuit m. elsk. k. Husfru Denn edele o.
Velb. Fru Anna Salig Her Claus Christer-
sonn Friherre till Åminnes dätter till heder
och mårgongåfvo uppå Rättenn hinderdag
korn ränte till sex läster eller i thenn sta-
den reknendes Tre Tunnor smör emot enn
lästt korn, för hvilkett iag nu hafver uttvi-
satt velte m. k. Husfru förne min gård E-
kesiö, liggiandes . . . rekned för smör
enn T:no och derunder thesse eft:ne mijne
fastte oklandrade arfvegodz aff gamaltt fräls-
se - - - (46 gårdar utom torp och ut-
jordar i Vestra H. och S. Vedbo H. i Små-
land, samt 11 gårdar i Upland m. m.) Och
thesse Edle och Velb. Herrer våre vedervå-
re männ, Her per Brae - - och per Hogen-
skild Bielke - - -; thesse hullo på glauen-
net, som chrevettne, - - - (Gabriel Christen-

sonn, Erik Gustafson, Erik Gyllenstierna, Gö-
staf Baner - -, Erik Sparre, Erik Brae, Axel
Stenson, Sten Giöstaftson (till Bogesund) - - -
Christ. Gabrielson, Ture Bielke (till Nynäs),
Anders Keit och Christian Clausson.

*) Enka 1592. Som Sturarnes historia hör till de år-
hundranden, hvilka slutas med närvarande del, torde det
föriätas, om "deras efterlefrerskors" ålder skaffar några
årtal ur följande seklet in i närvarande del.

*Gr:nn Anna Horns Bref till Axel Oxen-
stierna.*

Velborne Herre kiäre frende, min kiäre fren-
des samt dess kiäre Husfrus och vårdnats
hälsa - - -

Jag arma bedröfvade qvinna kan icke
hafva m. k. f. förhollet om den store bedröf-
velse, som den Alzmectige Gud hafver täckts
mig tillfoga, i det att Gud efter sin gudoml.
försyn hafver täckts kalla ifrån mig både
mine käre söner . . . och är min Sal. k. son
Claus Sture afsomnades i Tyskland någet i-
frå Lybeck, hos en Doctor dit han sig begif-
vit hade och förmodat, att han der skulle fhå

bot af den skadan som han hafver fåat af fienderna, men det mig Gud better thz ville ingen beistring blifva och afsomnade han d. 20 Februarij och min son *Svante Sture* hafver varit siuk i allan denne vinter och afsomnade opå Ståholm 4 dag Påska, öfver hvilket hastiga frånfall iag och min sons efterlätne husfru äre komne i all som största sorg och bedröfvelse och öfver oss älendige den Alzmectige Guden förbarme!

- - hafver jag och min dotter i all underd. skrifvit H. K. M. till och ödmiukel. begärat, att H. K. M. ville af gunst och nåde anamme mig och min dotter samt min S. Sons lilla dotter med hvad oss tillkommer under sitt nådiga beskydd och konungliga försvar och att vij måtte behålla Grefveskapet - - - - -
 - - K. f. ville - - förfordra mitt bref K. M. til handa . . . Jag hafver ock i min skrifvelse ödmiukel. anmodat H. K. M. och ödmiukel. begärat at iag måtte få behålla denna års räntan af den Sochnen Åsheda som min Sal. Son Claus af H. K. M. nådigst hafver varit förlänt med - - - - att jag måtte hafva mig det till hielp til att fordra

min S. Sons lik hijt in i landet och till sitt
 hvilorum *) - - -

*) Till "Riks och Cammar-Rådet," afgick på samma gång en
 suplik om Grefskapet. Brevet lär vara från 1616. Sh.
 Rosenhane (K. L. p. 44) rättar Peringskölds uppgift att
 Cl. St. dött 1598, men felar bestämdt i rummet, uppgif-
 vande att han stupat i Ryska fälttåget, och troligen i
 tiden, ty det synes som han dött d. 20 Febr. samma
 år, som Svante dog d. 3 Apr. Således 1616. Det heter
 i Supliken till K. M.

"Gud - - - hafver af denna bedröfvade verlden udi
 Tyskland kallat min S. Son Clas Sture d. 20 Febru-
 arii och nu yttermera hafver Gud mig arma eländiga
 qvinna så högt hemsökt att han och af denna usla verl-
 den d. 3 Aprilis hafver kallat min k. Son Svante
 Sture." Hade det förra dödsfallet skett 2 år förut,
 hade väl ej t. ex. Ax. Oxenstierna behöft underrättas om
 stället, ej eller datum i supliken till kungen så anförts.
 Begges död på ett år ökar den stora Sturiska tragediens
 högst underbara karakter. Sten Sture d. y. dör ung men
 13 Sturar uppbära snart inom 3 leder hans namn. Efter
 ett sekel finnes dock ingen Sture; nära hälften ha dött
 genom mennisko-åtgärd, de fleste — offer för en annan,
 en beslägtad, en krönt familj; 4 döttrar fingo väl dö
 naturlig död, men deras män föllo för bödelsyxan. Histo-
 rien är ock Shakespearisk! Skalder! Hvilket ämne!

Ebba Stures Testamente kan tjena som Sorgspelets
 epilog.

Regeringens bref till Anna Horn, Se D. A. IV. p. 83.

— *Ebba*, g. m. Gr. Svante Sture d. y. Furstl.
Råd och Canzler, dotter af Riks-Dr. Gr.
Mauritz Lejonhufvud.
Infördt i *Saga*, I Häftet af Palmquist. *)

*) Sture-arfvingarnes egendom. Städer. Här blif-
uer uttociet de verderinger, som är giordt på huss och
tompter i köpstäderna som kemme Sture-arfvingarne till
åhr 1603. Stockholm. Wij efterne — Rådmän i
Stockholm göre vitterligt att vij an. 603 d. 8 Mart. vå-
re udtaff Borgm. o. R. förordnadhe till at skatta och
mätta efftne hus och tompter, som hörde thesse efftersk.
Edle och velb. Fruer till Fru Anna, Grefvinna till Stego-
holm och Wästervik, Fru till Hörningzholm, Fru Sigritt
till Geddeholm och Salstadh, Fru Chirstin till Djursholm,
Fru Margarete Sture till Forss och Åkeröö.
Mältes Stora husett, hvilkitt hölt i längden uth med Siä-
legårdzgattun 39½ allen, gårdsrummet innanföre, längden
ifran thrägorden och nedh i hiornet på stora husett 38
allner, i bredden ifran store husett nedn för brunnen,
tvärt öffver inn ij gamle myntet, murenn 26 allen, 1
quarter ringer. Bredden ofvan till udt med thrägorden
6 alnar, dette hus med sine 4 frije mure liggende grund,
gårdzrummet - - - skattedt för 2150 daler. Seden mät-
tes lille Stenhuset och korsvärkhusett - - - 570 daler.
Trägorden - - - hvad blott tompten anlanger, 170 daler.
- - - Tomt på söder - - - Stenhusen på gråmunkeholm,
längden 22 alnar, bredden 16 alnar, tompten der strax
bredvid längden på öster 87 alnar, på vester 83 alner,
bredden ofvantill 55 alnar, nidh vid siöen 80 alnar, 290
daler Tompten på norremalm 160 daler, husen på tom-
ten 60 daler **). — Upsala. Anno 1603 d. 8 Mart. voro

**) Dessutom egdes en tomt vid Kinnestugatan, som

efft:ne erlige gode män nämpte att skatta och mäle S.
 Herres Her Suante Stures Stenhus och tomter.
 Skattningh. Tompten 50 daler, Stenhusen med dess
 inbyggning 300 dal. Stugan 15 dal. Stallet 5 dal. Sum-
 ma 370 dal. (H. N. för sigh sielf afräc knit och betalit).
 It. byggningen vid åen. — Strängnäs. Erland Larsson
 . . . Ena tompten, bredd ofvantill $82\frac{1}{2}$, nedantill 110, nor-
 dantill 37, östantill 90 alnar: 400 daler. Andra tompten,
 längd östantill 137, bredd nedantill 39, ofvantill 10 al-
 nar: 12 daler. — Tällie. Högborne . . . Boogårdstom-
 ten 14 daler. Nybyggning, enl. fogdens räkning. Stall,
 bygd af C. Sture 2 dal. Tomt 67 i n. o. s. 51 aln i ö. o.
 v. 40 dal. Tomt (med nybyggnad, enl. fogderäkning) 51
 aln. . . . 40 dal. Tomt 30 dal. Tomt 20 dal. Tomt, der
 Rådstun är bygd, 50 aln. bred i ö. o. v., 24 i n. o. s.
 Item vid kyrkogårdenn. Munketompten 42 och 53 alnar,
 2 daler. Piparetomten 77 och 26 alnar, $\frac{1}{2}$ dal. Åkervret-
 tar och Ångar 7+8+6+10+2+2 daler, item 6mk.+6 mk.
 Summan af värderingen 186 $\frac{1}{2}$ daler. Nyköpingh. Be-
 kennes vij . . . Tompten vid kyrckian 20 dal. Tompten
 vid qvarnen 120 dal. Tompten vid pällesgård 40 daler.
 (Längden 122 alnar, Bredden 7 och 22 alnar). Storgårds-
 tomten, bebyggd af C. Sture 150 dal. Kålgårdstomten, 25
 dal. Udi Linköpingh. Hade m. Sal. Herre en tompt,
 hvilken Sal. K. Johan tog och lade under Link. trädgård.
 — en tompt, gifven till Sal. Gref Gostaff. Udi Suder-
 kiöping. En tompt läugd 202 aln. bredd 80 och 54, kå-
 ster 200 dal. En d:o 100 dal. En d:o bebyggd 150 dal.
 Udi Norkiöping. En tompt, derpå Her Hogenskilldt
 har nokenn huss, 20 dal. Wadstena. (värderingen skedd
 d. 25 Nov. 1594.) En tompt, längd 77, br. 60 och 52 aln.—
 180 dal. med gamla stenhus. En d:o med stenhus, längd

byrdes af Martinus Olai overdig penitentiarius i Grå-
 munckekyrkan 1579.

42, br. 23 alnar, med två hvalf, nu nederfallne, 120 dal.
 En d:o längd 76 br. 24 alnar, 20 der står ett taklöst sten-
 hus, 24 aln. långt, 16 aln. breddt—? En d:o med kålgård
 100 dal. Skennige. En tomt, längd 90 aln. br. 52,
 26 aln. 10 daler.

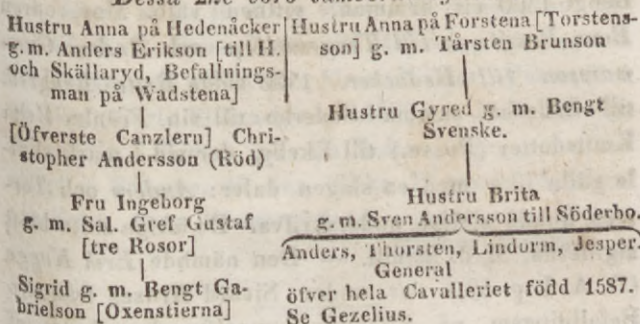
Stålarm.

a) till Kiala och Högsgård.

— *Erik Olsson hängde såsom Slottsfogde på Tavastehus 1538 sitt sigill med Stålarmska vapnet under ett R. R. Erik Flemings Dombref, samt utgaf 1564 ett vittnesbref, att hans hustru Gertrud Bertills dotter förde med sig från Horn till Kyale: gull 12 korsarer, pgr 790 mark, sölf 5 löd. mk., råg 10 pd 2 spann, korn 24 pd, öl 17 Tr, smör 19 Lisp., salt 14 Tr, Lax 2 fj:r, sik 3 fj:r, 4 örngått, 1 räckebolst, 5 par lakan, 2 ryor m. m., 7 hästar, 9 oxar, 10 kor, 25 får, 21 svin m. m. Bevittnades också af Tönne Olsson till Tjusteby (Wildman, Slottslofven på Wiborg). Denne Erik Olssons son Svante gifte sin dotter med Ståth. Birger Rosenstråle.*

b) till Grabacka.

— *Erik Arvedsson, Ståthållare i Finland. I hans breffskrin var funnet ett Register, "Sal. Fars," der arfskiftet var utfördt mellan Fru Karin till Domaregård, Elin till Brötorp, Beata Waktmester, Kerstin Hans Erikssons, Hebla Arved Drakes samt Hr. Axel Eriksson, som fick Grabacka, räntande 16 T:or. Alla de skiftade godsens ränta uppgick till 159 T:or.*

Stålhandske (Westgötha-ätten).*Genealogisk uppsatts.**Gudmund Thorbjörnsson Gumsehufvud**Dessa 2ne voro samborna systrar.*

Om *Sven Anderssons till Söderbo, Slottslofven på Guldberg* (1573, adlad 1565) *efterlefvorsku Brita Bengts dotter Svenske och dess söner Anders, Torsten, Lindorm, Jesper, samt mågarne Håkan Larsson till Kåretorp (Dufva i Westergötland) och Hans Hising till Espelunda g. m. Anna Svensd.* upplysa flera handlingar, som kommit med Söderbo till Oxenstiernska släkten. Söderbo gård var ett Kronohemman, på hvilket Sven Anderssons föräldrar bodde. Då han fick Brita Bengtsdotter, "gaf" han S. Konungk Göstaff 2 hennes moderne-gårdar, räntande 11 Lisp. smör med allt annat, men hustrun gaf han i mggfva Söörbo m. m. enligt en berättelse af Erik Kagge, Erik Andersson (till Forentorp) och Arved Svan (till Rosendal). 1588 sålde *Anders Svensson St.* med modrens samtycke en *tomt Sånnebooll* i Kinne Hä-

rad till Hr. *Bengt Gabrss. till Fiholm*, vittnen *Färbrodren Arvid Andersson*, *Bröderna Thorsten och Lindorm*. Hade 1587 pantsatt en ström till Hr *Bengt*. Vittnen *Johan Andersson* (Ekeblad) till *Stola* och *Brodren Thårsten Svenss. till Ova*. Denne sålde Hr *Bengt* 1590 ett hemman, vittnen välb. *Morbrodren Brun Bengtsson till Tengenistorp* och *Anders Gummarsson till Hedacker*. 1596 sålde *Brita Bengtss.* till *Söderbo* samma *Söderbo* till sin *Fränka Brita Knutsdotter* (Posse.) till *Ekeby*, der vid 4 mark skulle gälla lika med en slagen daler: *Anders* och *Torsten* kunde sjelfve underskrifva. De öfriga satte blott sigillerna. M. fl. handll. — Den nämnde *Erik Kagge* (D. A. I. p. 58,) var under *Sivard Kruses* frånvaro *Befallningsm.* på *Elfsborg*, uppgifvande slottet af *fruktan* 1563, son af *Matts Kagge*, K. *Erik XIVs* *amiral*, farbror till *Riksmarsken Gref Lassus Kaggus*, måg hos K. *Gustafs* *regementsråd Anders Hansson* till *Stola* (Ekeblad). Var 1595 *Slottslofven* på *Gulberg* men redan 1572 *Ståth.* på *Kalmar*. *Öfverste Canzlern Christophers* fader *Anders Eriksson* skref sig ock till *Hedäcker*.

Söderbo v. *Stiernm. Adelsmatr. I: p. 295* upplyser att *Söderbo* är det nuvarande *Mariedal* i *Huseby S.* men förblandar det med *Marieholm*, då han anför att det nu mer är *Landsb.säte* i *Skaraborgs län*. *Marieholm* het förut *Tunaholm* (Enligt hvad i *P. Brahes* *testamente* m. fl. äldre *handl. skrifves*) och bär den ädla *Hertiginnan Marias* *namn*. *Mariedal*, som nyttjades (enligt *Lindskog Skara Stift II: p. 69*) af

Gr. M. G. DelaGardie till jaktställe uppkallades efter furstinnan Maria Euphrosina. Köparen är Furstl. Rådet Marsken, Gouverneuren öfver Söderml. Nerike och Werml. samt Lagm. i Werml. Bengt Gabrielson Oxenstjerna. Brita Knutsdotter är dess andra Fru, dotter af R. R. Knut Posse till Sätenäs och syster till R. R. Jöran Posse till Hellekis, som ej bör förblandas med sin Kusin Jöran (Nilsson) Posse, förf. till Hert. Carls Slaktarbänk. 1592 var Jöran Knutss. Häradshfd. i Kinne, på sin faders vägnar, hvilken enligt v. Stiernm. då var tillika Lagman i Småland och Ståth. öfver Westergötland.

Diplom. DelaG.

Taube:

— *Reinhold. Öfverste. **

Ich Reinh. Tuve zu - - der Kirchen Maholm - - Revell d. 11 Julij A. 1597.

(L. S.)

Ich Georg Zöge - - - bitte den Edlen und Ernv. Reinholde Tauben meinen freudlichen lieben - zu unterschreiben . .

Actum in Hoff Memelskull d. 20 Apr. 1601.

Reinholde Taub
manu propria.

*) Erinrar man sig ej gerna, af huru ringa anledning som helst, honom, som tillfångatog en ung Lithanisk furste (Coretsky) för att kunna bjuda Pälackarne ett utbyte mot Carl Carlsson Gyllenhielm?

v. Tiesenhausen:

— *Fabian, Sv. Fältmarskalk.*

Ich Fabiahnn vonn Tisenhausenn kuniglicher
Rittmeister thue kuntt das vonn ano 90 bis
92 . . .

Datum Schwanneburgck d. 12 Sept. a. 98.

Ever williger Freuntt

Fabian von Tisenhauss
zur Adlen &c. m. pr.

A tergo

Dem Ernu. Peiter Mollernn, Bürgermeisterenn
der Stahdt Reuahll, meinenn Gros-
gunst. Herren . . .

— *Casper, Pälsh Ryttmästare.*

Bref till "der Eddellen Er und vildugentt-
sam Frwen Soffia geboren von der Recke
des Heren Rittmeisters Casper zum tissen-
hushen elliche HaussFrawen,

datum Lubecke Anno 16002 (sic!)

från

Erich . . von . . .

Biographiska handlingar rörande personer i f. d. Danska besittningar, stamfäder för eller fränder med Svenska historiska personer.

Baner till Asdal:

— *Erk, D. R. R.*

Skref sig "Erick baner tiil Asdal och Hoffvetzmandt paa Kallöö," såsom vittne under ett säljebref af Pedhr Rudt i Aarss som kollis Krabbe aff Waben och dess hustru Karne Christen van Hoffns dotther på den deel oc rettighed som de hade i Wedeskölle, till Axel Brahe till Krogholm, dat. Ottense S. Joh. bapt. afftn aar mdxxxix, hvarvid bland vittnen befinner sig Riksmarsken Tyge Krabbe, som fängslade och bortförde den sedan till Baner utlemnade Gustaf Wase. *)

*) Celsii bruk att skriva Baneren äfven i nominatif, har ingen grund i Baners eget. Att denne Gustafs frände var en man med kraft visade sig vid den Riksdag, som inträffade 1533 vid K. Fredrik Is död, då han sjelf andre bland adlen protesterade mot och underskref ej Riksdagsbeslutet, som innebar en återgång i Reformationsverket. Münters Reform.h. 2, 221.

Barnekow:

— *Hans Mortensson till Birkholm, installerad till prest vid Philippi Jacobi Capell*

*i Grefskapet Strei 1524, sedermera adlad och D. R. R. (1558); samt Metta Oxe, dess maka. *)*

*) Hans Broder Jöran "Smosuentt och thierer hos Biskop Joach. Rönnow 1533" omröres äfven i ett här förvaradt K.bref 1570, der det

- - bemäldes, at högborne Förstinde Drotn. Dorothea mz hindis högb. förstes K. Fredrich kier sons villie oc samtöckie haffuer gjort it ewigt mageskifte mz Salige Jörgen bernekoe til Kiellerup - - - Embitsman på Drottningens lifgedingeslott Aakier 1567.

Hans Barnekows installerades frånvarande på så sätt, att Biskopen satte sin mössa på hans representant. Fadren Morten hade förut innehaft denna andliga förlänning, jemte Ralswig på Rügen. Adlades 1547 och hade 2 år förut fått förläningsbref på Bosiö Closter i survivance efter "elskelig mester Torbern Bille," Lunds siste Erkebiskop, nb. med villkor att bosätta sig i Dann. och gifta sig med en Dansk adlig Jungfru. (Kort förut hade Danska Adlen begärt att få behålla nunneklostren, för att ej nödgas gifta sina döttrar till ofrie.) Gåfvobrefvet, som äfven ålägger Nunnornas underhåll, förvaras här och finnes aftryckt i Lagerbr. Handl. o. Påm. i Sv. hist. III. Barnekow innehade Clostret. (Må anföras, att i en Riddarsyn mellan Herr Hans och dess grannar, satt år 1551 en Erik Boller till Therslöse näst framför Höfvidsmannen på Köpenhamn och K. Befallningsman öfver Selandis stift, och 1547 var han bland D. R. R. som samtyckte till Barnekows adelskap med samma villkor som kungen det gifvit (Se Lagerbr. l. c.), helst i K. Danska geneal. och Herald. Selsk. Lexicon over Adl. familjer 1787, vid namnet anføres blott: "familjen er ubekjendt).

Barnekowska Stamgodset Birckholm ligger på Seland
i trakten af Kallundborg i Mierlös härad, och ej, enligt
Lagerbr. (l. c.), på Jutland.

Morgongåfvobref

1548.

Ick Hans Barnekouw tho Ralschwigg
unnd Bergkholm, Bekenne . . (sig gifve)
miner leuen Huss Fruwen mette Oxen . . .
mijn Anparth in mynen hafe tho Egede in
faxe herrethe . . . darmedt se ock sick so
vele lofflicker unde beter erholden möge, oh-
ren kynderen tho troste Im falle der noth,
ohrer Dochter to ehrer nodtruff, *unnde den
Söhne thom Studirende helpen könne* . . .

Vnnd der tho mehrer bekräftinge - -
nemlick de Ernyhesten unnde hochgelarden
Johann Friesse to hesselagger, Kön. M. Cantz-
ler, Herr Andreas Barby tho Selssöe unnd
Casper Passelick der Rechten Licentiat up
Liddow, - - Geschien tho Randerss in
Nor Juthlandt am Sondage vor Matth. Apost.
Na Chr. geb. 1548.

— Ett sigill qvar —

sedermere tillskrifvet under documentet:

Det bekiender ieg Marten Barnekau mett min e-

gen hand att holle allt dett som m. k. f. haffuer forschreffuit m. k. m. ij dette breff.

Dette bekender ieg Johan Barnekau att holla alt dett som - - -

manu propria.

Dette bekiennder ieg Christiann Barnekau mett minn egenn handt att holde allt - - -

Ur Hans B:s Samlingar.

Bref från Landtgreffen Philipp i Hessen.
1546.

1.

Philips von Gotz Gnaden, Lanndgraue zu Hessen, Grane zu Catzenelnbogen 1).

Erbar lieber besonnder. Es hat unns unnsere freuntlicher lieber Vetter unnd Brüder, der Churfurst zu Sachsen &c. 2) berichtet, was du geschreiben unnd dich erpotten hast, dieweil du dann bereitz in bestellung unnd dienst bist unnsers besondern lieben Herrn und freunds, der Königs zu Denemarcks und Ire Ko. W. wie sie sich erpotten, unns Ire helff zu ross unnd fuss schicken wirdet, halten wirs darfur, sein Ko. W. werden dich mit - - datzu auch gebrauchten, wo aber nicht, unnd wir das bericht

und dann weiter volcks bedurfftig sein werden wollen wir dich vor andern annemen und dich solchs denies erpietens genussen lassen. Das wir dir also gnediger meinung nicht wollen verhalten, und sindt dir mit gnaden geneige. Datum in unnsern veldtleger zu Grossenschne am 12 Oct. an. 45 (1545).

Philips H. z. Hessen.

A tergo

Dem Ehrbarn unnsern lieben besonnder Hannsen von Buch. 3)

2.

Wir Philips vonn Gots gnaden . . .
bekennen hieran offentlig, das gegenwertiger
briefszeiger, eines unnsers besondern guten
Freundts diener bei uns im leger gewesen
und wieder mit unnsern guten wissen und
willenn vonn unns abgescheiden ist - - -
In unnserm Veltleger - - bey Ingolstadt
d. xvi Aug. at 46.

P. - -

1) Philippus Magnanimus, stamfader för alla Landgrefvar af Hessen, Hessens Reformator, Marburgska Universitetets Stiftare. Skref sig Grefve till C. efter sin farmorsfar, "den siste Grefvea till Catzenelnbogen och Dietz."

2) Johannes Fredr. Magnanimus, äfvenledes Kejsar Carls fänge. K. Christian III i Danm. affärdade H.

B. 1546 till Tyskland att bevista de Protestantiska Furstarnes sammanträde i Frankfurt. 1547 afreste han åter med 40000 Riksdaler, som Danska Konungen ville aflemba till Smalkaldiska Förbundsbröderna, men som Churfursten J. F. då var slagen och fången, återförde B. pennigarne. Lagerbr. l. c.

3) Troligen af den gamla Danska eller Norrska adliga familjen som redan 1160 var bekant.

Öppet bref af Metta Oxe och 2 hennes systrar.

1576.

Lader Frue Metthe Oxe, Fru Pernelle Oxe 1), Frue Anne Oxe 2) beklage voss, att vorris Söster Frue Metthe Rosencrantz 3) förholler oss vorris Arffue och Lössöur for, som vij er thilfaldenn effther vorris Sallige Broder, och vij thvenne ghanng haffuer beramet skyffte, och haffuer nu verrit på Giessel felt effther Frue Mette Rosenkrantzis eghenne bevilligh och Begieringh och viile giernne haffue verrit thet skyffte metth hijnder, saa haffver hon förholtt och förmijnt oss for, att vij icke maa kame thill skyffte.

Derfor tha lader vij forbiude vår Söster Frue Metthe Rosenkrantz att bruge heller bevare segh mett nogit vor felliigz gård,

lössöör och Eygenndom, saa viide som oss
kand thilkomme mett Retthe. Dessliges la-
der vij och förbiude alle vorris Sallige Bro-
ders Eghenne Bönnder och thienner saa vii-
de som oss kand thilfalde mett Rette, att
suärghe frue Metthe Rosenkrantzis ij nogenn
moude Ind saa lenghe vij bliffuer lagligh att-
skyld metth Retthenn.

Bleff lest paa Sielandtz far landtzting
thenn 2 dag Maji 1576.

Matte Oxe min egen hand

Anne Oxe madt egne hant

Pernelle Oxs med egen hand.

1) Hr. Otto Ruds.

2) Hr. Frans Banners till Kokkedal.

3) Gift med de förenämde Fruars Broder R. R. och Hof-
mästaren (Finance-Ministern) Peder Oxe till Gissselfelt, en-
ka förut efter Sten Rosensparr. P. Oxe dog barnlös 1575.

— *Mårten Hansson*, död ung. *)

Efter honom finnes blott: *Catalogus librorum
Martini Barnekouij A:o 1571, Parisiis.*

A.

Ambrosius Calepinus sexlinguarum, fol. regal.
kost 4 ducater. &c. &c.

(V. DEL.)

(Upptager nära 100 paginer. Mest Latinska Auctorer och Greker i latinsk öfversättning. 16 fransyska böcker.)

*) Han och brodern Johannes inskrefvos i Padua d. 5 Nov. 1573. Brodern Christian lär varit ansenligt yngre. Han inskrefs der först 1588.

— *Johan Hansson, gift med Anna Bille*
(var död 1603.)

Contract
1587.

Jeg Johan Barnnekow till Birckholm, kyndes med dette midt obnne breff at haffue beviledt fremdelis at hinndt Contract, som er och bleff giordt paa Raalswig mellem minn kierre Broder Erlig och Velbiurdig Mannd Christiann Barnnekow och mig belangendes the sijre aar handd ville vere udenlandtz hand medlertidt skulle niude bruge och beholde sig allinne till gaffn och beste Raalswig gaardt och auffells mz all - - och jeg deremod schulle niude, bruge och beholde Birckholms gaardt - - hvilket contract ieg end-

nu fremdelis bevilger . . fra - - 1587 till 1590
... Birckholm thinndt 16 Junii 1587.

Johan Barnekau
med egen hand.

— *Christian Hansson, R. R. (1590), Legat
till England, General-Staterna, Sverige;
Länsherre till Lundegård och St. Peders-
Closter, K. M. Befallningsman på Lun-
degård (1597), Amtman zu Malmö (1599),
Befallningsm. på Landskrona Slott (1603-
-09), Krigs-Öfverste 1612, dog såsom Dan-
marks Henrik Wrede s. å.*

*Handlingar rörande och Bref till den-
samme:*

a) *Från Turkiet.*

*Kejslerligt pass 1588 utfördadt för Resan
till Jerusalem.*

Till dem som äro en ära och prydnad ibland
&c. *)

*) Rubens Svenska öfvers. af passet, träffas hos Lagerb.
Handl. o. Påminn. III D. Denna liksom flera af La-
gerbr. anförda Handlingar hafva ej ankommit till Löbe

röd. — Då Barnekowska Arch. är med det DelaGardiska förenadt, torde en större uppmärksamhet för den så förgätne, så minnesvärde Christian Barnekow, vara en bland Utg:s behagligaste pligter, fastän rummet tillåter blott att genom utdrag antyda hvad som finnes att rådfråga för den, som vill begagna källorna.

b) *Från Asien.*

Patriarkens i Jerusalem och öfver hela Palestina bref till Archon Herr Michael Sabani Exarchen, och Herr Nasgala, likaledes Epitrop, och Herr Leontius, Munken, samt alla öfriga sin ringhets kära söner i Jerusalem; skrifvet i Constantinopel, på dervarande Metropolit's förord 1588.

*Σωφρόνι ἐλέει Θεοῦ Πατριάρχης &c. *)*

Intyg af Brodren Johannes a Sassandria, Vicarius och Gubernator i den helga församlingen på Sionsberg 1589, att Hr Chr. B. Danus, besökt den helga grafven, krubban i Bethlehem, Zacharia Bergsbygd m. m.

*) Lagerbr. l. a.

Frater Johannes a Sassandria Ordin. mi-
nor. Lgbr. I. c.

c) *Från Italien.*

Recommendationsbref af Dogen i Venedig
1589.

Noi Alberto Loredan Per la serenissima
&c. **) (Lgbr. I. c.)

**) Chr. Barnekaus resekamrater voro Christopher Åkesson
Burggreve af Dohna, som sedan blef Kgl. Böhmisk Kam-
marherre, Geheime-Råd och Gouverneur öfver Oranien †
1637, hvars stamfader Aloysius följde Kejs. Carl den Sto-
re till Tyskland år 800, och hvars son blef Svensk Fält-
marskalk och Ambassadeur till England och Holland,
Grefve, g. m. Anna Gabriels dotter Oxenstierna till Koss-
holm; dessutom Philipp Jacob v. Sebach, Grefve Georg
Fredr. Hardey, Bartholom. Seacham m. fl.

Aflatsbref af Päfven Sixtus V.

1588.

Köpt i Palermo för due aquile d'argento,
den tid Chr. B. var student i Padua. Om-
nämnes af Lagerbr.

Kungl. Privilegium att ett helt år få i
Neapel gå med värja ett stycke in på natten.
1588.

Magti Capitanii de guardia e altri officiali &c. Lgbr. l. c.

Bref från Tyska Nationens Juridiska facultet i Padua.

1592.

Nobilissime Domine (han kräfvdes för 40 kronor) . . . Sed pace tua dixerim, non ita fides & germanica amicitia meruerant frustrari, qui te - - eo habuerimus loco, ut Nationis inclytæ præfecturam - - deferendam omnes assentirentur. - - Quod si non gravate vestra Dominatio fecerit te memores beneficii capitalis Inclytæ Nationis Germaniæ Brutum atque Camillum in Codices nostros referemus - - Vale! Dat. Patavi d. 22 mensis Decemb. An. 1592.

Consiliarius & procuratores
Nationis Germanicæ Jurid.
facult. studii patavini. *)

*) Bland Danskar voro eller hade nu nyss varit här Sigvard Grubbe, (Regni Daniæ Secret.) Fredr. Rosencrantz. Paulin. Resenius (Seland. SuperInt.) Alb. Schiel (R. R.)

Corf. Rudt (Præfectus equitum in Fionia), Joh. Lindenow
(R. R.) och Otto Lindenow.

Bref från Crauch från Strassburg i Padua.

1593.

- - Ex dania discedentes mense Junio
anni elapsi ingressi recta in Sax. Elector.
deduximus - - Alpium laboribus exant-
latis Patavium pervenimus - - Ad instru-
menta quod attinet mathematica, quæ Joan-
nes Enochius Argentor procurare debuit . . .

Patavio Idib. Junii 1593.

Tuæ Generositati

Addictis. Cliens

Balth. Crauch

Argentor.

Bref från G. Castelvstri, skrifvet i Nyköping
1596. Torde i noten förtjena att anföras. *)

*) Molto Ill:re Sr. mio sempre osser:mo Son pochi giorni,
ch'io m'ho mitto a V. S. Ill:re rallegrandomi con esso lei
del suo esser ritornata costì felicem:te della Magna, la
pregava anchora a voler dare al nostro Sr Risenio cote-
sti miei scritti, che ragione volm:te doveva dargli il suo

Michele anzi la partenza sua di costa per Italia, a che far di nuovo, la priego con ogni maggior caldezza

Scrivo hor la presente a V. S. per fare inmedesimo punto due beni l'un è d'esser cagione, che V. S. venga per lei a conoscere l' Ill:re Sr Girolamo Strozzi †), da che mi fo a credere che S. S. sia per certificarsi in parte della molta buona volonta, che di mostrarmele grato delle cortesie, & de favori da lei ricevuti. L'altro è di fare conoscere a questo cortese Cavalier il molto obbligo, che a lui tengo (senza l'ufficiosa natura del qual, s.l principio che in questo reame mi venni me l'haurei fatta male) che son sieur di fare in esser mezzo, ch'egli venga a conoscer la S. V. verace, amatrice, benefattrice, & favoro-reggiatrice d'ogni forestiero, & spetialemente di noi Italiani. Pero non istaro io a darle a veder qual si sia suata & sia la casa Strozza, per che os che la S. V. n'ha piena contezza, ma ben le diro, ch'egli, come cavalier di ventura & prode, da che per grave nimista non puo star nella patria sua, s'è dilettrato d'acquistar, fuor di quella, per mezzo del suo molto valore, honore vel fama, come ha gia fatto nell' Ungheria, & nella Pollonia, di dove ha quattro anni, & mezzo fu mandato a maneggiare alcune cose col Re Giovanni, di felice memoria, che lo ritenne per conduttier di due mila cavalli & d'alquante insegne di fanteria, il che poi, per la tregua col Moscovita, non hebbe effetto, & dopo poco seguita la morte del Re fu non poco caro a qursto Ser:mo Prencipe, che lo ritenne appresso di se, con intentione di servirsi dell' opera sua ne suoi bisogni & percio l'ha sempre honorevolmente intrattenuto tutto questo tempo, nel qual non è pero mai nata a S. Alta quella opportunita di servirsene, ch'ella s'imagino poterle nascer, con tuto questo ne voleva, no

†) En mystisk person i den tragiska striden mellan K. Sigismund och H. Carl.

sapea S. Alti privarsi della dolce conversation di questo gentil personaggio, il qual fastidito di marcirsi in così lungo otio, sovente gli chiedea licenza d'andarsi in parte, ove il mestier dell'armi s'essercitasse, la quale non gli ha mai S. Alti prima d'hoggi voluta concedere, ne credo io, per la molta difficulta fattavi, che gliela have-
 se anchora hoggi conceduta, se non si fosse, qua detto per vero, che il moscovita s'armava a danni di cotesta potentissima Corona, che forse, per dimostrare a cotesto Sermo Prencipe il molto amor ch'ella gli posta, s'è contentado se ne venga, accompagnato di sue calde lettere, ad offerire a S. Ma:to il suo servizio. Laonde, se la M:ta S. sarà ben consigliata, mi rendo certo, che con suo beneficio, se ne servira, con saperne a S. Alti grado non picciolo. Hor qui porgerai in prieghi ardentissimi alla S. V. di volerse mostrar cortese, e favorevole a questo Cavalier, tanto mio gran benefattore, se non la conoscessi tutta inchinata ad abbracciare & a favoreggiare simili nobili personaggi, & s'io non conoscessi altresì le virtù di questo non haver punto bisogno delle mie deboli raccomandationi; pur vo ch'ella sappia che da lei mi stimero molte amato, se in alcuna maniera si movera a favorarlo. Dalui poi potra V. S. a pieno intender lo stato delle cose di queste mondo, non che le mie, come da chi è compiutamente informato per tanto non la noiero col raccontargliele. La onde qui finenlo le bacio la mano con pregare Iddio che conceda a V. S. Illre il compiuto finedegli alti & honesti suoi desiderii, & ch'ella si voglia di me valere come d'un suo affectionato & ubligato servitore. D'Herebro (Örebro) a xxvi di Marzo MDCXVI. Presto a partimi di questa terra per andare a stantiare nella città di Nicopia.

Di V. S. molto mag:co &

Ill:re

Servitore affett:mo
 Gial:o Castel-
 vestri.

A tergo.

Al molto . . . Chr. Bernio Sire di Bircolmia, Governatore del vesco vado di Lundone &c. Srmis ossmo.

Hafnia.

(Egehändig)

d) *Från England.*

— *i Drottn. Elisabeths tid.*

Bref från De Heile.

Monsieur!

J'ay receu - - de Ms. le Chancelier Fries & de ms. Witfeld - - & premierement touchant la responce donnée aux Ambassadeurs Anglois dernièrement a Copenhaven - - La Royne se sentoit aucunement maltraittee, les marchants crioient vengeance contre vous, le Docteur Parkins a desire dy estre envoye un autre fois pour obtenir davantage & a fort bien console les marchants qui mettent toute leur esperance en luy. - - Ms. le Comte d'Essex est apres l'absence de trois mois revenu en court & en grace de la Royne. On luy a donne des dures alarmes & grands asseints durant son absence, mais il a tout surpasse & est comme il souloit estre en honneur & credit - - si long temps separé

du gouvernement & conseil d'Etat: - - Les
Jesuites sont chassés pour la dernière fois de
France. - - -

23 Septembr. 1598. de Londres.

De Heile. *)

Magnif. & gener. Viro Dno C. B. Guber-
natori Malmogiensi - -

*) Se vidare: Danm. Reg. Makt. K. Christian IV.

— i K. Jacob I:s tid.

Bref från Henr. Hawkyns.

Illustrissime Vir! Celeritati meæ adscribito,
si quid futile . . . Hac in ipsa hora forte for-
tuna incidi in nobilem quendam Johan. Spar
. . . a sereniss. vestro Rege ad nostrum R.
ablegatum . . . At quod cogitas, ad id respon-
dere nequeo, nisi - Malorum Iliadam, labo-
rum Odissæam tibi describerem. - - Post re-
ditum meum e Scotia totum jam decennium
Operi Sereniss. nostri Regis invigilavi: Prin-
cipes, Populos, Reges, Respublicas, de jure,
de merito ejus scripto, dicto informavi, domi
peregre undiquaquam ejus causæ subsidia
comparavi. Quid pertuli? damnum, injuria,

carcerem, parum abfuit quin crucem, nisi rebus meis tempestive consulissem & literas Regias propria manu ad me scriptas non Vestæ sed Vulcano sacrificassem. - - Baconi manus appello (r?) cuique illa plurima & maxima quæ ad Majestatem regiam nostram spectarat a mea fonte dimanarunt. Quid jam superest, id quod vere Regium est, ut me calumnia inimicorum non tam meorum quam illius potius oppress . . . quod ut facilius fiat tu p. literas tuas ad August. Regem nostrum & Sereniss. Reginam scriptas efficere poteris. - - - Legatos Belgicos hic adhuc suspensos tenimus . . . Vale mi Christiane nosque ut soles ama. Hæc raptim ex Aula Regia Greenwiche prid. non. Jun. 1603.

Tuæ Amplitudini studiosissimus

Henricus Hawkyns

J. U. D.

A tergo

Illustrissimo Viro D:o Christiano Barnekau patrono meo . . In aula Sereniss. Regiæ Daniæ.

Bref från Wilhelm Bruce. (?)

Magnifice & Generose Domine . . .

Quod hactenus ad v. m. & g. D:em nihil dederim literarum cogitatio discedendi in Britanniam fecit audita morte diu exoptata vetustæ reginæ, ut commodarem optimo meo regi si quæ turbæ fuissent excitatæ atque in via erat animus invisendi V. M. D. sed pacatis acceptis ex Britannia nuntiis non ita mihi properandum censuit Ill:mus Cancellarius, V. M. D:nis studiosissimus - - sed ipse per Germaniam cogor ad S:m Elect. Brandenburg. iter facere.

Gedoni prid. Non. Aug. 1603.

Gulielmus Brussius.

e) *Bref från Skottland.*

Bref af K. Jacob i Skottland.

Monsieur, nous ne pouvons que Vous remercier du bon raport qu'il Vous a pleu faire de nous au Treshault tres excellent & trespuissant Prince votre treschere & tresaimé frere le Roy de Dennemark de quoy le rest de Vos courtoysiez nous ne faudrons jamais

de nous en souvenir pour nous revenger
 quant l'occasion se presentera. Quant au pre-
 sent estat de notre Royaulme toutes choses
 sont plus paisibles, que les ominentes sedi-
 tions durant Votre presence icy n'ont mon-
 stré, in tentinent a pres Vre partement s'est
 distonnerte Vne nouvelle coniuration contre
 notre personne & plusieurs - - - pour ce
 mesme crime, Bothvel s'estant joint au pa-
 pistes pour fortifis leur audacieusse rebellion
 defia publique en armes. Nous dressames u-
 ne Armée pour leur aller au devant & su-
 primer de bon heure leur tropgrande insol-
 ence estants arrivez a leur terres dont ils
 s'on sont fuyer, nous fismes demolir leur mai-
 sonnez, & coule qui nous trouuvasmes de
 leur assistance furent pendu de sort que
 Dieu mercy nous avons rendu cest endroit
 la autant paisible, quant un autre lieu de
 n:re Royaulme & cest au qui nous a menas-
 se de tant de mauls nous a produit en fin
 Une bonne paix. Les principauls de la re-
 bellion se tient pour le present secretement
 aux endroits plus esloinges du pais, qui se
 trennent de sesperez d'aucun support au de-
 dans le Royaulme, & si l'estranger & com-

mun ennemy ne nous attaque violemment
nous nous estimerions bien (Dieu Aydant)
assez assurez. Nous Vous rendrons pareil-
lement graces pour le bon & aimable adver-
tissement que Vous nous donnez a la fin de
Vr Lettre en Vous priant de continuer Vr
affection vers nous & nous - - - Cependant
nous prions Dieu

Monsieur, qu'il Vous ait en sa tresdigne
garde a jamais

de nr palais ce xxii de Decembre 1594.

Vr tres affectionne Amy

Jaques R. *)

m. pr.

A tergo

À Monsieur

Monsieur Barnekou.

(Egenhändig.)

*) Förmäld i Opslo, dit stormen drifvit hans Brud, Danska
prinsessan Anna, och der han midt under Novemberstor-
marne uppsökt henne. På hemvägen i Köpenhamn böds
han — på landets lärde, saknade den lärdeste och in-
fann sig sjelf på Hven, dröjande som lärjunge derstädes
i 8 dagar. Hvem som än var "Magister Jacobs" fader,
nog vittna äfven dessa dragen, att den romantiska Maria
Stuart var hans moder! (K. Henr. IV. nämnde honom al-
tid Magister Jacob)

*Bref från Drottning Anna, i Skottland
till Christ. Barnekou.*

1.

Monsieur Bernecau trouant La Commodite de vous escrire, nous ne voudrons faillir de vous envoyer de nos Lettres pour vous faire entendre nous tiendrons les merceits de vos verteus en tres digne consideration, esperant de vous donner aussi de Joure en Joure plus ample occasion de vous evertuer de nous faire service comme par cet moyen nous serons oblige de recognoistre en tous endroits & occasions que seront represento pour monstrar La grand disposition avons de vous fair plaisir agreable La rest nous remettons aux lettres de nostre Serviteur & Secretaire Fouler ce pendant - - Nous prions Dieu de vous maintenir en sainte gard.

Votre meilleuir

Amy

Anna

De Halyrudhous 30 Mars 1595.

A tergo

A nostre amye Christian Bernecau.

2.

Anna von Gottes gnadenn geboren auss

Kon. Stam zu Dennemarckenn, Konigin zu
Schottland Unsern - - -

- - - 2 Sept. 95.

Anna Konigin
zu Schottland.

(Originaler.)

Bref från James Melvill.

1.

Monseigneur - - La reponse a votre
letter - - fut portee - - par Stuart -
- - 5 Dec. 1594.

2.

- - Je vous assure que Vostre lettre a
esté tres agreable a Sa Mjte, qui - - m'a
commande de Vous escrire, comme il faut
par ce mesme moyen; mes deux frere - -
se recommandent - - 21 Dec. 1594.

3.

- - depuis la mort du Chancellier le
Roy mon maistre a commis les affaires des
fynances a huit persones, - - le presid.
Seton, — priour de blantyre, mester iohan
Lindsay, mester James Elphinsson, mester

(v. DEL.)

Thomas Hamilton - - & mester pehr
Young. - - Mon frere a quité son office
vollantairement comme estant agee . . . S.
Mte l'avoit fort prie de le retenir. - - Justice
& bon ordre par tout & d'accorder les diffe-
rents entre la noblesse & autres, afin que
estant unis nous puissions tant mieux resi-
ster aux Espagnoles, qui front tres grands
preparatifs - - pour descendre en Angleter-
re, Escosse ou Yreland . . Royne est estime
enseinct & est honore & estimé de tous les
subiects. J'ay este en ma maison durant l'y-
vre taschant petit a petit de me retirer a
cause de mon age & debilité, tous iours en la
bonne grace de leur Mtz. 16 Mars 1595.

4.

- - les troubles bien pacifies, car . .
bodwell sest retiré en france - - & plusieurs
autres seigneurs scanalges ont donné caution
& pleges pour tenir bon ordre - - d. 21 Maj
1595.

- - - culteur & parfait
amy pour vous obeir & servir.

Hæri ett postscript af Willh. Melvill.

Mein Herr, seidher das ihr van uns sey
abgescheiden ich hab ein grosse Verlangher

gehat von ewer Wolfart - - -

5.

- - Comme les choses de ce monde ne sont parmenants! Depuis quelques temps - - la Royne a fort desire d'avoir la garde & superintendance du prince son fils, poussé a mon jugement par un affection maternelle, combien que aucuns l'ont mal interpreté en sort que le Roy ne le trouve bon de offer le prince d'entre les mains du conte de mar. ny du chatteau de Stirling, d'autre part la Royne n'ayme aucunement a demorer au dict chatteau . . 31 Julii 1595.

6.

- - vos rares vertus & bon deportement meritoit outre ce que vestre ambassade venant d'un tel Roy & royaume estoit si honorable & agreable a toute la nation escossois . . 25 Aug. 1595. - - Edenbourgh . . .

James Melville de
Halhil.

A tergo

- - dem edlen wenfesten (på ett annat:

ehrenfesten) Herren und freunden Chr. bernikau
zu birckholme. *)

*) Här äro således 3 bröder Melvill, alla gubbar 1595. K. Jacobs Råd och Finance-Ministern, som 1595 lemnade plats åt ett Stats-Contor med president och bisittare är ovedersägligen J. Melvill, Författaren till de båda i folio och 12:o, både på Franska och Engelska, flera gånger mellan 1694 och 1745 utgifna Memoirerna, fast historieskrifvare anföra att han drog sig undan från affärerna först då när K. Jacob flyttade till England och förgäfvos önskade få med sig "denne rene hofmannen och tålige filosofhen." Se Dictionn. historique, Caen 1786, Tom. VI. Lit. M. Brefskrifvaren James Melvill, som nu drager sig undan af ålderdomsskröplighet, är utan tvifvel "J. Melvill, Skottsk Adelsman, först Page, sedan enskildt Råd hos Drott. Maria Stuart," som 8 år förut emottog af den till scayotten vandrande Drottningen dess sista omfamning och dess sista farväl till Skottlands folk och Skottlands kung: - - - public que je suis morte inébranlable dans la religion & que je demande au ciel le pardon de ceux qui ont alterés de mon sang. - - - Ta reine se recommande à tes prieres."

Bref från Fouler, Drott. Annas Secreterare
1594. Torde förtjena ett rum i noten. *)

1.
*) Ornatissime domine, traditæ sunt mihi vestrae literæ . . . S.ra Regina Dna mea benignissima vestri memoriam fovet et ipsa satis commoda valetudine, deo gratiæ. Is status rerum nostrarum est, qui aut mutatione immutandus

est aut in eo quo est periclitandum nobis. Nobis dico, qui in reginæ causam prompti & impavidi sumus; nam Cancellarius (sed quamdiu constans in hac causa nescitur) & thesaurarius glainsius potentesque Barones Balduchius & Sefardius ita reginæ causam sustinent ut ea collapsa illis corruendum est. Murres ea superbia elatus ob principis custodiam ut — omnes spernat, & reginam re ipsa non magni curet. Regina in suam custodiam filium adducere annisa nec repulsam nec consensum regis tulit aut obtinuit, qui pospondendo & prolatendo languescere reginæ desiderium de hac re posse autumat & adversarii calumniantur reginæ fautores hoc moliri ut principem & reginam elevent ut regem depriment & illa apud regem graviter de hac calumnia conquesta, vix suæ maiestati adhuc satisfactum est & acerbius in murreum incensa. Rex & regina concordissimis tamen vivunt animis, tamen implacabili in thesaurarium & barones &c. animo & in me acerbissimo. quod mea opera publ. reginam ad hanc potentiam ex-evisse & istorum factiosorum ut appellat hominum consilio & auxilio suffultantum quod & populus & ministri in eam sunt proclivissimi qui ante meum in curiam suam adventum erant remissiores. Indignæ minie & blantirius præ metu vitæ discessit. Nam ille reginæ causam maxime impediabat; ego invidia præmor & minis & cæde terreor tamen non expavisco. Cum Soror nostra in Dei manibus sit. Feriæ iam sunt in regno nostro & infrequens curia. Rex venatum, regina animi causa pesthum se contulit, sed cum defunctus edit hisce feriis senatus & curia frequentatior fuerit renovabitur reginæ de principe petitio, eventus incertus. Postea plura ubi commodum fuerit - edinburgi 26 Aug. 1595.

Fouler.

A tergo

Ornatissimo Viro Dno C. B. - - regio Consiliario - -

(Egenhändigst.)

2.

Solenne est mihi domine in amicitia tuenda nec seg-
nem nec immemorem me præbere - - - Valent majestates
nostrorum principum, & memoriam vestri grata commen-
datione fovent. Ipse ego Serenissimis majestatibus hono-
rifica & amica vestra officia exposui. Probent, & ut scri-
bam brevibus, & illis in ore & delitiis. Rogas ut quæ
ad vos incertis rumoribus deferuntur, certiore ratione
quæ gesta sunt a Vestro discessu exponam. Parebo
quamvis paritura sit apud suspiciosos hæc relatio mate-
riam calumniandi, si resciscant. Ea hebdomate, qua ex
statione Leithensi solvistis, de prehensus ex Bothvelii fa-
miliaribus unus, cui nomen Alanus Ormus erat, qui quum
incaute Bothvelii negotium Edimburgi perageret, incidit
in notos inimicos, Bothvelius eadem hora Edimburgi fuit
in certo at per alios servos expectatus, prope & sum-
ma cum audacia publica progressus via & portu inferiore
egressus ad arcem Blokmes ea nocte pedibus profectus
est, nullo alio Comite quam ejusdem arcis præfecto Ja-
cobo Cothedium (?) nomine, qui paulo post captus est &
suspensus. At Ormus - - cum suo criminis socio Guilel-
mo Alano pariter supplicium animose passi sunt. Excusa-
ntes coram populo Bothvelii facinora & rebellionis cau-
sam in aulicos rejiciebant, herum populo illum hero com-
mendantes. Et priusquam de scala protruduntur, cura-
bant purissimis sindonibus capita & facies velari, ne com-
pressa facies & extorta lingua laqueis & turpia flegmata,
ut in suspensis hominibus fieri solet, conspicerentur. Tam
atrox orta est ea inquisitio, qui aliquando Bothvelio fa-
miliares erant. Prehensi viri aliquot & indulti, prehensæ
mulieres & remissæ, Junior Anstinder reginæ famulus
captus & remissus, & ex regno transmissus. Upsamia
Mœijmes soror . . ex familiaribus reginæ una, capta erat
& ex aula ejecta, & a reginæ - - trusa. Confessi sunt se
cum Bothvelio familiaritatem inuisse sed citra enjusquam
cædem aut discrimen. Quæsitum est in me & de me, in:

zontem deprehenderunt. - - Vellem & utinam Deus & Rex meus mihi concederent, ut quam alienus sum proditione, tam alieni suspicaces - - suspicione. Sed dabit Deus hic quoque finem. *) Captus postea arcis Bluchvensis præfectus qui cum Bothvelio ex urbe evasit, obiit ille in nocte (?) quam Bothvelius jocans illi prædixit. Postea deprehensus Gibsonus, qui comes fuit in illo duello, quod Bothvelius cum Colfurdio sustinuit. Coram populo multa de heri sui innocentia & necessitate locutus. Non adduci potuit per ministros ut fateretur crimen esse aut dignum esse cum morte qui fideliter patrono serviret, præsertim quum juravit patronum nihil moliri contra personam regis. Et ita in illa pertinacia quæ ante eum criminum consocii & pari velamine tectus, vitam finiit. Post horum supplicium apparuit tandem quod clam latuit nimium Johannem Colillum Bothvelio jam inimicissimum favorem Regis recuperasse. Et multi sunt, qui prædictorum mortem in ejus perfidiam rejiciunt. Qualecumque sit hoc mysterium, vivit Colvillus & libere solutus ab omni pœna & metu. Comes Mar & Aulici hanc gratiam. interies & ipsis sollicitationibus multis impetrarunt.

Bothvelius ad omnem necessitatem antea adactus, jam ad tantam desperationem pervenit, ut cum pontificiis amicitiam iniit, salva ut præfert (?) in religione conscientia. Huntleus & Carolius ante reges, adversus illos perfectionem cum Argylie comite congressi accerrime pugnarunt. Victoria illis propter equitatus multitudinem obtigit verum summo cum damno. Nam quamvis Argyllie copię fugatæ erant, in ea papistis obvenit victoria. Arrelie Comes duobus pene occubuit vulneribus — sagitta falcata. Archindoun Huntlei patruus vir prudens & for-

*) Af en annan hand sedan ändradt till funem, ej olik den hand, som sedan fortsätter brevet från och med Jocans illi prædixit.

tis & Berynnes quidam - - & Fliersola Huntlei 21 viri fortissimi, 30 vulnerati, 80 equi desiderati ex Argyllia factione, Lochinnel propinquus ejus & alii duo Viri conspicui. Multitudo montan . . - satis magna, verum cum Rex ut fastum pontificiorum comprimeret eo properaret, aut quia illi volebant regi resistere, aut quia non poterant, in abdita & remota loca secesserunt, & in cathesis omnes jam - - ent, illius regionis d. & comes est Bothvelii Fr. ultimus (!) & Hunthlei levir, ad quem Bothvelus cum Angusio volarunt. Dux Lenoxus locum tenens a Rege relictus Ahredoniis in praesidio est, cum relicto Melvino & Con Michaelae S. habet praeter auxilia quae Forbosi subministrant 200 equites & totidem pedites. Pontificii aut quia impares sunt, aut quia Ducem Lenoxium reverentius ament aut minus - - dem contemnere statuunt, quam Argillius, nihil movent, nec dispiciunt ad quae Coliment est conatus, sed credo Huntleus & Carolum eam exilii velle subire conditionem, quam Rex praescripturus esset si satisfieri posset ministris, nec spero illis relictis confederatis velle pro sua securitate pacisci. Balduchius & Colferdius dominia & praedia omnia Bothvelii possident, proinde Bothvelius non valde tutum sibi ratus in Lullisdallia diutius manere aegre discessit.

Quum in septentrionalibus partibus ageret Rex, Comes Mar & ejus consocii statuerunt & consulto rege regni consiliarios Cancellarium, thesaurarium, quaestorem & collectorem, qui cum majore intentione quam audaci exercitium conarentur fulcire - - Regina neutri se immiscet neque immiscebit - -

Tibi addictissimus

Edinb. 25 Dec. 1594.

Foullierius.

Bref från Besternelt.

1595.

- - Papistarum coryphæi, quorundam opinione, hinc abierunt, alii eos in latibulis, hoc est, in insidiis collocant. - - Certo enim Romæ credi, Regem esse catholicum papistam. In mnemosynis aurea Crucifixi effigies: quæ vero Reginae offeretur ex auro, crystallo, ebore simulacrâ Dominicæ passionis. Sin hæc ab ea repudiarentur, haberet apud se, donec per epistolam certior fieret, cui magnati fæmine ea daret. - - Regis mihi ea fortitudo videtur, ut nullis umquam machinis ab Religione reformata abtrahi ullo pacto possit. - - Raptim Edinb. 1595.

Tui observant.s.
a Besternelt.?

A tergo

Ampl. Nob. D. Chr. B. Daniæ Exlegato.
Hafniam.
(Egenhändigst.)

f) *Bref från Schweitz.*

Bref från J. Grynæus. 1)

1595—1601.

1.

- - Quod olim Lucilius dixit, homines
- - velle subduci, vere dictum esse, mundi
hujus tragœdi tam eccles. quam civ. testantur.
— Quid cordi sit *Pontifici*, omnibus blando,
nemini benigno, & martyrium Angli illius,
qui Romæ nuper combustus fuit, & - - satis
testantur. *Rex Gallicæ* cum hydra certare
pergit . . . In *Picardiam* tendere incerta fa-
ma est . . . *Helvetia* mediocriter pacata. *Ve-*
neti admodum officiosi . . . *Marchion. Ba-*
dens. . . &c. &c. *Vestro Regno* gratulor - - &
Regi, qui novit inter virtutum exercitia re-
ferri debere conversationem cum piis tempe-
rantibus & justis hominibus. Bene sit tibi &
generoso D. Jac. Ulfeld. 2) Basileæ Cal. Sept.
1595.

Vetus tuus

J. G.

A tergo

Magnanimo & generoso Dno C. B. Dano
patrono colendo.

- 1) Dog som Professor i Heidelberg 1617. Hans bref till Sadeeli 1588 (der Chr. B. kallas gentis Danorum, si literatam nobilitatem spectes, sidus) träffas hos Lagerbr. l. c.
- 2) R. R. och Canzl. J. U. fader till 17 barn deribland Corfitz U. (Jac. Ulf till Koxbölle hade dött 1593.)

2.

S. Magnifi. . . Gavisus sum hodie, quum finita prælectione historica mihi - - indicaret esse qui meas literas ad te perferret. — Dilector enim memoria tui & inclyti Dn Ulfeldi & aliorum, qui nunc inter vos florent, inter quos - Dn Holgerus Ulfstand, quem jam πολυτεκτον esse audio. — Sed quum sexagesimum ætatis annum ipse egressus, acciperem lumen illud vestræ Ecclesiæ D. Hemingium *) e mortalium contubernio esse evocatum - - familiariter tecum agam de Sanctorum obitu. - - - - Accipe seniles ad D. m. Jesum Christum preces: - - - -

Sic autem demitte tuum, pie Christe! ministrum
In pace ut Dominum glorificare queat!

Credo te accepisse qua benignitate Francorum Rex, quum prope Genevam in castris esset in conspectu Principum, bonum senem

& Christi servum Theod. Bezam ad se vocatum, complexus, patrem & veterem amicum vocavit & pro Ecclesia intercedentem responso benigno, exhilaravit ac curavit reducendum. Illud festivum accidit; quum Pontificii proceres viderent, quam comiter tantus Rex senem exciperet, dexteris datis tam amice eum salutarunt ut diceret: Principes! demisse oro, ne ex Christi servo pontificem faciat. Munus 500 coronatorum, quod Rex Bezæ postea in urbem misit, in usum pauperum Scholasticorum a Beza minime divitum versum fuit. - - Basileæ d. 6 febr. 1601.

Vetus tuus hospes

J. Grynæus.

(Egenhändig)

A tergo

Magnanimo . . . Chr. B. Dano, Eruditorum Mæcenati.

*) v. Cancellor vid Köpenhamns Universitet, kallades Danmarks Melanchton.

— *Från Hotman.*

- - dedier l'un des Tomes des Ecrits

de feu Mon pere, a la Maite du Roy vostre
Maistre (ce ne sera sans y faire mention ho-
norable de Vos merites) - -

J'en ay Voue un au Roy d'Escosse.

Basle 1593.

Jehan Hotman. *)

*) Jean Hotman de Villiers, känd såsom förf. af flera poli-
tiska och historiska skrifter; fadren Ant. Hotman Advo-
cat General au parlement de Paris under Ligans tid.

g) *Bref från Tyskland.*

*Recommend. Bref af Johan Fredrik, Her-
tig till Brunsvik och Lüneburg till Her-
cules de Beuilacqui uti Italien.*

1588.

träffas hos Lagerbr. l. c.

*Bref från Dav. Chytræus. *)*

1594—97.

1.

S. D. Nobilis & Magnifice Domine . . .

*) Död som Prof, i Rostock 1600. Man träffar ofta hos

mitto exempla libelli vobis dicati . .

Rostochii A. 1595.

Dav. Chytræus.

2.

S. D. - - Impertio quæ recentissima de Gallicis & Belgicis rebus habemus. Suecica vobis haud dubie notiora quam mihi sunt. Adjunxi tamen Consilium sapiens regi Sigismundo datum, quod sine molestia ut spero recognosces. De ungarica expeditione & illustratione equitum Ducis Saxoniae - - De Comitibus Ratisbonensibus - - -

An. 1594.

D. Ch.

3.

S. D. - - Variorum itinerum delicias - - Sereniss. Regi Vester dicatas & XII Fastorum ecclesiae Chr. libb. edidit Frater meus m. Nathan, quarum exemplum . . .

An. 1594.

D. Ch.

häfdatecknare, till en Rantzous, en Pontus DelaGardies o. d. ära anfördt att de — stodo i brevexling med Chytræus, ja Chytræi och — K. Henrik IVs artiga bref ansågos af Örnhelm såsom tjenliga bevis på DelaGardies adliga börd i striden mot Tygotius.

4.

S. D. - - Postridie Anthonii, 18 Januarii ad Bornholmiae littus vadosum, prope arcem, naufragium nocte fecit Navis Rostochiensis, in qua meus etiam minister, literas procerum aliquot regis Poloniae *), & poculum ac minorem cyathum - - - secum vehens, periit. Intellego autem ex fide dignis & hominum submersorum corpora & tinnas multas & cistam postridie ad litus ejectam - - Oro igitur, Cl. V. ut nomine Regiae Matris praefecto arcis mandetur, ut literas & poculum - vel vobis isthuc mittat vel tantisper custodiat, donec futuro vere certum hominem ad eum mittam

Anno 1594 die Concordiae & Constantiae, qua Lutherus ante 48 annos ex his terris discessit.
D. Ch.

5.

S. D. Nobilis & Magnifice Domine Capitaneae, patrone colende! Brevi ex hujus vitae proscenio discessurus, adhuc semel Mag-

*) Se Fryxells berättelser i Sv. Hist. IV: D. 11 Afd. p. 223, 322. (På förra stället citeras Er. Sparres bref till Chyträus 1597.) Warmh. Bibl. SvioG. VI: 3294.

nifam tuam salutare, & gratias agere volui, quod in reditu ex Turcia suo olim me invisere & sermonibus suis, in quibus ἢ πάντα τ' ἀνθρώπινα ἐπιχομοῦσα χάρις inerat, recreare dignata est.

Cardinalis Albertus, destitutus belli nervo pecunia, nihil præclare exsequi valet, quia dum Rex creditoribus suis satisfacere detrectat, nihil confici potest . . .

In Gallia - - -

Picardiae Metropolis Gallo adempta est, stratagemate primum porta urbis occupata, quam ingressi octo habitu rustico milites saccos nucum gestantes, uno soluto nuces effundunt. Quas dum vigiles custodiae portæ præfecti circiter 20 avidè colligunt, currus fœnonustus succedens in ponte pensili consistit. Mox plures Hispani ex latebris in portam penetrant, & custodes, nucibus magis quam hosti intentos, trucidant: & majoribus copiis mox secutis urbem capiunt, captam totos sex dies diripiunt & tandem novo 5000 hispanorum præsidio muniunt.

Ex Ungaria, - - *ex Austria* - - -

An. 1597 die, qua anno abhinc 47 ineu-

te primum in hanc Academiam ad docendum vocatus veni

David Chyträus.

A tergo

Nob. & Magnif. D. C. B. Dom. de Birchholm, Sereniss. & Potentiss. Daniae Norvegiae, Gothorum & Vandalorum regi à Secretis, Capitaneo Lundensi, Patrono colendo. *)

*) Om denne Barnekow må till slut meddelas:

Ur Bertilli Canuti Register öfver Danska Adelen (hos Lgbr. I. c.)

Christen Barnekow på Widskiöfle, som foruden draabelig studering och lerdom hafver med en uefterfölgelig peregrination gjort sig admirabilem holt sig lenge till Constantinopel och Jerusalem, var lenge i Egypten och omlyggende lande, commenderet Malmö och Landscrona Slott siden han var hiemkommen, dödde Heroico obitu för Rigens fiender i Halland.

Ur Förtegnelse over Danske som studerat i Padua. Suhms Saml. 2: 3; 12.

Christianus Barnekow Danus In patria honeste occubuit 1611.

Ur Slanges K. Christian IVs historie.

Anden part. 1612, p. 307. K. Christian intager Nylöse — Grefsnäs — afbränder Skara — bröd up sin krigshær og satte sig paa en snævr pas imellen en tyk Skov og nogle Bierge, som de Danske ikke kunde undgaae. Ulykken

traf og, at kongen af nogle Bønder blef udi utide fort paa denne Vey, huorover det kom till en haard Træfning, saa at der bleve paa begge Sider meget Folk paa Plätzen . . . Kongen mistede henimod 250 mand, deriblant var Frantz Rantzov, Christian Bernekow, Sten Rosensparre . . .

Register:

Barnekov (Christian) D. R. Raad 76, 125, 160.

Barnekov (Christian) 307.

Ur Diplom. Dela G.

Vij Christian IV . . . giøre alle Vitterligt, at oss Elskel. Frue Margrete Brahe til Widschouffle, affgange Christ. Bernekous epterlefuersche haffuer - giort - regensschaff før ald vor oc Cronens rente . . . aff . . . Lanndzronne . . . fraa Philippi Jacobi dagh an. 1602 indtill Phil. Jac. dagh an. 1612, hand med döden er affgangen . . . Giffuit . . . d. 28 Oct. 1614.

Ur Lagerbr. dissert. de Hallandia. Lund 1751. § XVI: Cum Warbergá iter orientem versus feceris . . . Köllery. Clarus est velitatione locus, quæ an. 1611 inter Su. & Dan. contigit, atque in qua in maximum discrimen adductus est Rex D. Chr. IV. & cadente equo quem palus vicini septi transverberaverat, in sequentium Suecorum manibus fuisset elapsus, nisi Præfectus Barnekow suum fugienti regi concessisset equum. Constanti fama per omnem hanc terram percrebuit factum.

Ur Nye Danske Magazin: 2 Bind udg. af det Kongel. Danske Selskab till den Nordiske Histories og Sprogs Forbedring. Kiöb. 1806. p. 41.

"En præst paa Warbiery Slot haver tillskrevet M. Oluf Koek Sognepræst till S. Nicolai Kirke i Kiöb. følgende Brev hvilket jeg læste och udskrev.

- - 1612 d. 21 Febr. - - Af de Danske Herremænd, som slagte ere, ere disse de fornemste: Franz Ranzau (Bredes och Gerts bröder), som ganske ynkelig var medfaret, Christen Barnekou, Sten Rosensparre och Peder

Stygge: Disse fornemme Mænd med andre flere bleve drebte d. 21 Febr. om Fredag Aften, klokken var ved 3 Slet, bleve afförte alle deres kläder, laae saa under aaben himmel udi frost og kuld den Nat over Loverd. Söndagen og saa ind till Mandag aften, som var d. 24 Febr. paa hvilken Tid de bleve förte till Warbiery Slot i Kongens Rustvogne, kælde som Jern og stive som Staal og nögne, som de vare följte af Moders Liv, undtagen Blodet som var rundet af Saarerne." Der citeras Lagerbr. disp. de Hallandia; att K. Chr. der blifvit fångad af de Srenske "der som ikke en Danska Adelsm. Barnekow hade ladet hannem faae sin Hest. Maaske det var ved denne Leilighed at Chr. Barnekow opofrede sig for sin Konge." Utg. finner dock att årtalet 1611 i slikt hänseende bör ändras till 1612. Anför likaledes att "i nogle andre skrevne Efterretninger, som han hade om denne Krig," stället der dette skulle skett kallades Skellingemark.

Ur Hofmans Danske Adelsmend.

Braheska Tabellen.

Henr. Brahe till Wedsk.

Margarete

g. m. Christian Barnekow

† 1613.

Ur Hallands Hist. och Beskrifn. af S. P. Bexell I. p. 519.

Om fältslaget på Kjöleryhed - - - 1611 - - - Under den skyndsamma retraiten störtar Konungens häst ner på ett sankt ställe i Frägnared gårde nära valplatsen (stället der kungens häst fastnade kallas ännu af bönderne i trakten Kungstället). De efterföljande Svenske ryttare hade nu tillfångatagit Konungen, om ej Öfversten Barnekow i ögonblicket sprungit af sin häst och nödgat Konungen att derpå rädda sig. Jag lemnar, sade Barnekow, åt Konungen min häst, åt fienden mitt lif, åt

Gud min själ. K. hade knappt hunnit stiga till häst förrän B. blir ett blodigt offer för sin trohet. Svenskarne hinna honom, han slås en stund med den öfverlägsna styrkan - - springer upp på en sten och försvarar sig ännu en stund, men blir slutligen på stenen ihjälslagen. Bönderne utvisa ännu några röda strimmor och en rödaktig mossa på stenen med tillägg: det är Christian Barnekows - blod.

Ur pastors-archivet i Hvalinge Bex. l.
c. p. 520.

Anno 1611 †) d. 24 Febr. hafver K. Christian af D. med några troppar af sitt rytteri hållit träffning på Kjöberg, en stor hed i Skällinge S. med de Svenske under Cronprinsens Gustavi Johans (Gustafs och Johans?) anförande, då de Danske blefvo slagne och på flykten drefne. Samme gång blef ock af de Svenske hästen ihjelskjuten för Danske Konungen vid en gård kallad Egared, hvarest Danske Krigs-Öfversten, Barnekou benämnd, straxt sprang af sin häst och lefvererade honom Konungen, sedan tog samme herre uti sadlen och lopp med sin Konung ungefärligen $\frac{1}{2}$ mil väg förbi gården Frägnared, men emedan, som berättas, på den tiden var mycken snö, ty förmåtte bemålte Herre ej längre följa, utan satte sig på en sten, och sade sig gerna vilja lemna Konungen sin häst och fäenden sitt lif, på hvilken sten han ock blef ihjälslagen, såsom än på samma sten kan synas röda ränder eller

†) Detta datum har förledt Bexell och torde förledt Lagerbring. Fejdebriefvet till detta Danska krig daterades först d. 4 Apr. 1611. Slaget i Halland var 1612 i början af året, och hör till K. Gustaf II Adolphs Krigs Historier. Gustavi Johans är tydligen skrif— eller afskrifningsfel för Gustavi och Johans.

strimnor, som förmenas vara af merbemälte Herres blod.
K. af D. kom allenast sjelf fjerde till Warbergs fästning."

Erinras att af den sjelf adlade Hans Barnekous 3 söner, dog Märten ung, Johan var död 1603, Christian, enligt K. brefvet 1612 före d. 1 Maji. Nu torde benämningen Danmark Henr. Wrede förstås. Hofman har dock gifvit honom — sitt namn på sin makas ätt-tafla, Slange i sin foliant — nämnt att en Chr. Barnekow dött i Halland. — Måste sådant sökas i vår allmoges tradition, hvem undrar då på historiens tystnad em Värendsstriden? Man känner stundom Isländska sagoskrifvarnes diktade personer bättre än den nya Historiens prydnader. Mot denna riktning i Historiskt studium må exemplet vara anfördt!

Brahe:

— *Otto Tychoson Brade D. R. R. och Befallningsman på Helsingborg, Astronomens Fader.*

Ieg Otto Brade till Knudstrup, Höffuitzmand paa Helsingborg, Kindis, - att ieg - giort it venligt oc evigt mageskiffit mot Erl. o. Velb. mand Peder Oxe till Gisselfeltt, Danmarckis Riegens Hoffmester oc Hoffuitzmand paa Worungborgk. - Hand - skall haffue: - - - min hal partt aff hielmsöö hoffuit gaard, som

skyller aarligen aar 11 pund rug, 11 pund
byg, 1 otting smör; - - met allt - - som ther
nu tilligger oc aff Arils tidt mett Rette tilli-
get haffuer. - Her imod skall ieg - - haffue
- en gaard y Rönnebiere H. - - It. i Fers
H. - - It. i Froste H. - - -

Skreffuit i Roskill then 21 Nov. 1568.

Otte brade med egen hond bekener
ttete fforskrine.

ared Ugerup.

Sthen clausson Bilde

med egen hand.

manu pra.

Nils Kaass mett

egen handt.

Sigillen bortfallne.

(Dipl. DelaG.)

— *Lave, Riddare, D. R. R. "en tapper soldat;"* död 1567. *)

Gåfvobref till sin broder Jens Brade på sin del i Löberöd.

1554.

Jegh Laffue bradhe tiil Kroghollem Riider
Kiends och gör vitterlighth for alle medtt tit-
the mitt obne breff, att iegh haffuer nu udy
min velmagth medtt min frii villie - - gijff-

uth . . . giffuer Erl. och Velb. mand Jens
 brade tiil Visköffe, min kierre broder fra
 megh och m. a. och tiill hannom och h. a. ald
 then lodt part och diell, som megh effther
 min sallighe forelder er arffveligen tiilfallen,
 ij then gord löbberödt, ligginds vdy froste
 Herreth, som hagen nu i boer, som giffver 1
 - - och 1 sk:e smör tiil orlighe landgille
 Thisligesthe haffver jegh vntt och tillath han-
 nom min parth aff then herredom, som min
 sallighe fader hadhe aff thii tho gorre ij
 lie ligginds vdy Gierss Herreth, som Nils
 Hanssen och Anders Orridtzen nu udij boer,
 som then enne giffuer vi skilling tiil ferril-
 dhe presthegord och then anden giffver 11
 skilling r.t. tiil Visköffe prestegordtt landgil-
 le. Tiil ydermere . . . Jörgen Bradhe tiil
 Testroppe och Otthe Bradhe tiil Knudstrop-
 pe min kiere faderbrodher sönnner - - - paa
 Kroghollem then fredagh nesth for St. Poff-
 uels dagh conuersionis Anno mdlm.

— Sigillen bortfallne —

(Diplom. DelaG.)

*) Lave och Jens Brahe voro sönsöner af Axel pederson R.
 R. 1487. Se Del. Arch. III: p. 110, 114.

4. *Hvitifellddt Arrild.* *)

*I*g Arrild *Hvitifelltt* thill Odisbierre Rigens Candzeler oc Höffuidzmand paa Dragsholm, kiendis oc gior Vitterliggt för alle med dette mitt obne Bress, att jag paa Kongl. Majt. min naadigste Herris vegne, haffuer untt oc ii Leige ladett -- Erlige oc Velb. Mend Hendrik Rammell till Beckesshouff, Steen Maltisenn till Holmgaardt oc Christiann Barnekow till Birkholm, Elffye Aaledratter i Widskiöfle leye, som affgangne Erl. o. Velb. Mandt Hendr. Brahe till Widskiöffle hanns Lifsthide udi verge hafft haffuer. Och schall de giffue mig der aff thill Indfestning elffue tönner Aall, oc aff hver drætt aarligen tree pund aall, och förne afgifft att yde min søugedt Jurgen Hanssens i Wæ, thill goede Rede paa mine vegne. Hvilcke förne XI Aaldratter udi Widskiöfle leye, de schall haffue, niude, bruge oc beholde, udi deris Lifsthide, Enn efter denn anden, saa lenge de leffuer. Och naar förschr:ne Oldretter siden leddige vorde, schall de herom besoge denn som Gierssherride aff K. M. udi forlhenning fænddis varder. Och der som förne affgiffit icke aarligen udkommer, som fö-

reschreffven staar, da schall dette mitt breff
dermedt vare forbrutte. - - - Kiöpenhauffn
dend 19 Oct. A. 1599.

A. Hvittfeldtt.

(L. S.)

*) Förf. till D. R. Kronicke med motto: "At leffue udi Ti-
den oc icke wide Tiden, er som icke at veretil."

Gyllenstierna:

- *Axel, R. R. Landsdomare i Skåne, Ståthällere i Norrige. Se längre fram.*
- *Magnus, R. R.*

Anno 1551 Er af K. Christian III och R. R. dömppt paa Kiöbennehaffnn Slott emellum Her Mougens Gyldenstiernn och Frue Anne Johan Urnis; och Her Mougens qvit och frije och skadislöss for det haand hinnder tillsaugt att hand icke viste, om hun var den qvinde hanom burde att suarre i dett at hand Skielligenn beviste mz Rigenns Raadt, Tha tilstade Nerverindes at enn Domb hafver verridt gangenn At hun skulle giörre

Loug for den mistanke hans och axill Wrno
haffde till hinndis hosbunde och hinder, for
Biscop Laffue Wrnnis pendinge och hund
thenndt Loug icke fulngioridt haffde.

(Barnek. Cop. b.)

Ramel:

— *Henrik, Ridd. R. R. K. Christian IV:s
Gouverneur, GeheimeRåd, Tysk Canzler,
Befallningsman öfver Åhus och Oxie län,
Gesand till Sverige, Ambassadeur till
England m. m. 1)*

I en på Öfredskloster förvarad bok:

*Etliche Psalme und Spruche, welche der
Durchl. Grossm. Furst u. Herr Hr Friderich
der Ander zu Dennemarchen - - selbst aus
dem Psalter zusammen gezogen. Kurtzlich und
einfaltig erklärt durch S. K. M. Hoffpred.
M. Christ. Knoff. Gedruckt zu Kopenh. 1586.
4:o*

finnas följande egenh. inskrifter.

Anno 1588 gab ich R. f. (litet f) der An-
der dyst buch meyn sons cristyans Homme-
ster Hynnrich ramel - - zu Hadenschel
den 4 februarius 15F88.

* Myne hoffnung zu got alleyne *
nu ist wylt brat.
f. 2 zu dennem. unde norvegen.

1588.

H. G. V. V. G.

Herich H. z. Mecklenburg.

1588.

G. S. M. T. A. E.

K. H. z. Mecklenburgk.

1588.

* Godt varlest die seinen nicht.
Sophia Koingin zu dennemarken. Wittwe. *
Es kamet alles von gotd gluck und uuglücke
armutt und reichthum, daslebentt und der dott.

Regna format pietas

Christianus electus rex Daniae norvegiae &c.
aulae suae magistro sibi percharo Henr. Ramelio
scripsit d. 4 Julii An. 88.

15+88.

In dextera Jehovae sortes meae
Uldaricus Dux H. c.

1588.

* Dieu le pourvoyera bien
Elisabeth princhesse a Dannemarek

Tout sarreste en la main de bien
Anna princhesse a dennemarck.

1590.

- - Est nobilis ira leonis
Parcere subjectis & debellare superbos.
Jacobus R. 2)

1) Son af Stallmästaren hos Hert. i Pommern Gerdt R. Herre till Wusterwitz, hvars fader Povel Henriksson R. till W. var gift med Sophia Belov. Ätten skall redan i 12:e seklet beklädt Armarskalks Embetet i Pommern. På Eillgard Lubins charta öfver Pommern från början af 1600 talet, träffas Ramelska vapnet. Pomeranus Henr. Gerdtson R. inskrefs Id. Novembr. 1568 in Nat. German. Jurist. i Padua. Var sedan, enligt den i Svenska Riddarhuset befintliga Genealogi, 2 år i Turkiska Kejsarens Canzli, samt reste med hans pass till Jerusalem, der han länge vistades, till Egypten m. fl. länder. Blef vid återkomsten Assessor i Speijer. Var Canzler hos Hertig Johan Fredrick i Pommern, då han inkallades till Kronprinsens Hofmästare af K. Fredrik II i Danm. Vid Konungens död begärte hela Danska Adlen att H. R. måtte lemna sin Hofmästar befattning hos den Unge Konungen åt en Dansk; men förgäfvdes. Han var K. Christians sändebud i dess ädla uppträdande mellan K. Sigismund och Hertig Carl (Se Del. Arch. IV. p. 115) och således utan tvifvel dess

Råd. Var gift med Elsa Brahe och svåger till Chr. Barnekow; Svärfar till D. R. Malte Juell. Dog 1611. Till Daugaard om de Danske kloster Kbh. 1830 p. 158, kan läggas, att Beckaskogs-Kloster gafs H. B. till ärftlig förläning af K. Fredr. II år 1584, (se Langeb. Script. R. D. Tom. III s. 507) och frändömdt dess sonson Ofve R. 1677, då han gått öfver till fienden, donerades till Fältmarsk. Frih. Conr. Mardefelt, från hvilken det reducerades 1680 till Kronan, och blef då Öfverste Boställe för S. Skånska Cavalleriet.

- 2) I samma bok ha flera Kungliga personer sedan skrivit ifrån "An. 1653. Dominus providebit. Fredricus III D. G. Danie N. Vand. & Gott. Rex" till "Gustavus Regu. Suec. Princ. Successor suæ juventutis Moderatori Malte Ramel S. p. d. Laborum quos pro se suscepit piam memoriam vovens, die XXIX Apr. mdeccix Anno ætatis decimo." —

Bref af Ramel till sin svåger Chr. Barnekow.
1599.

S. Literæ tuæ Nobilissime pariter ac coniunctissime Domine Christiane, affinis Cariss. hoc momento mihi Sylfburgo domum reverso sunt redditæ, quæ & ob ea quæ de Petro Brahe 1) me certiozem reddiderunt non potuerunt mihi non esse gratissima. Miror equidem & doleo consilium ipsi nostrum improbari. Vocatus venire recusavi in valetudinem recusatus - - Quare nos officium istud

pietatis, quod defunctæ desideratissimæ matri 2) debeatur, nec moram ferebat, negligere minime debuit - - Quæso nihilo minus tamen mi Christiane, quod, si non erit grave, ut adhuc vel coram vel per literas ab ipso petas ut remota omni mora se Witscholiæ conferat nomenque suum & sigillum literis istis - - vel aliis, quæ mutatis mutandis - - confestim rescribi poterunt, apponat - - - Proendie Witscholiæ proficiscar ac ibidem biduus commorabor.

Raptim - Beckscovij 12 Maj 99.

H. Ramel.

A tergo

Nobilissimo Viro D. Chr. Barnekovio
Regio Capitaneo Malmogiensi . . .

1) Till Kregholm. 2) Trol. Lena Thott, gift med Peders Bror, Hear. Brahe till Wedsköfte, och således correspondenternas svärmor.

*Bref rörande H. Ramel
från Grefvinnan till Mansfeld.*

Von Gottes gnaden Margaretha geboren Hertzogin zu Brauschweig unnd Lüneburgk, Greuin unnd Frau zu Mansfelt 1) - - Unsern grues . . . Gestrenger Edler und Ehrenvhester besonder günstiger Lieber. Bey vorward übersendenn wir Euch ethliche schreiben von unserm geliebten Sohne Grauen Ernsten 2) zu Mansfelt an Hernn Heinrich Rameln, welche ehr der Konigl. Mayt. zu Dennemargk 3) &c. in aller eill präsentiren unnd für fragen soll. Jederowegen anstadt wohlgedacht unsers Sohnes unser gunstiges gesinnen. Darumb Ehr — sonderlich gebethen Ihr wollen unbeschwerdt — sein zu befürdern, das berurte schreiben anden Herrn Rameln inforderlichster eill gelungen mugen, Das wirdt Wohlgedachter unser Sohnn gegen Euch gebührlich zubeschulden wissen Unnd wier sindt es gleicher gestaldt in gunstigen willen, darmit wir euch ohne des woll gewegen - - Datum Burgkbreitungen den 12 Sept. A. 87.

Margarethe g. z. Mansfelt
wittwe.

A tergo

Dem gestrengen - - Heinrich vonn Rantzow 4) Konigkl. Maytt. zu Dennemargke verordentem Stadthalterenn

Abwesens Seinem
Bevelich habenn zu erbrechenn.

Cito Citissimo Cito.

-
- 1) Hertig Ernsts dotter, nu på 20de året enka efter Grefve Johan I af Mansfeld.
 - 2) Ernst VI regerande Grefven, 16 år gammal.
 - 3) Fredrik II.
 - 4) Henr. R. Ståthållare i Sleswig, Holstein och Ditmarsken och Prost vid DomCapitlet i Hamburg, pensionär i Luthers hus, kallad Rantzau den Lärde, var den rikaste adelsman på sin tid, pensionerade lärde, deribland Tycho Brahe, lånte pengar till Kejsare och Kungar, stod i brevexling med 116 lärde i Europa och kallas af Tycho de Hofman "det förtreffeligste Mönster man nogen tid kan fölge, för att erlange den sande Ære."

ANDRA AFDELNINGEN:

*Handlingar rörande länder, som
äro (A) eller varit (B) med det
urgamla Sverige förenade.*

A. 1. Skåne.

I. Regerande Makt.

K. Fredrik I.

Bref om rusttjenst af adel och prester.

1525.

Vij Fredrich med Gudtzt Naade Danmarkis,
Norgis, Wendis och Gottis Koning helse e-
der alle oss elskel. verdigste fader med Gud,
prelater Biskopper, Abbeder, prouister prior,
Riddermendtz mend, Fruer Jomfruer, Cannic-
ker, Vicarier och alle Andre som Jorde-
godtzt haffue som bygge och boe vdi Lunde
Bischopsdomme, kierligen med Gud och vor
Naade, vider kiere venner at vij och vor

(V. DEL.)

10

elskel. Danmarckis Rigs Raadt hertill for-
 samblit vdi Kiöbenhaffen till denne almin-
 delige herredag haffue oufferveyet thennd
 stoure besvering som menige Rider och
 thierris inndbyggere haffue paa henngd vdi
 thenne Lanne feyde att bekoste vdenndi-
 ske och fremde krigsfolk med. Saa vore
 kiere vnndersotte thet ouffuer forarmis och
 fremde och vdenndiske krigsfolck bortföre
 Guld, Sölff, penndinge heraff Rigiidt fordj
 at denn macht icke var her vdi Rigiidt, mand
 torde förtröste sig at giöre Rigenns fiende
 moudstanndt vdenn saadann fremde uth-
 lenndiske krigsfolckis hielp och bistand,
 thi paa det at guld, sölf och penninge maa
 bliffua her udi Rigiidt haffue vij och forne
 vor Elskel. Danm. R. R. mennige Rigens och
 Rigers Indbyggere til beste paa thedt att vij
 icke skulle huerdt aar haffue behouff at be-
 skatte vore fattige Vndersotte til fremende
 krigsfolckis Besolding, Bisper, prelater, A-
 ber, prouister, prier, Ridder och alle andre
 geistlige och verldslige som jordegoudtz
 haffue her vdi vort Rige Danmarck skulle
 ouffverveije dierris Rennte udj disse nieste
 thj aar aff hver III m. (3000) mark visse

penninge skulle the holde enn varachtige karll med gott harnisk och verie med glaffuend och en hest saa göud som Lx marck i thet mindste och hver (*half, nemligen hundra?*) marck visse Rente enn velferdig skytte med enn hest saa goud som XLmarck och skulle de det holde saa vell aff kronenes Lhenn och kirckens, som aff thierris eget arffuegoedtz och Rennte jnntet vnndertaget vdenn prestegaarde och deignne gaarde, Er och nogenn som icke formaa eller haffue (denne) visse Rennte som er aff adellenn, Thaa schulle hannd komme till hest eller foudtzs epter hans yderste formuffue Och huilcke giestlige personner som icke haffue (denne) visse rennte Tha schulle de verre saa mange och Legge tillhobe saa de kunde epter denne skickelse vdgöre enn varachtige karll med glaffuend eller enn skytte Och paa det skall gaa Lillige och thennd Rige schall holdi epter sinn effne och den fattige epter sinn effne, haffue vij med vore Elskel. D. R. R. tillschicket Oss Elskeligher Aage Jepsenn Electus till Lund, Her Thyge Krabbe, D. R. marsk och Her Axill Brahe Riddere, vore mend och Raadt

ther udi Lunde sticht som skulle offverveij
och legge epter visse Rennte, Thj bede vij
eder kierligen och huer serdellis strenngeli-
genn biude atj med det allerförste naar the
eder ther om lader tilstaa möde vdi forn:ne
Land med Clare Register paa all den visse
Rennte som j haffuer, och thaa skall forn:ne
Aage Jepsenn Electus till Lund, Her Thyge
Krabbe och Her Axil Brahe Legge samme
eders Rennte ved pennige i saa maade at
huor thönne smör skall leggis for viii (?) Enn
tönne honning for x (?) thönne biug eller
Rug for viij (?), een fed kou for 11 mark *),
eenn boell galldt for 1 mark *) och Rette
Lanndgilldtzpennge bliffuer penninge och
naar de haffuer saa Ouffverveyet ethers
Rennte attj da epter som de ether vnnder-
uissendis vorder Rette eder paa samme Ryst-
ning, epter som forskreffuit staar, och kom-
me aarligen aar med samme Rystning till
Skaanne Landtzting Thenndt Manddag nest
Epter *Misericordia domini* (!) Sönn dag och
ther Lader eder Mustere och besee och huil-
ken som som sig forhinderer och samme
skickelse icke holde vill och eij möde om
for:ne daug, som forstannder hand skal ve-

re forfalden till oss for huer hest haand
 bryster for hanns forsömmilse schiuld paa
 samme munsterdag xx gyldenn och for huer
 hest hannom bryster om nogidt tog paa fer-
 de kommer x gyldenn huer maanindt saa
 Lennge haand fuldgiör thet Thaall som
 hand saa Redeligenn och schielligen förre-
 leggis och Lader eder alle och huer serdel-
 lis her udi velluillige befindis vdi disse for-
 de thj sambfelde aar, at holde saadann Ryst-
 ning som oss eder och mennige Rigens Innd-
 byggere Stour macht paa ligge. Thet ville
 vij med ether alle och huer serdellis mz
 Synderlige gunst och naade förschiulle och
 bekiende. Giffuidt paa vort Slott Köphne-
 haffn thenndt fredaug nest vor Frue daug
 Anno 1525. *)

(Barnek. Cop. b.)

*) Både Stockholms och Köpenhamns lärde ha biträdt vid prisernas dechiffreering och ändå återstår besvär dermed, som till annor man öfverlättes. I N. Dansk Magazin V, p. 51 o. f. finnes en anteckning i 1525 års Riksdags-acter om den Rostienist adlen och prælaterne i Danmark egde utgöra, för att afvärja anfall på Hollsten m. m.; men här fattas Skåne. *Enl. Bref af Hr. JustizR. Molbeck.*

K. Christian III.

1.

*Enn domb adtt Closter Jomfruer icke arff-
ue shall 1537.*

Konning Christiann: Nerverindis Her Mou-
genns gioe hoffmester, Her prebiörn pude-
busk, Her Jörgen Lauridtsenn - - 1537
Sanct. Philip & Jac. dag. Emellum peder
Holst i Olborrig, peder Munck *) och per
Madzsenn dömt i saa maade, att Effterdj
Beritte Muncks daatter vor regelbunden oc
Clostergiffuenn och saa vdenn hennedes Ab-
bedes och vdenn hennedes Bröders och Sy-
sters, dissligeste vdenn all henndis slecht
och vanners Raadt och sambycke villge el-
ler vedskaff affrömbt och vndvigitt af heen-
dis Closter och tog sig enn Vdendig och v-
frij mandt bör hende icke at Inndgaa och
nogenn arff nyde Loed eller part vdi Jor-
degoudtz eller Lössöre och for:ne peder
Munck, hendis Broder och Fru Marina Muncks
datter hendis Söster qvit och ubesuerrit at
verre for ydermere tiltalle therom for for:ne
Byrette Muncks daatter, thierris Syster och
alle andre paa hendis vegne kannnd thalle,
udenn huis de vill igenn och for Gudtz

schuldt ville hielpe till kost och Bierringe.

Dat ut supra.

(Barnek. Cop. b.)

*) Kristin Munck till Lundegård, som vigdes vid K. Christian IV i Lunds Biskopshus, var syster till Peder Munck, Rigens Amiral och bland RegeringsRåderna efter K. Fredrik II:s död.

2.

Bidrag till Skånska Dykeriets Historia.

Vij Christian - - -

- - att vi . . . unne - - att naar saa skier att nogen af vore Borgeres skib, Skuder, Baader eller godz i Malmö briste och i land gange nogenstæds i vort Rige Danmark eller Norge daa ma de det sielffve bjerge och redde och skall ej vere vrag, saa fouget och Embetsmænd eller nogen anden mot deres villie sig dermed intet bevære skulle saa lenge vor naade tillsiger. Thi förbiude - - - Datum Helsingborg Anno 1557.

Christian.*)

Likalydande med originalet intygar Magnus Flink, Landssecret.

*) Ur den rika samlingen af K. Christian III's domar må dessutom meddelas i noten:

Enn domb att Dommerne ehrre plichtige som domne erange domb att igienn giffue Saguelderne ald denn sag och skade the hafft tidt efther domb dömt ehr.

1558.

Konning Christiann - - - , Neruerindis Johann Friis, Moug. Gyllenst. Otte Krumpen, Ridder, Børge Trolle, Jörgen Lycke, Nils Långe, Holger Rosenkr. Ifvar Krabbe, Peder Biilde, Nils Trolle, Werner Suälle Landtzd. i Fyenn och Claus Huidtfeldt Landzd. i Lolland, paa Nyborrig Slott An. 1558 - - - beklagede Jörgen Due huorledis der bleff eenn hiortt skiött i Lollanndt och - - eenn mand, som det schulle giortt och der ouffuer loed Peder Oxe 1) gribbe och fannge Jorgen Due och ville att hannd skulle kiendis samme gierning och hannd thoeg xii mennnd udaff et herridt och loed dennom gaa innd udi et andet herrit och suerre hanom ouffuer, och - - bleff hand udborget aff 1111 mend for 11 st (!) daller - - (och flydde, då) toge hans forloffningsmend hanom och anntvorde Peder Oxe hanom och sagde thieris borgen opp igien - - - och blef hannd satt i Stock och jernn xii natter och ther epter Sennde Johann Oxe hannom till Johann Friis paa Hesselägger at hannd matte thienne hannom paa thredie aar och Peder Oxe Tilltallet the samme forlofftis mendt for 11 st. daller och Mougens falster daa Landttdom. i Lollanndt till dömt dennom entenn at giffue Peder Oxe samme daller eller at verre i hanss minde som hans dom Bemelder, och efther samme domb motte de optinge for Lxxx daller och meente Peder Oxe, som samme penninge opbar och Mougens F. saa dömt haffde burde igien at

1) Är "den store finance-ministern," Broderson af Olof och Torbern, om hvilkas våldsverkan se D. A. II, p. 42, 60.

udgiffue samme pendinge och dertil kost och thierring,
Thaa haffuer Mougens F. saugd, at Sagenn var trennde
(gannor?) opsatt, for de ther schulle framføre dierris
bevisning at di samme borgen haffde vpsagd och mente
sig fordi ej annderledis at kunde döme - thertill svarade
Jörgen Due at samme sag var aldrig opsatt icke heller
Bleff hanns förlöftismend nogenn bevisning at före i
denn sagh tilstede och ville sig bevisz mz mennige mand
i Lollandt at hanndt Bleff Inndfört aff sin förlöftis
mendt och strax - satt i stock och iern. Tha bleff der
saa paasagd for Rette, att Peder Oxe som samme pen-
dinge opbar bör Jorgenn Due och hans förloffuismend
thenom igjen at giffue, och huis som nu igjen staar bör
dennom forre quit at verre och Mougens falster bör Jor-
genn Due och hans forlöftis mendt igjen at giffue all
Bevislig kost och Thierring skade geld och annden deell,
som de i thenndt sag lidt och giördt haffuer sidenn sam-
me domb Vddömp't ehr och stannde dennom till Rette
effter Recessens liudelse. Datum - - -

(Barnek. Cop. b.)

Enn Domb, att kiöbstedtz goudtz er Lössöre.

Wij Christian - - 1553 - - vor skickit for oss paa vor
Retterting Madtz Italiener och Jennes Joensson Borger i
- Kolding och hade vdi Rette steffnit Bertil Krudtkrem-
mer, Borger dersammesteds &c. . .

*Enn dom K. Christian III haffver dömp't, at pannte
goudtz bör att inlösiss for thennd Mündt, som thenn
tiidt giengge och gieffue verre thennd thiidt panntidt
blef udsatt.*

Wij Christian . . . 1539, - - - var för oss i rettesatt,
att de panndt som i vorre förfedris frembfarne Koningers
i D. tiidt vdsatt vore och nu epterd att nogenne aar for
disse manngfoldige kriig - - möndttet förringett er, der-
forre - - - skall panndt indlossis for sliig möndt, som
gienga o. g. i Riigdt thaa pantt vdsatt var. - -

Enn dömb att dee breffve som Inndzeigligt Ehr franggannget ehr dömpft machtlos.

K. Christian . . . 1544 emellum Her Jorgen Lycke till Ouffvergaardt och Joen Madzsenn till Tofftelund.

Enn dömb att paa de hellige dage, som Budenn erre, ickē maa hollis nogen Retterting.

K. Christian . . . 1551 udi Odennse dömpft emellum Annders Pederson Mougens Pederseenn och Peder Ebbesen.

(Det kan ej ha undgått Läsarnes uppmärksamhet huru ofta offentliga förhandlingars datum är helgdag så väl under Katholska som Lutherska tiden.)

*K. Christian III:s dotter, Dorothea, Hertiginna af Lüneburg. /
Rörande Talfriheten.*

Dorothea 1) - - -

Wir mugen euch nicht vorhaltenn, dass uns Johannes Ottenssen underthenig berichtet, welcher gestalt der Ernvesten unser lieber besonder Hans Blome 2) auf Schedorff an euch geschreiben, auch ferner durch etliche seine missgunstige aussgesprenget, also solte gedachter Johan Ottenssen alhir über Hans Blomen Ehrenreurige worter darunter er auch Furstmessigen personen nicht verschonet, ausgegossen haben, auch J. Kon. M. eigen Fraue Mutter 3) nicht vorgessen daruber wir Instrumenta durch Notarien und

Zeugen solten aufrichten lassen, Nuhn kombt
unss befrembtlich für, dass solchs dem guten
gesellen zu Schimff und hohen ihederman in
die mundt gethan, da wir keines wegcs ei-
nige Zeugnuß über ihnen - - sondern ge-
ben ihn viel mhr zeugnuss dass er gegen unss
und die unserigen alhir niemalls etwass ge-
fährliches oder ungeburliches von der Kon. M.
Frauw Mutter u. f. e. Fruaw Muhmen oder
andern Furstmessigen personen geredet und
da dem also wollen wir nicht allein missge-
fallen daran getragen haben, sondern es also
an die Kon. M. geschreiben haben, damit -
ottenssen einem andern zu abscheuw in ge-
burliche Straffe muchte genommen worden
sein welches wir euch - - -

Winsen den 3 Dec. A:o 94.

An Niss Vestersen.

-
- 1) Förmäld med Hertigen af Lüneburg Wilhelm, moder till
15 barn. Dess son Hert. Georg farfar till K. Georg I i
England.
 - 2) Blome är en Brunswig-Lüneburgsk familj, som blifvit na-
turaliserad både i Danmark och Sverige. Man erindre sig
den af Kejs. Ferdinand II och Wallenstein mot Svenskarnes
utsände Amiral Blome, som öfvervunnen blef SkeppsCa-
pitaine men snart Amiral i Svensk tjenst.
 - 3) K. Christian IVs moder och Hertiginnans svägerska, So-
phia, Enkedrottn. i Danmark.
-

K. Fredrik II.

1586.

Vij Fredrich thend Anden med Gudtz naade, Danmarckis Norgis, Wendes och Gottis Konning - - - att efftherdj nu Vaccerer och Leddig er Ett Canickedom wdj Roskildt domkircke - - Christian Bernekow maa bekome det - - och thett med Bänder, thiennerer och ald thess rente och rette thilligesse - - Dog att naar hand icke lenger studerer, skall hand sig lade bruge udi vor thieniste udi vor Canszelie eller huus andre maade wij hannum bruge ville, och naar hand icke er udi vor thieniste förhindritt, Tha skall hand boe och residere hooss Roskildt Domkircke och göre - thieniste inden Kirchen och uden som andre Residerendis Canicker samestedz göre, och vere Capitels Statuter och thend Giestlich Ordinantz som om Religionen er udgangne aldelis undergiffuen, och holde Bänderne ther thilliggendis ved Loug, Skiell och Rett och Ingen aff thennenn med nogen nye Indfestninge eller anden usedvanlig paaebbe besverge, Eij heller forhugge eller forhugge lade nogen the Skouffue ther thilliger - -

skall hand och byge och forbedre thend
gaardt och residentz som han ther thill be-
kommendis vorder . . Frederighsborg thend
vi Junii aar MDLXXXVI. Vnder vortt Signett.

Friderich.

(L. S.)

(Original.)

K. Christian IV.

a) *K. Bref.*

Må anföras att originalerne förvaras här till de
copier, hvilka insändes till Lagerbring och af honom
infördes i *Handl. o. Påmin. III D. p. 180—189*, eller
*K. Christ. IV:s qvittobref gifvet Chr. Barnekow för
rüntan af Lundegårds och S. peders Closters Län
1595—97 (772 $\frac{1}{2}$ daler 4 sk.), d. 10 Aug. 1597*, då
Lundegård åter förläntes honom, lagdt under dess
förläning Malmöhus; *K. Christ. IV:s qvittobref gif-
vet dens. för rüntan af Malmö, Lundegård och Lin-
holms län 1597—1602*, d. 19 Mars 1605, samt *K.
Christ. IV:s qvittobref, gifvet Marg. Brahe Barne-
kows Enkefru för inkomsterna af Landscrona län
1602—1612 **, (1898 $\frac{1}{2}$ gamle daler, 1 ort. 5 sk. dan-
ske), d. 28 Oct. 1614.

*) Från Philippi och Jacobi dag 1602 till samma dag då han
(Chr. B.) är med döden afgången.

b) *Ministerielle handlingar.*
Instruction
vid förbundets förnyande mellan Danmark

*) Rex 1) pacem intra Angliam Hispan. componere elaboravit. Perfecisset si vixisset.

I. Articulus.

Rex cupit paternis vestigiis insistere, amicitiam cum Anglis conservare atque pacificationem intra Hispaniam Angliam tractare, petit ut conditiones pacis proponat. 2)

2ndus Articulus

de commerciis subditorum durante pacificationis negotio.

1. Ut commercia neutralibus eo bello non implicitis libera relinquantur Germanis ac Danis.

2. Se libertatem commerciorum neutralibus apud Hispanos tuturum (?) recipit Rex.

3. Legati expresse hoc proferant atque de eo resolutionem a Regina - petant.

3tius Articulus

de remissione Ordinis Carterii (Strumpebands orden)

1. - - - -

2. Si mentio Carterii fiat, dicatur Regem id non petere, alias vestigia paterna secuturum atque Reginae ad dictissimum futurum.

4tus Articulus.

Si Angla omnem pacificationem rejiciat, præceptum (ob) religionis. 3)

1) K. Fredrik II.

2) Kejsaren hade i bref till Danska Konungen bedt honom försona begge krigande makterna.

3) Emedan kriget mot Spanien vore ett krig mot kättare, hvilka anfallit den sanna Religionens Bekännare.

och England och Danmark och D. och General-

1. Nos nihil velle agere erga religionem in qua educati sumus sed eam constanter usque ad mortem retinere.
2. Se Religioni & illis rebus bonis conditionibus sacris bene consulturum (?) atque prospecturum esse de quo . . . Rex per eam erudiri cupit ac Religioni satis cautum iri.

5tus Articulus

de commercia omnibus libere relinquendo.

1. Exponendum quantum damni in neutrales e sublatione horum commerciorum redundaverit, qui per excubiones Anglos ut inimici tractati atque omnibus fortunis exuti fuerunt.

2. Quantum ad id attinet, ut Inimicis subsidia ac victualia non afferamus, æquum est determinari ea quæ vehere non liceat, Item id Mercatoribus publico diplomate significari ne sic jacturam bonorum facerent.

3. Hanc admonitionem de omnibus commerciis relinquendis e benevolo Regis animo - - - ne commercia plane tolleremus.

4. Si Angla plane aliis neutralibus propterque Danis commercia denegavit ac navigationem in hispaniam, dicatur

I. eam generalem intercessionem pro omnibus mercatoribus ex animo addictissimo profectam,

II. ad evitanda alia mala ac inconvenientia quæ inde oriri possent

III. Orantque ut ea eo animo accipiat.

6tus Articulus

de commercio Danorum subditis relinquendo.

1. Ut subditis Danorum vigore amicorum fœderum aë pactorum, libera relinquuntur commercia.

2. Ut Regina injungat Admiralis marisque Ex cubilibus ut in posterum ullos Danos mercatores nullo in

Staterne 1597, hvaraf det latinska interfolii-

mari injuria - -

3. Regem cautum sub pœna proditionis bonorum advehentium, ne subditi sui munitiones bellicas, nisi ad iter suum maritimum necessarias advehant.

4. Ut in nostris alia mercatorum bona - ligna - malisimiliaque præcipueque Norvegiacis (quia in eorum vectigine omnis vita atque salus eorum consistat) vehenda liberè permittantur atque ut de eo legati singulariter laborent expressumque responsum obtineant.

7mus Articulus

de redditione bonorum eorum, qui - - - per prædones maritimos Anglos privati fuerunt.

1. Commendent negotia Danorum subditorum spoliatorum, sic ut iam post multas intercessiones ac promotiones - - diversasque (?) legationes tandem iis satisfiat atque justa satisfactio fiat

2. - - - miseris Danis mercatoribus in Regis propriis sinibus spoliatis - sufficienter demonstrari potest.

— — —
— — —

5. Hac . : restitutione - - eo spectant ut - - - discordiam dissensiones (finire) intra Danos Anglosque possint.

8mus Articulus

de intercessione Reginae (bonis) navium a Paulo Schreiber circa Vespense interceptis.

— — —
— — —

3. Refutetur eorum spoliatorum mercatorum obiectio quia ista piscatura Wespenoensis non fuerit prohibita cum mentiones prohibitionis eis factæ ad Reginam - - -

9 Articulus

de spoliatione - - navigiorum erga omnia jura in licitis

utkastet är R. R. Ch. Barnekows egenh. upp-

atque non interdictis navigationibus - - -

1. Addunt exemplum duarum Lubeiensium atque unius Hafniensis navis juxta Hitterøe (!) in Norvegia . . .

2. bona eorum in domicilio Capit. Thomas Maris inventa, & miseros eos cives spoliatos per octo annos frustra restitutionem petiisse atque iam ad extremam paupertatem redactos, adhuc nihil habere, cum mandatis ut nostra intercessione tandem iis satisfieri possit.

10 Articulus

de Mons Hendricksen (Moens Heijenssen).

1. Nullus unquam Anglus per ullum Danum unquam fuit spoliatus præter Mons Hendricksen, in quem ob sua delicta capitaliter *) fuit animadversum, qui & Instructione ac Commissione Belgica & non Danica munitus fuerat.

11 Articulus

de prohibitione Angl. piscaturæ circa Islandiam & Norvegiam.

*) Må anmärkas, att denne Mogens Heineson likväl blef året efter sin afrättning, således 1590 upptagen ur galgbacken och christeligen begrafven, sedan RegeringsRådet Chr. Walchendorph, som undertecknat domen, instämts vid Herredagen af en Jutländsk Landsdomare, för *mordet*, och dömts att betala en stor summa penningar både till Enka och anklagare, försonande dessutom hvad han ansåg sig brutit med gåfvor till de fattiga och blifvande som en fader för den Nederländske kaparens barn. *Se K. Christ. IV:s Hist. af Slange anno cit.*

sats, sedan på Tyska utfördt och öfverlem-

1. Rex multos Anglos, qui erga Regalia Regia ac publica diplomata - - - ideo in vitæ navisque perditionem incurrerant ob intercessionem atque in gratiam Reginæ dimisit.

2. Regia indulgentia Angli abusi Regem invitum eo adegere ut quibusdam Naves ac bona pro præcedente in legitima iudicii forma auferre atque confiscare coactus fuerit, si alias alio modo nostra Regalia erga eos tueri vellemus.

3. Prout Regina in suis sinibus ac maribus suis Regalibus nihil distrahi vult, ita sperat Rex Reginam simili modo non desideraturam . . .

4. Posteaque autem multi petulanter sese gerentes erga nostra Regalia ac latrocinia atque rapinas in nostros exercentes, si - - depræhenduntur atque capiuntur, vestram Regiam Maiest. male ac false informant, eoque . . . multas nostras promotoriales atque intercessionis litteras impetrent, quod non tantum caussas multarum disputationum, verum etiam tandem dissensiones adducere possit.

5. Ideo eorum evitandorum gratia Rex cogitur Anglicis mercatoribus nautis ac piscatoribus interdicere ut in posterum abstineant a commercio atque piscatura in terris regni Norvegiæ, Islandiæ atque Wardhus omnibusque appartinentibus locis (Videtur mihi ad propositum facere quod & propriis Danorum subditis minime liceat navigare aut piscare circa Bergam.)

6. Excipit in Societatem Mercatorum ad S. Nicolavum (?) suas mercaturas exercentium (I Tyska Instr. Aussgenommen die Societet der Kauffleutte) atque comprehensam in contractu Haderslebiæ inter Divum parentem ac Reginam aº 63 initum.

nadt Legaterna Rigens Cancellar Arild Heit-

7. Petit ut Regina subditos suos de ea prohibitione moneat, quo sibi a damnis caveant, prout Rex de eo & jam suis injunxit.

7. Excipiuntur & a prohibitione piscaturæ ii qui vigore fœderum intra 7timum permissionem ac licentiam ei piscaturæ petiere, idque nostris documentis ac literis passagii præbere queant.

8. Satis Regi constare quomodo ante centenos annos per violentam piscaturam atque navigationem Anglorum - multa inconvenientia accederint, quamvis (?) ipsis publice ea piscatura atque navigatio interdicta fuerit & postea in ipsis iterum per intercessionem Regum remissa suit, certis in pactis ac conditionibus, prout id pacta atque fœdera inter Reges Daniæ atque Angliæ instituta testantur.

9. Injungit mentionanda esse puncta atque articulos ad eum art. de prohibitionem piscaturæ . . .

I. Confœderationes Erici & Henr. Angliæ a:o 1432 de prohibitionem terrarum Islandiæ, Finmarckii sub pœna perditionis vitæ bonorum ut patet ex articulo sexto ac septimo Contractus *). II. Item in induciis biennialibus inter Henr. Angliæ & Christ. Daniæ Reges 1449. Per inducias biennales inter Christ. & Edvard 1465. . . . III. Confœderationem . . . IV. Confœderationem Henrici

*) I Tyska Instr. . . . Sollen Sie (Gesandten) alle pacta mit vleisse selbst vorlesen und Ihnen Extracta der nöthigen puncte darauss machen. Wie auss der *Confœderation Erici Daniæ & Henrici Angliæ Regum An. 1432 aufgerichtett.*

feld och ofvannämnde Riks-Råd.

VII . . . V. In transactione Habersleb . . . Hæc mentionata de pace, si non - - postea in, per discursus colloquia atque singulares audientias petitas exponentur, significando.

1. Anglos piscandi licentiam ex sola indulgentia, nullo jure obtinuisse, idque 1) ut solvent telonia, 2) ut quoque septennio concessionis renovationem peterent,

3. ut ab omni maleficio abstinerent atque eum sæpe interdictum sæpe & concessum fuisse.

Epilogus finalis ac conclusio articuli de prohibitione Angl. piscaturæ.

1. Quod posteaque Anglici subditi deliquerint erga fœdera pactaque Regnorum amborum.

2. Item erga leges concessæ piscat. - -

3. Neque renovationem per 7ennium petierunt.

4. Thelonia neglexerunt,

5. Danos spoliaverunt, injuriis affecerunt.

6. Ob eas causas sæpe - - eorum privilegiorum jacturam fecere, prout antiqua pacta debeant.

7. Sic Regem eam piscaturam prohibere.

8. Si qui erga facientes damno fuerint affecti, id sibi imputent.

Art. VI.

I. Caveant nihilo minus. *Se D. A. II. p. 22, 23.*

II. Deinde in induciis Biennialibus inter Henricum Angliæ & Christiernum Daniæ Reges An. 1449 ultimo folio:

Item Mercatores Anglicani. *Se D. A. II. p. 29, 30.*

III. Similiter ex Confirmatione Induciarum Biennialium inter Christiernum Daniæ & Edvardum Angliæ Reges. *Se D. A. II. p. 30 (läses: per biennium).*

Utdrag ur *Latinska interfolii-utkastet*,
må i not meddelas *). (se p.158)

IV. Deinde ex pace & confœderatione inter Christianum I Daniæ & Edvardum Angliæ Regem Hamburgæ facta a:o 1465. Se *D. A. II. p. 34.*

V. Similiter ex Confœderatione Hereditaria Henrici VII & Johannis Daniæ Regum. Se *D. A. II. p. 41.*

VI. Ex transactione Haderslebæ inter Divum Fridericum II Reg. par. nostrum desider. inclitæ mem. & Regin. Elisabetham, consanguineam & sororem nostram charissimam, - - A:o 1583 facta hæc verba: hoc tamen reservato, ut sine speciali nostra licentia - - -

Diess undt dergleichen mehre was uns. Gesandten zue diessen Sachen dienlich erachtten undt Erdencken können haben Sie wo nichtt bei der Ersten Audientz - - doch hernach - - fürzuebringen.

(*Ur Tyska instructionen.*)

Instruction ann den Statten inn Niederlandenen.

Wann sie - - - schriftl. Resolution auf alle Punkte - - gelangett, Sollen Sie sich - mit Erstem Winde - nach Hollandt an dem Hochgeb. Fursten Unserem freundl. Lieben - - Herren Moritzen, Printzen zue Vranien u. die Sambtl. Statten der - Provincien Holland, Sehelandt und Friesslandt - - vorfuegenn.

- - Sollen - Quum numquam minus quam in Bellis eventus consiliis respondeant, & quum accipiter dubique bellorum eventus sint, woll und vleissig in acht zu haben erinnern. - - - (defect.) (uppdragen för begge ställen äro för öfrigt nästan desamme.)

II. Lagskipande Makten.

Landsdomare i Skåne.

Af dylika finnas ett stort antal domar i Barnek. Copb. Utg. vill meddela underrättelse om de märkligaste, sedan rummet ej medgifver de redan afskrifnas införande in extenso.

Axell Gylldennstierna till Lyngby; som 1587 var K. Befalln. m. öfver Landskronas län och 1588 R. R. och Ståthållare i Norrige, utfärdade såsom Landsdomare i *Schanne* 1582 stämning till W. Wrams byemän:

Vider att Erl. o. Velb. mand Henr. Brade till Widtskiöffe Höfv:mann på Hamirshuss, haffver laditt berette siig att haffve tilltall till Edher för hvis berettning ij haffve hafft indenn Tinge, hvilkenn Ethers berettning hand ladir sig töcke icke kommir öffr enns mz huis berettning Erl. o. Velb. mannd Arilld Hvittffeldtt haffver hafft inden tinge, paa förne Wrams mendz vegne, ej helldir offrenns mett enn hop aff de viidnisbyrdt som ij sjelffvir haffue fört indenn Tinng --- thy beder og biuder jag Ether på K. M. m. allern. herris vegne, r - möde - - - paa Schanninge Landzting - - - xv Jan. 1582.

(L. S.)

Corfuidtz Wefferdt, till Näs (nu Lindenberg) tillika K. Befallningsman öf. Malmöhus, R. R. (1588) åter förviste d. 16 Apr. 1586 i Lund på Skånes landsting till Häradsfogden, att bestämma böter af Gabr. Mårtenss. i Skårby, hvilken Peder Brahe till Krogholm tilltalat derföre att han inkommit i hans gård och hade, öfverfallit och tummen af hans tjenare afhuggit. I fyra landsting förut hade P. B. utan att få något utslag instämt samme person. På Häradstinget var Gabriel dömd "att verre udj peder brades minde for samme skade."

d. 26 Nov. s. å. instälde sig för Landsdomaren ärlige og förnumstige Svennen Hans Skriffare, fogde på Barsebäck och begärte att Truls Lauritson i Bierretoffte, som var fridlös gjord af Velb. Byrge Rosenkrantz till Orup, *för enn bögh, hand hugh udi Bierretoffte skouff* på Hr Byrges grund, måtte sedan han nu förnöjt Hr Byrge få K. Majts fred lyst öfver sig, som ock skedde, så att ingen efter den dagen skulle "haffve anndit mz hanom at beställe ennd hvis de kunde giöre med Lough och Rett."

d. 14 Jan. 1587 lyste Landsdomaren samme fred öfver Påfvel. Jönss. i Barsebäck, som var blifven fridlös för 10 daler, som han utlofvat till Welb. Axel Gyllenstierna till Lyngby, på sin styfsons vägnar, hvilken gjort någon otroskap i Färs härad.

d. 18 febr. 1588 dömdes på Lunds Landsting Anders Skräddare i Hylie fridlös, derföre att han ej kunde betala de 3 mark han var dömd att erlæg-

ga till Márten Pedersson i Svedala, tingskrifvare i Oxie, för lögn han honom pålagt.

Med *menniskolif* var ej så strängt som med *bok-trün* och *ord*. 1498 utfärdade *en husbonde* ett bref, huru som dess tjenare Jöns' son Lars hade ihjälslagit sin broder Christian, huru fadren *underdånigst* bedt för sonen Lars, och huru husbonden med detta bref fritog honom för allt tilltal, sedan han blifvit "vdi alle maade stillet tillfredtz efter sin villie og nioge."

Då brott förekommo mot 6te budet, var mycket rådslående af nöden. Ett exempel ehuru fr. 1469 och i Aarhus stift, må dock här i noten anföras: *)

*) Wij Jennis med Gudtzt naade Biscop i Aarhult Axell Lavesenn aff Klaussholm, Niells Christenssenn aff Estrup, Jennis Madtzenn aff Wissborrigh, Erick Erickssenn aff Avenndtzbierrig, som Ridere ehre, Erick - - aff Wormstrup, Peder hvidt af Borup, Annders Munck aff Brussgaardtt, Annders Christenssenn aff Tegerbye, pors aff Thuette, Erick pederssenn aff Stöuerring gaardt, Lauridtz Kieldtsenn aff Stangerum, Christen persenn aff Stoubye, Oluff Persenn *ibid*. Annderss binnderup aff huidtsternn, Jep poffuelssenn aff Tegerbye, Jennis Nielssenn aff Hödtstrup, Jep hennrichsenn aff Aasennäs, som Webennez ere Essger Therbenndtsenn aff - - - som bönder ehre, giöre vitterligt m. d. v. o. b. at vij vore skicket ij Rannnders th thisdagh nest efter S. Greg. dagh An. 1469 for Biisp och Byrdemendt som sagh och trette, som Claus Stienn Webner paa denn enne Side och Erich Soffrensenn Myrdtt hanns Loussmendt och Raffnns neffningh aff onssilldherridt om trette thenom emellum var paa denn anddenn side for enn Möe, som Erick Soffrensenn haff-

de beliggidt i Claus Stienns thienniste Thaa ep̄ter tiltal-
le Sagde vij saa paa for Rette att hvilkenn mannd ther
locker eller beligger Nogenn moe heller qvinde som
Laass och Lucke och völd ouffuer dierris goudtz liidit
eller mögidt haffuer och befindis dermed haand saa
giordt haffuer Ehr dij baade ij enn manndtz brödt thaa
ehr det förrederj och Thiuffverii mhenn ehr mannden el-
ler suendenn eij i thet bröd som hun ehr det denn giör,
thaa ehr det thiufferij Ehuor saa scher, Thj meller vij
denn Lough nederfellig och machtölös at verre, som
for:ne Erich Söffrensenn myrdt gaff for:ne Claus Stienn,
saa haand ehr och var Thiuff eller forreder for tet
haand Laa med Majj Montenns daatter som thiennte
for:ne Claus Stienn. Till vinndisbiurdt. Ut supra

In margine är sedan antecknadt: NB. Til denne
domb at hafue afsagt hafuer icke minder ändh 30 man
varet opkrufdh och conjungerat med huer ander angäen-
de et lägersmåhll.

Magistrater:

Wä.

1561.

Vij efftherscreffne Madtz Torberssen - - -
Morthen Kielle Smedt i Wæ . . Powell - -
Raadtmandt sammestedt . . Daell borge-
re ij Ohuss, giöre vitterligitt . . . att Aær
e. g. b. MDLXI - - 8 dagh Maj - - forsamle-
de paa Wiskölle och ombeden aff - Velb.
Fru Fru Anne Bildis daatter till W. att hör-

re paa någn ordt och thalle, som Jören
Guldsmedt, borgere ij Ohuss haffde ther sam-
methidt for oss . . . sagde förn:e Jören G. att
alle the breffue som Hans Nilson ij Skolös-
se, hans Broder, haffuer om then broder-
partt ij Skolösse gaaerdt, vore handt, nødt
och pockedt och truffvedt till aff Hans Nils-
son och flere hans Slegtt, att giffue Hans
Nilsson, somme ij druckenskaff och gall-
skaff. Att saa - - -

(5 sigill.)

Åhus. *)

1562.

Jegh Harttwiig Biilde Till Waldenn, Hoff-
vedtzmandth paa Aahussegaardth, Borgeme-
stere, Raadt utthi Aahuss och Byffogett ij
Samested, giöre Vij viittgerligenn . . . att -
MDLXII, Sctj. Blassij dag var Erlliige och
Velb. Frue Frue Anne Biilde till W. her paa
Aahusse Raadhuss - - -

Vij eptterschreffne Knud goding, Borge-
mester, Eriich Skomager, Borgemester uttij
Peder Killebechs fravariilsse ij Aahuss, Chri-
sten Dall Byefogett ij same stadth Giöre

viitterligitt - att - mdlxii, thenn mondag
nesh eptthr förste Sönd. e. Trin. var Erl. o.
Velb. Frue Frue Anne B. till W. her paa
Aahusse Raadhus

och haffde lagligenn laditt kalleth Hans
Nilssenn ij Skolösse - - som - - ick
vulle möde her utti rette. Diissligs var then
gode Frue, Frue A. B. her XIII dage tiil-
förnn szom var anden dag Pijntze mett si-
ne kalssmendth och tha tog hun alle voriis
bönn före att thett matte opsta indtill then-
ne dag Till ydermere - - -

(Sigillerne qvar.)

*) Tvenne bref med lika slut.

III. Verkställande Makten.

Befallningsmän öfver Malmöhus:

— *Predbiörn Gyllenstierna R. R.*

Wittnesbref af Jägeri-Staten.

Vji Effterschreffuenne - - Menninng
Kong. Mitz skouffgiemmere udi Malmöehues
Lheenn Görer vitterligt och kiendis for
alle udi dette vorris obne breff att epter
som vij udi

dagh her paa Malmöehues udi Velb. Ridder-
 mendtz mend, thierris nerverelse som ehr
 . . . Ehr aff Erligh och Velb. manndt Pred-
 biörn Gyldenstierna till Wossborrigh 1) Wor-
 ris kiere forden Lenssmanndt her paa Mal-
 moehues tilspurde vorris Sanndning at be-
 kiennde, om huis som ehr huggidt paa K.
 M.tz skouffue her till Malmoehuss, som enn
 huer aff Oss udi Befalling hafft haffuer, si-
 denn Hannd diss middeler samme Lhenn aff
 Kong. M.tz naadigst haffuer varridt medtfor-
 lenndt. Thaa ehr oss Samptigienn udi Gudtz
 Sanndhet ved höeste eedt fuldt vitterligt att
 forne vorris kiere fordem Lennessmann P. G.
 icke Sielff ved eller nogenn anddenn haffuer
 Befallit eller och lade befalle nogidt paa
 samme Malmoehus skouffue at lade hugge
 antenn till sit egidt nötte eller fordeel Icke
 till nogenn anddenn udi nogenn maade u-
 denn huis allenne Som er huggidt som schall
 forbrugis til H. M.tz byggning her paa Slot-
 tedt, Disligiste ech saa Thill hoghemelte
 Konngl. M.tz Bönnders her till Slottidt die-
 ris Noedtörfftige Byggning. Och Illdebranndt
 Efter huis offveranntvorde Registers Liudel-
 se. Som vij en huer her udi Skriffuelsen

framfor oss hafue leffuereridt vider udi sig
sielff medförer. Till vittnesbiurdt Ut su-
pra. 2)

(Barnek. Cop. b.)

1) Vossborg.

2) Predbiörn G. sändes såsom R. R. att möta Ryska le-
gater vid Wardöhus 1595. Son af Biskop Knut Gyllen-
stierna, som i Fyen efterträdde Beldenack och efterträd-
des af Gustaf Trolle, slog K. Christian II och förde ho-
nom från Norrige till Danm., gifte sig med en dotter af
Sv. och D. R. R. Predb. Podebusk och skillras som en
"from och gudfruktig man," oaktadt sina underliga öden.
Hvilkendera af Gyllenstierna och Wifferdt innehade länet
före den andre, är mig obekant.

— Corfitz Wiffertt, R. R. Landsdomare i
Skåne.

*Copia aff dett sendiges breff Corffuidttz Wef-
fert Skreff Ald Adelen udi Skaane stigt
till, med en copia af K. Mtz breff. *)*

Mynn gandske vennlige hilssenn nu och all-
tidt försendit med Gud. Kiere N. Synnder-
lige goude venn, Nest Een venlig - - att
Högb. förste vor unnge Prinst Hertugh Chri-
stiann Vdvolld Konnigh thill Danm. och Nor-
gis Riger vor allern. Herres obne forseiglede

breff ehr mig tilhendekommen, Som H. M. haffver ladet vdgaå thill mennige Adell och Ridderskaff ouffver all Skaane Halland och Bleginnd, formellendis at saa mange som kiennendis sig frij och frelss att verre skulle Enn hver vdi egne Personn möde vdi Lund d. 2 Aug. förstsk. och deraff H. M.tz forord. Regerrindis Raadt lade dennom taxere och sette for Saa mange heste enn huer bor at thienne K. M. och Rigidt med baade aff dierris förlenninger och arffuegoudtz, effter som Hocg:te K. M. Breff videre omförmelder, huor udaff jeg her hoiss thilskicker Ether enn Copie - - och vill nu hermedt haffue eder Gud alsommechtigste Befallidt. Actum Malmoehues th. 14 Julii An. 1588.

(Barnek. Cop. b.)

*) Af detta finnes blott ett fragment: - - paakommer, thet Gud naadeligen affvende, the thaa kunde verre til rede, dierris federnne Riges och egne Skade och forderff at hindre och affvärghe. Och effterdj att det ehr befundenn der senist ehr holdenn munsteringh Eblanndt Adellenn her udj Rigedt, adt da Sommestedt nogle ehre udebleffuen och icke ladt dennom munstere och een pärdt ehre framkommen medt saa mannge heste som de sielf ville och icke effter denn plicht som de aff dierris Effinne och arffuegodtz Plichtige ehre. Thaa ehr nu aff vor Elskel. R. R. for godt ansedt, att adellenn Vdi alle Lannde her

vdi Rigidt, effter som det vdi vort lannd när Jydtlanndt
 aff högben:te vor k. Salige Her Fader skiedt ehr maa
 Bliffve taxerit huor mange heste huer effter sine effne
 och förmue Bör och plichtig kannd verre her effter at
 skulle holde oss och sit fädernne-Rige thill thienniste, paa
 thz at naar som nogidt skulle paakomma, at Rigenns fi-
 ender thaa motte ske Een allffuorlig Moedstanndt och
 Inndbygere icke Vdforseenndis skulle ouffuer Illis och for
 Raskis. Thj bede vij eder alle och hver Serdellis Stren-
 geligenn Biude att j Retter eder effter at möde person-
 ligenn Eller och huilke som Icke for Siugdomb eller Al-
 lerdomb Eller annen Nødtuendige forfalldt Sielff kundo
 möde, Thaa eders fuldmechtige at fremskicke thill vor
 kiobstedt Lundt, thenn Annen dag Augusti förstkommen-
 dis och effterf. dagh, att verre tillstedis for vore Elskel.
 R. R. som serdellis ther till skicket vorder och daa eder
 aff dennom paa vore veigne at Lade taxere for Saa ma-
 nange heste som j huer effter sin effne och leilighet kun-
 de och schulle holde oss och Riget till thenniste och
 samme vore forordn. Raad therudindean Saa vell som vdi
 huis de ellers paa vore veigne ether andragendis och till-
 kiendegiffuendis vorder, - - och udi altingist ether som
 vore kiere Throhörsom Vnndersaatter ville lade goudevil-
 ligenn Bekinndis, vij ville igienn Saadann eders hörsom
 villigenn vdi sin thiidt med all gunst och nade Bekiende.
 Gifvit pa vort Slott K. thennd 5 dag Julii aar 1588 un-
 der vort Signett.

(K. Fredrik II. † d. 4 Apr. 1588.)

IV. Eccles. o. Litt. Makten.*Super-Intendenter i Lund.**— Frans Wormarssons tid.**Electus till Lunds Domkyrka.*

1538. 1)

Enn dom Anno 1538 aff Koning Fredrieh och Riigenns Raadt dömdis att Electus till Lunde Kircke Bön at böde for disse Effit. ne wollddt, som ehr först för haffde taget Wrams - - fraa Her Hanns Skouffgaardt emod Bischopens Breff. Sammelledis for hand tog samme gaardt och leenn igeen effter at Konningens dom var Udgaeet, desligeste for hand toeg Wessbye och Stuberup fraa Her Hanns siidenn hand var her Inndfört och forher Electus folck och thiennere formentø Her Hans Ridemendt Inndförszell i for:ne gaardt och Lhenn effter Rignes fölling ther till och saa for hver gang Her Hanns kannd schielligenn bevisè, at hand haffver valdgïest thennom udi samme Lheenn och goudtz och for huer gaardt (ganng?) som saa vdi giester - - - och for huer ganngè haand haffuer ladet anamme samme gaardt och Wessbye thenn och Stuberup Lhenn och enn gaardt ij Skiörpingh for al-

le disse voldt och for hver vdi sig sierdellis skal Bödis XL marck till Kongenn och XL marck till Bunden, for höffvidtzmandden och III mark till Bunden och III mk Thill Konningen for hvor aff denom som med vor och hvad Her Electus haffver faait aff Böndernene mz dierris villige skall hannd giffve Her Hanns igienn och huis skatt och Lanndgille hanndhaffuer taget dennom aff det bör hanndom derfore at böde epter Lougen.

Actum a. & d. u. s. 2)

(Barnekows Cop.b.)

1) *Aaghe Sparre*. Se *Dipl. Langebek*. 1530.

2) Copian är mindre correct.

— *Tycho Asmundius*.

1570.

Jegh Thyge Asmundssönn Superintendens offuir Skaane Stigtt, giört vitterligtt, atth Efftir di denne breffvisere vellert mand Albritt Morthinssönn *) er nu af Guds forsiun kallid til Kirchetieniste och dett hellige predike-Embede, daa haffuir Jeg paa mitt Embe-

dis vegne, förne Albrit Mörthinssön först flit-
teligen offvir hörtt och efftir att Jeg hanom
haffvir befundit vdi lerdom och leffuit skic-
kelig och bequemd aff guds naade til Kircke-
tieniste att maa förrestaa, och hand migh der
paa sin æd och förplictelsse giffuit haffuir,
Daa haffuir Jeg nu efftir denne hellige Ap-
pliske skick med bön til Gud oc gode prest-
mendz Hendirs paaleggilsse obenbarlige ij
den Christne menighedtt, förne A. M. S. ind-
vijt til dett hellige predicke-Embede oc Kere-
ke tieniste och hanom forkyndis enn ret
Guds ords tienere att vere, Thi bedir jegh
alle och huer serdelis som förne Her A. M.
S. hendir forrekomme, att de för Gudz ære
och den Christne menninghedz haffn, hanom
anamme, forde och forfremme til dett be-
ste, Tagendis lön aff thenn Almectiste gud,
som saadane velgerninger icke vill förglöme.
Till ydermere vidinsbyrdtt att saa ij sand-
hedtt er, som forskreffvit staar, tryckis Jegh
mitt Signet nedin paa dette mitt obne breff.
Datum Malmö then 4 dag Nov. Anno a Vir-
gineo partu 1570.

Tychius Asmundius
Superintt. manu ppa.
(L. S.)

*) *Dess Akademiska betyg: - - Albertus Martini Chöbingue-
sis natione - - in patriam suam, ubi proprio Patri jam
senescenti in suo pastoratu opem ferret, serio revocatus,
- - - conditionem amplexus est. - - Testor itaque ego M.
Andreas Petreius Collegii Hafniensis Professor hunc - - -
circiter triennium me præceptore litteris humanioribus bo-
nam operam impendisse - - vitam suam universis diligen-
tia ac submissione sic approbasse, uti pium ac honestum
studiosum per omnia decuit. - - Dat. Hafniæ die 1:o Maji
An. 1570.*

(Original.)

— *Nils Hvit.*

*Confirmationsbref af Församlingen i Kö-
pinge för den af Patronus utnämnde
Pastorn, ingifvet till Biskopen.*

1583.

Vij effterschreffne Mogens laurentzsenn udi
store Kiöbinge, Trols Mortensenn, Jens smedt
oc Niels hansen ibid. Jep Nielssenn udi lille
Kiöbinge, niels lassenn udi Suenstorp och
Trudt laurentzsen udi kabusse, som bygge
och boo udi kiöbinge sogenn kienditz och
vitterligt giore för alle medt thette vort ob-
ne breff, at aar effter Christi födzell mdlxxxiii
thenn vi dag Januarii vare vii udmelte af

menige sognemendt ij för:ne k. sognen, ath
 vij skulle met vor herritz Prowstis Her
 Knudt rassinussens raadt giffue vor mening
 och samptycke tilkiende om hederlig oc vel-
 lert personn Christoffer Trondzsenn, som var
 oss tillskickitt aff hederlig oc Velferstandige
 mandt Jens Tonnisenn Cannich vdi Lundt,
 som reth Jus Patronatus haffuer til för:ne
 K. sognen, om samme för:ne Chr. kunde
 siunnis oss behagelig til vor sielesörger oc
 sogneprest vdi salig Her Albrit Mortensens
 stedt, som nu er hensoffuit udi herrenn. Saa
 ere vij therfore udgannge oc medt vor Her-
 ridtzprouste velberaadt igienn indkomne paa
 vor kirckesteffne och haffue endrecteligen
 annamit, samtyckt oc (saa mögit som oss
 aff för:ne hederlig Jens Tonnissenn kandt
 vere effterlat) kallit och nu medt dette vort
 obne breff samptycke och kalle för:ne he-
 derlig oc vellert personn Christoffer Trondz-
 senn at skulle hereffter vere vore retthe
 sogneprest oc sielesörger, ath prædicke oss
 Guds rene och salige ord fore, medt sacra-
 menternis uddelse oc at giöre oss all præ-
 stethienniste indenn och udenn Kirckenn,
 som en reth sogneprest sit sorgnefolck paa

Guds vegne plictig er, oc haffue therfore loffvit oc tilsagt oc nu medt dette vort obne breff loffue oc tilsige for:ne C. T. S. tilbörliq lydighet, heder oc hörsomme medt all vanlige præsterente, som vij vor retthe sognepræst effter gammell skick oc Kongelige Matz Ordinantzis liudelse plictige ere, thi bede vij ydmygeligenn hederligh oc hoijlerdtt mandt mester Niels huiddt superintendent ij Schone stiet, at handt dette vort kaldt vill bevilge, samptycke och forfremme effter K. M. ordinantzis lydelse, det ville vij altidt medt all ydmyghedz thienniste giernne aff vor fattige formue forskylle, ath saa udi sandhedt er, som forscriffuit staar det vidtne vij medt vor Kirckis indsegl hoss proustens indsegl medenn for dette vort obne breff, som er giffuit anno die & loco ut supra.

(L. S.) (L. S.)

Ann. För närvarande äro Köpinge pastorater, både uti Ingelstad och Gärd's härader, regala.

A. 2. Bohus Län.
Lagskipande Makt.

Lagman i Bohus län:

— *Peder Svensson.*

1528.

Allom mannom som thetta breff - per svensson laagman i bahuslen - - at när iak opa bahuslenting onsd. nest fore varfrudag Andni mdxxviii medh Erl. o. Valb. mans breff Her Møns bryntesson streng Riddare och höffvidsman opa elliesborg 1) oc fulla makt han migh oppa giffuit haffde loulig op at biudhe alt thet godz här i nörge liggandes, som han köpt haffdhe aff Velb. qvinna hustru Margarete på syneros Knuth lindormssons effterlefverske oc udaff hennes brödersönir her Monss iohansson oc oge Johansson same godz liggiandes i buhuslen oc i lene skiprede i . . som först är hurth bölithberg liggiandes i sregna i sörsöla sogn 11 gorde, ruth 1 gordh heder anundenäs, en heder holm, en heder dranssrige, 11 gordhe hedher bodeberg, en heder rosbyn, en gord heder aa, en qvarn till, en gordh heder osmale, 1 ödetompt i sund en ödetompt i norrestiid, en ödetompt i holguset, en odetompt

i hasslafyd, It. en g. i ristereth, 11 g. hede
 ryr, 1 g. heder sönderstrand. Tesse forne
 gordhe liggandes i fregna. It. hyersyme sogn,
 1 g. heder sollen, 1 ödetompt i hierlum, It.
 thesse efft:ne i Ringe 1 g. heder Omeberg, 1
 heder kybuth, en ödetompt heder häde. Kän-
 nis iak för:ne per svensson ath iak opbödh
 oppa bahun lagting forscriffne gorde och
 godz om . . . eller arffvinge vore till sam-
 me godz the Her monss solt haffve eller han
 köpt hafver, the komme innom XII manade
 med gull silff och pänige och förnöje Hr
 monss syna pänige igen, som han utgiffuit
 haffver. Och komme med odulz vittne - -
 opbod iak och för:ne godz med saa skell
 at ydhermere kunne synnes noghen som vil-
 le amaghe samme godz ta haffva amaget in-
 den for:de XII monade som står i Kong
 magnusa . . . *ligger thet odull vitna under*
. . . eth legh, . . . thet odull maa ingen wie-
der . . . Item: nar som for:de XII monade
är förleden och ingen kommer umagher medh
rette odulz vitnom te nemir äre ün te solt
haffva oc Her Monss bryntesson som köpth
haffuer, Tha ransage dannemen hvad som
laglige salt och köpt er effther - - - opbyiel-

se som förescreffvet ståår, och gøre teer dom
 effter kepebreffvijn och varde hanum ath
 odullie sijden och hanss arffvinger, som dan-
 nemen dome retfengz och köpt hafver.

It. var erl. o. velb. man Hr. Class bil-
 le, 2) streng riddere och hoffuisman oppå
 bahus, Her Ture Jönssons 3) fogede, oc
 xxiiii laugmen oc menige almoge til
 vuidzbyrdt ath iak opböth alla thesse förne
 godz oc gordhe. Och siiden for iak ath
 fregna som hvrth bölithe ligger, fredaug se-
 mer var iak oppa lynx körckagordh opbodh
 same gordhe oc godtz ath finnes noghen
 nemmer odull eller löse hadhe tith en the
 solth och köpt haffde. Tha komme till Her
 monss med gull och päninge som forne var
 lougt. Om the icke komma medh gull och
 pänniga som . . . Tha skydher iak alle thes-
 se punkter och artikele för domen och . . .
 effter thy thet var icke til doms för oss. Til
 ydermere uidnisbyrdh at sa var laug . . .
 i dannemens aahöre tha bedher iak thesse
 dannemen som ner medh vore och aahördhe
 forne alle artickele ath henghe teres insegle
 medh myno nether for thette breff, som er
 Nielss i bodom, Nielss i hagom, biörn i

strandh edzvorne men i fregna. Datum aar
oc dag s. f. st.

(Sturarnes Copieb.) 4)

- 1) Lilliehök. Se *K. längden*. Höfvidsmanskapet öfver Elfsborg träffas ej anmärkt, der hans namn förut är anfördt.
 - 2) Dog som D. R. R. och N. R. Hofmester. Lemnade vid sin död 66 svenske lester korn i jordgods och 66,000 Rdr.
 - 3) Riks-Hofmästaren i Sverige.
 - 4) Lacunerna i copian vittna att afskriften ej skett efter ett "oslittit" bref. Den må dock lemnas i sitt bristfälliga skick.
-

B. 1. Estland och Lifland.

a) Ridderliga makten.

En stor mängd Härmästare bref finnas och många af dem voro afskrifne för pressen. Rummet medgifver dock blott korta underrättelser om dem.

"Den store" *Wye Wolther van Plettenbergh*, *Meyster deutzches Ordens tho Ljfflande*, som gjorde sig fri från den preussiska härmästarens öfverbefäl, slog Ryssen och fick af Rom.kejsaren säte och stämma på Tyska Riksdagen, och som i G. Wasas historia äfven är märklig, utfärdade 1521 i midveckan nach Corporis Christi, ett förläningsbref på Walkulle qvarnar, med 3 hakeland som Hans Moller förut innehaft m. m. till unser ersamen Medegebedigern Jurgen Leyskuel. Man finner der i språket öfver-

gångslänken mellan Tyskan och Svenskan. Äfven talas om eyn *Cumthur* edder *Vorwesser des Ampts* tho Rewel, de ther tidt sinde werdt *in alle herfahrt* tho volgende, hvaraf man lätt finner betydelsen af Rimchronikans *komptare*. L. skulle ega sin förläning: "tho ewigen tiden mede redesam brukenn undd bequemenheit mede marken, beken, szeen, vyscherien, Vogelnn, honnichbohlen," betalande alla år 10 gamla Rigiska marker und eyn feeth Swijn der herrschopp.

Härnästaren H. v. Hasenkamp (*Wij Herman vann Bruggeney genanth Hasenkamp Meister duitches Ordenns tho Lijflande*) stadfästade i Wolmar midveckan nach ramis palmarum 1535, tillika med sina Verdigen Mithgebiedigern und Raden, en donation unsers seligenn Vorvaders hochlouelicher gedechtnisse Herren Woltern vann Plettenberg, till Erbar und Veste Fabyan van Tysenhusen (trol. förfäder till fältmsk. som stupade 1601).

I dessa bref träffas ej sällan förfäder omnämnda till ätter, som blifvit adlade i Sverige och om hvilkas förfäder, v. Stiernman intet kunnat upplysa. 1537 utfärdade Johan Bremen, manrychter in Haryenn, samt hans beidenn bysitterenn, hvaraf *Hans Maydell* var en, ett leffdrachsbrief på Hoff to Korbs m. m. En Johan Maydel, Ryttmästare, försvarade Lifland i kriget mo Erik XIV. Dervid var Erbar man *Johan Titfer*, Hans Son, Morfar till K. Carl IXs Hofmarskalk och Hert. Magni måg *Wolm. Yxkullb* Ordensmästarens fullmäktige. 1535 framlemnade Erbar *Hinr. Tue* Jurgensson en supplication till Här

mästaren. *Johan Szoyenn von Honnekschede* nämnes 1521. År 1542 förlänte Ord. Mäst. Hasenkamp sin värdige Medgebiedegiere *Johan Hartman de Mole* to Walckull. o. s. v.

Wij Hinrich van Galenn Meister duitches Ordens tho *Liflande* förlänte de Mole to Walckull till Jodans Kloth, "ock schal he oder syne erwen uns given vor den ernahmen" 800 rigiska marck, dat. vp vnserem huuse tho *Karckhuus Egidii* das 1552.

Von Gottes gnaden wir godhartt Meyster Teutches Ordens tze Lieflandt förlänte, med sina ärevärde Mitgebietigers råd och consent, samma Walckull med egor från steinen *Chreutzen* zu *Chreutzen*, *Kuhlen* zu *Kuhlen* biis an einen grosen stein, welcher in einen hoyschage ligget mit einen grossen *Chreutz* gezeuchnet, till aktbar och höglärd Man, "unserm Rath und Lieben getraden *Magister Jobsten Cloth*," hans husfru *Anna*, begge deras manl. o. qvinl. arffvingar i upp och nederstigande linie "oder seits her die man collaterales zu latein nennet." Brevet undertecknas:

Goddert Meyster
myn eygen handt

Dess sista bref är af 1560:

Von Gottes gnaden wier Godhertt Meister des Ritterlichen Deutschen Ordens zu *Liflandt* thun kundt . . vor uns unseren ridderlichen Orden. dat vij - - jobst klothen - - gegeben dags dorff - - nichts ausge-
- - nohmen es sey an bauren freyen oder un-

freyen, gesinden oder einfotlingen, krugen :

. Rewell Sonntags Jubelate An. 1560.

Geddert Meister
eyggenn handt.

Fullständigast må Utg. meddela från
dessa Riddaretider:

Gäfvobref på — en bondfamilj.

1549.

Ich Johan Lyvekenn tho sampt medeweteett
mijnen Ehrlichen huissfrouvenn Dorthia vann
der Pope, dho kuntt - - datt ich gegeuenn u.
ouerlathen hebbe dem Ersamen und Vorsich-
tigen Her Johann van Werden, Vogt der
Statt Rewall einen buren mitt nahmen Rey-
no welcher Tonnis sone ist mit alle sijnen
sons allse Jurgen, Reyno und Jacob gebore-
ne und ungeborene mit aller syner haue,
wyf und kyndern und wes he heff und tho
kumftlich Vorverwen und gewinnen mach,
gebahren im dorpe to Roppel gelick wue
ick den suluigen nach luth und inhalt des
darouer gegeuenenn schin und bewises, van
dem hochwerdignen Hern van Reual Erlich
und egen erlanget, und ann my gebracht

nummer (?) in ewicheit darup tho saken o-
der saken tho lathen, nach dorch my oder
myne Eruen des nach upgedachte Her Johan
van Werden und syne Ervenn, der gewalt
hebber disser schrift den suluigen burenn
ahn sich bringen, und gebrucken, auer ehm
herrschen und gebeden, nach alle synem wyl-
len. Das tho mehrer Vhrkunde - - an-
gebohren Insegell . . die gegewen is tho Re-
wal mitweckens vor Marien gebohet n. Chr.
geb. Vestein hundertt darnah in neyen und
Vertigsten jahre.

(L. S.)

(M. G. DelaG. Cop. b.)

b) *Bishoplig Makt.*

*Fredrik Domprost på Ösel, utvald Bishop
i Revel, 1550.*

Vij Johannes Vijnckenow Scholaster und
Henricus Wrangel 1), beyde Domherren der
Kercken tho Ösell et Wolmar Tryden tho
parrithall Stieftsvogt in der Wirck und Clavs
Uderkas nach deme twischen denn Hochwür-
digen in Gott Fürsten und Herrn Herrn Fri-
drichen confirmaten Bischoff des Stieffts Re-

val undt Domprovest tho Ösel unsern gnädige Herrn der Provenhalb tho Lechtigall an einen undt den Erbarn Ehrenvesten Henrich Liven 2) andern theills sich ihrer beyden seits Grentz. Hapsal - - 1550.

Das diese Copey . . . Hapsal 1647.

Hanss Fertsen der Eltter.

1) Tillfångatogs af Svenskarnes 1563.

2) Kallar sig der Elter i anseende till den år 1676, med Skabersjö till Friherrskap, baroniserade Generalen Hans v. Fersen. Det gemeine Weltliche Rhodte des Stifts Ösel bestod vid denna tid äfven af Otto Yxkull tho Fickel och Joh. Yxkull, Johan Tidtfer, Johan Fahrensbach, (man erinrar sig Sigismunds fältöfverste Jör. F.) Wolm. Tryden m. fl. Claus v. Ungern var Biskop Johannis Manrichter i Wicken, med en Jörgen Berch till Bisittare (Canzl. R. Berch var af Lifländsk ätt.)

Angående Klostret Padis.

Se *Biograph. Boussman, H. D. A. IV.* p. 169 och *Berndes, J.* här nedan om.

c) *Sv. Konungens Ståthållare:*

— *Pontus DelaGardie* 1574—78. Se dess bref derunder till Konungens Secreterare Johan Hindriksson i *Biogr. DelaG. P. DelaG. Arch. IV: 205—218.*

— Johan Berndes *) 1578 - - -

Ett fragment.

Thesse effterskr:ne skalckastycken har Arvedh mig tillfogat.

Först våldsambling och med 2 . . . tagit en aff mijn beste koo för 5 d:r han mig kraffde och effter iagh inthz ther vidh penges stadd var, gaff iagh meningsmännen ett senghkledh till panhtt och loffde follia them till staden och på . . . consenteran han thz inthz achtade, uthan röfvade mijn koo och förde till båthen, andre dagen anklagade iag honom tha befallte välbordigh Hans Berendt giffva honom the 5 d. p:gar och taga koen igen. jag baar honom p:gar 5 daler och ähr koen ännu bortha.

Till thz andra togh han mijn kiortell mig ovitterligh aff förstugan - - -

*) Var Kejs. Carl Vs Notarius publ. med Jus nobilitatis då han af K. Gustaf I. inkallades till Lärare för Hert. Magnus och Carl 1554. Var Svensk Legat i Danm. 1559; försträckte krigsmakten i Liffland 5000 mark guten Rheinisch 1569; adl. 1574; var K. Johans Secreterare 1576. Blef sist Landsråd i Liffland; farfader till R. R. och Öfversth. J. Berendes. I Wrediska Cop:b. är infördt ett K. Joh. IIIs donationsbref dat. Swartzö then 2 Julii 1582 "till vår Troman och undersåte Johannes Berendes till Förö," på

ett stenhus på Domen i Refle, som tillförene tillhört Padis Closter med tomt och byggningar och all annan lägenhet - - - till evärdelig ego — "både med längd och bredd, såsom thet nu står," förbehållet likväl, att, om tils samma hus kunna legat några jordagodz, höra de de K. M. och kronan till.

Quitto.

1576.

Ich Johann Berndes mit dieser meines handschrift thue kunt und bekenne, das Ich Im nhamen und von wegen des gestrengen Edlen volgeb. und Ehrvesten Herrn Pontho de la Gardie Freih. u. Ritttern zu Eichholm, vonn den Beschedenen Michaël Mamert entfangen und angenommen habe viertzick geschlagne daller. Der weg: ich Inen und alle die Jenige - quittire.

Dat. Reval d. 20 Junii An. 76.

(L. S.)

(Origin.)

B. 2. Finland.

I. Lagskipande Makt.

Äfven här har Utg. utskrifter till flera ark, men då han vill sluta 16de seklet med närvarande del, må blott korta underrättelser gifvas:

*R. R. Claes Åkesson till Byestad, Riddare, (Tott och Ulf Henriksson till Brunsholmen Våpnare, (Sna-
kenberg) höllo Konungs dom i Borgo 1563 d. 14 Apr.,
när. K. Mtz Befallnm. Hindr. Simonsson och Vålb.
Måns Ille till Prästekulle m. fl., då Velb. qvinna hu-
stru Ragnild till Dragzby, Sal. Johan Olssons efter-
lev. framträdde och vann en rågångstvist mot Dragsby
bönder på nämndemännens intyg, och måtte ingen
denna förlikning hindra eller qvälja vid hvars och
ens 40 m. Ugglas i Rådsl. vet blott om Ulf Henr.s.
att han var R. R. 1588, död 1597 d. 18 Jan. V.
Stiernm. känner, att han varit Slottslofven på Stege-
borg 1548, svåger med Knut Knutss. Lilje. Ulf's far
skref sig till Fyllingerum, ett Bååtagods.*

1563 d. 18 Apr. sutto samme Herrar konungs-
dom i Helsingfors, då jemte M. Ille, när voro: Velb.
man Hans Larsson till Isnäs, Jör. Månss. till Noc-
kia, And. Korp till Harpalax m. fl. då hans erson i
Sibbo, svarande, fick skatten sig tillerkänd af 3 sn å
öjjar Hustö, Björnö och Kustö, hvilka han förvärf-
vat sig frihet och frelse uppå. Sal. K. Gustaf hade
vederkänt dem såsom arffällne till kärandena Matz
och Erick, Borgare i Helsingfors, som dem, med skat-
tevillkor till Hans erson, fingo behålla. Not skulle
dock Hans erson få draga under öjjarne jemte arf-
vingarne.

*R. R. Hogenskiel Bielke til Nynäs och Knust
Knutsson, till Öknö, Riddare, infunno sig 1564,
såsom "then stormechügeste hoegborne furstes och*

Herres, Her Erichs then fiortendes, Sveriges, Göthis och Wendis &c. Konungz Rådth och fullmyndige Sendningebud till at holle Konungs Räftez med den menige man, både andl. o. verldsl. i Finland." D. 20 Apr. voro de på Villnäs och afgjorde en strid om råmärket mellan Velb. Torsten Henrikss. till attis (Autis?) å Sandelax bys vägnar och Lembois by, uppsättande *en visare på en Holme*, hvarigenom Sandelax lidna förfång godtgjordes, jemte erinran om den peen, som Sveriges lag förmäler, mot den som bryter Konungsdoem. När voro utom nämnden 6 velbyrdige män *Herm. Fleming till Willnäs, Jören Sülendzfarer till Karchis, Joen Nilsson och Christ. Bloem, Ridefogter i Norra Finland &c.*

d. 4 Aug. 1564 höllo samme K. Mtz fullmyndige Sändebud thing på Cumo Kungsgård med menige man af Sategunden. De gâfvo då fasta åt *Henr. Hordeel i Ylisthar*, på den jord han köpt af någre utbytes män Gregers och markus i Sandilla. Nämnden bestod af 7 fr. Cumo sockn (deribl. Henrich Skytte), 7 fr. hvardera af Hvittis och Loimiök socknar samt 3 fr. Kiulo socken. Adlige vedervarumän: *Jöns Knutsson (Kurch) till Lauko, Henr. Thomass. Kamrer, Frantz Larson Ridefogde i Öfre Satugunden och Henr. Jonsson till Woltis.*

Suderfinne Lagsaga.

Lagman Erik Fleming, R. R. (1523), Amiral, Legat till Ryssland, Höfvidsman på Raseborg, psalmsångare, höll Lagmansting med Meskele sockn 1538 i närv. Velb. mans Erik Olssons till Kiala

(Stålarms?) slottsfogte på Tavastehus, Knut Andersson (Lilje) opå Monikala, Peder Svenskes häradsdom i värje hafvande m. fl. då rårna mellan Kiala och Salos byar stadfästades.

Lagman Henrik Classon Horn, (R. R. (1569) Ståthållare, Riddare af Guds lambs orden) höll Lagmans ting med Tenala socken 1550, nativ. Marie, i sin svägers, häradshfd. i Rassborgs län, Velb. Erik Arfvedssons till Grabacka (Stålarms) närvaro, stadfästade Hustru Karin till Gennerby gåfvobref till *Nils Boije* (Gubernator i Finland). Obs. att Uggla gör H. Horn till Lagm. blott i Norfinne.

Herrman Flämning till Wilnius, Lagman i S. Finne, (R. R. Amiral, Fältmsh. Chef öfver Armeen i Finl. och Lisl., Öfverste Befalln. öfv. Wiborgs och Nyslotts fästningar) dömde 1580 d. 25 Febr. ett jordköp fast "helst efter Cronones jord bör besättias och rättigheten förmeras när icke gamla bolbyar ligga till hindras;" hvaraf man finner, att de som klandra uppgifvandet af skälen för domslut såsom nyhets-krämeri, äro novitier i egna studier.

Jören Boije till Giennäs, Lagman i S. Finne (Krigsöfverste, Ståthållare, R. R.) tilldömde d. 17 Dec. 1584 (Uggla låter honom bli Lagman i S. Finl. sedan han 1602 blifvit R. R.) klockaren i Tenala den jord han upptagit, närv. K. Mts befalln. m. försiktig Hans Kielke, Häradshfd. i Rassborgs län Valb. Bertill Erikss, till Melsele m. fl.

Norfinne Lagsaga.— *Johan Grefve till Høye, R. R.*

1531.

Vij Johan Grefve till höij ok brockhuss &c. Husset 1) til Wijborgh ok Nysloth, Göre veterligt at aaren effthr Gudz byrdh MDXXXI, then söndaghn nesth for fastelaghnss samme dagh da vi staddø voorom aa lagmanstingh i Hvittis sokn uti Sambu by uti nervaru Erlighe velborne mandz Knut Erikson 2) Lagmannen uti bottnen och Satagunnaa ok Joachim Fleemingx Heredzhöffdinge i Nedre Satagunden 3) kom för oss Yllistrboo aaff kuma sokn mz eeth Knuth Eriksonss 2) förnyelsebreff paa ens peder sverdhz 4) lydends ord för ord som her effter vorder följande:

Jak Knuth Erikson Lagman i Östrebotne och Sataguna gör veterligt mz thette mith nervarndiss öpnee breff ath thn tijd jak lagmandztingh hult mz almogen i Kumoo sokn, i Erligh och velbörd. mandz nervaru Anders Slatthe 5) Häridshöffdinghe i nedre - - - aaron efter Gudz byrd mdxxi, - - - tha kommoo Ylistaboo för rättha åå satte tinghe mz eeth päder Sverdhz breff - oriffvit och oslit-

tidh lydands ord fråån ord som herefter
scrifvit staar:

Vetterligt skal allom thm vara som - -
ath thn tijd iak päder Sverd häredzting hult
mz almogen i Kumoo sokn i Clavos Hans-
son 5) nervaro fogett sammastadz A:no dni
medlxvi paa Lögerdaghen nest efther var-
frue dag visitationis, Tåå kom for mich xii
häridz synemändh fförst nembl. Otty Olli - -
Jöns skeggi, kungiorde aa satthe tinghe ath
the haffde vpsynth Hindrik Witiskas qvarn,
liggandes i Podila, som mith i qvernebacken
stod och framdelis Yllistareboor med theris
skeptes brödere the andro qvernen haffua
och bruka, hvariom epter som han skatt gör
af sin bolstadh och bohstada skähl, hvilket
ärende jak skioth til the xii i nempdene su-
tho fförst jöns howola - - lasse tårtipa, the
ransakade, vittnade och stadfeste med the-
ris eder ath forna Hindrik Witiska var - -
Ty dömdede iak 6) H. W. . . till lötägendee i
the andro qvarnena in med Yllistareboer,
som han ägher i gamla bolbyen - - - åår,
dagh o. stad, som föreskr. står:

Hvilket ährende och breff iak 7) sköth
tjil thee xii nu i nempdene sato som är O-

loff Some - Pedher Neeff, tha thar om ransakade, vittnade och stadfaste med theris eede ath for:ne var såå alleledz, som for:et ståndher. Efther thessom for:om skålom, ransakom, vitthnom och eedhom dömde iak for:ne breff stadugt och fasth - - som gifvet oc scrifvet är åår dag och stad som föreskr. står.

Hvilket ärende iak 8) skiöth till the XII som thoo i nempdene saatho, som först är Jöns - - Henrik Hordel, the therom ransakadhe, vettnadhe och efftersvoro ath för:ne Hinzalabo hafva alldrick hafvith någon lott i for:ne forss som Konung Kars och Hertvik Jopsons dombref uttydher bade poo fiskevattn och qvarnevattn mellom sarama och haposara. Efter thessom förscrefnom skålom, ransakom, vitnom och edom, dömbde iak for:ne fors fiskevattn och qvarnevatten illisteroboo niuta och bruka som the aff alder brukat hafue ok hinzakolabo hafver aldrig brukat the for:ne eyodeler for än nu j aar med velle och for:de hinzakolabo hyarthera felde till XL mark for velle som the giordhs paa landh och vattn och VI mark for lagmans dom som är lasse Sigfridsson

- - - Till these breffs yttermehrre visso och
Vittnisbyrd trycker iak mith in cighle for
thette breff, som g. o. scr. är aar och dag
som föreskrifvit står.

(L. S.)

Af detta dombref med 36 nämдемäns namn och
dom finnes Originallet på papper, (stor folio) skrif-
vit blott på ena sidan, samt en mycket afvikande
samtidig copia i samma format; en trognare i A. J.
DelaG. cop. b. hvilken man följt på slutet, helst o-
riginalet varit skadadt.

-
- 1) *Friherre*: i en copia. Grefven var, som bekant är, K. Gu-
stafs svåger. 2) Kurck, R. R. den förste bland G. I:s R. R.
på Ugglas längd, der han anföres såsom Lagm. i Östb.
och Satak. först 1531 (var det sedan 1519). 3) Utan
tvifvel en sonson af R. R. *Joachim Fl.* till Svidia R. R.
1489, som var Fader åt Amiralerna Eric (Öfverste-Amira-
len Clas Fls fader) och Ivar, R:Råder 1523, och (?) åt
Underlagm. i S. Finl. Pehr (Öfverste-Amiralen Herrman
Fls fader) till Wlnäs. 4) Om Svärd-Ätter, se ofvan.
5) till Yxenberga, Amiralen Peder Bagges morfader. 6)
R. R. Biörn Classon Lejons fader. Se Biogr. *Lejon*, och
Tott, Åke. 7) Svärd. 8) Kurck. 9) Gref Johan.
-

Bör Lagmannen årligen bekomme aff Kyme-
ne gårds lhän.

Råg 3 spn. 6. Malt 2 pd 1½ sp. Haff-

re 4 pd, 2 sp. 17. Humbla 1 Lisp. 11 mk.
 Smör $2\frac{1}{2}$ Lisp. Salth $2\frac{1}{2}$ Lisp. Fåår 3 st.
 Harar 4 st. Höns 30 st. Pundkött 6 Lisp.
 Pundfisk 6 Lisp. S. fisk $1\frac{1}{4}$ T:na. Lius 130
 st. eller 1 Lisp. 30 st. Höö 96, p:s. Halm
 50 kr. Vedh 28 lass. *)

*) Ur Kruusiska Smlngrne från 1500 talet. R. R. Mats Larsson Kruus och dess son Jesper Kruus voro båda Lagmän i Finland.

Häradshöfdingedomar:

*Häradshöfdingen i Raseborgs län,
 1595.*

Jag Michil Poffvelson till fuckila, 1) Häredzdom i Wärie haffvendes opå then Edele Velbördige Anders Boyes till Tyke 2) vägnne, Häredzhöfdinge udöffver Rasseborgzlän, gör härmedh vitterligt, att Anno 1595 then 11 Octobris tå iagh Winter och Sommarting hultt med allmogen af Poijs Sochn - - kom för rätte - - - Simon Hanson - - och gjorde vitterligt; att han haffver giortt itt lageligit och venligt jordaskiffte fem åhr sedan med den Edle Velbördige man, Morten Boije till

Gennerby 3) - - Ty dömde jag förne jor-
daskiffte stadigt . . .

(L. S.)

-
- 1) Munck. Adlades 1585, ätten introducerades 1627, enl. v. Stieram. genom sonsonen slutl. v. Presid. Johan Munck, men troligare, enligt Rothlieb, genom sonen Hans Munck, helst Wallenius upplyser att denne ännu 1635 d. 16 Oct. omtalas i Åbo Hoffr.s protoc. såsom obegravven. 2) Var då Ryttnästare, blef sedan (1612) Ståthållare på Kexholm, son af R. R. N. Boje och Brita Christens dotter Horn. 3) Svärfader till Generalen Frih. Arf. Forbus.
-

Häradshöfdingen i Sexmäki Domsaga.

1553.

Jag Erik Spore 1) bekänner mz tth mit y-
ne Bref att thu tiid jagh somertingh hult mz
almogha i Hattula socknn, Kongl. Mtts Rid-
fogte närvaro Hin: Jönsss. ibm Anno 53 d.
28 Julii thå var jag stadder vpo en landz
Synn, som Ärligh och Velbördigh man Hin:
Claussen 2) nämpt haffver emillan ärlig Vel-
bördig Fru Fru Karin till Lepas 3) och An-
ders Jönsson i Katala mz tesse efft:ne Sy-
nemän, som är . . . och ther till 6 utheredz
bönder - - och hulde alle synmän eth och

gildede alle roer, som Widiche Asserssons bref vidare utmelthe, som ärligh velbördig man Hin: Clausson förnyat hade, endogh vilde Anders i Katinala eij komma til Tings mz sin skiptis bröder, efter han viste at han hade oreth hvorföre man kunde icke skilia trettan ath. Til ytermere visse . . .

(L. S.)

-
- 1) Erik Spore till Hyvickala, son af Jacob Bergen i Näendal, upptog sin morfaders Jöns Spåres namn. (Se Sv. Adl. fam. n. 160) var nu (1553) Häradshfd. i Hattula, blef 1564 Befallningsman på Tavastehus. Till Erik Spore till Hyvickala bör man rätta v. Stiern. i Hfd. Min. p. 24: Erik Sparre till Hyrikella; ty E. Spore var der Slottslofen 1542. Äfven har v. Stiernm. orätt i Sv. Merc. Sept. 1757 sid. 277, då han påstår, att E. Spåre bibehöll fadersvapnet en 5uddig stjerna. - - - I hans sigill finnes ännu 1559 och sednare blott sporen liksom i Adl. familjens n. 160.
- 2) Horn, var nu Gubernator öfver Finland; förut Lagman i G. Finne. 3) Jörens dotter; g. m. Hans Lejon, Ståthållare, en son af R. R. Biörn Classon; syster med R. R. Clas Stiernsköld och en Erik Jörenssohn.
-

Magistratsrätter:

— i Wiborg.

1567.

För alle Erlige Dannemen thette breff hen-

der förekomme Bekennes vi Effter:ne Borg-
 mestere och Rodt i Wijborg, att före oss i
 Rette är komin i närvare Velbörd. Arfved
 Olsson till Gamble by varandz i Slottzlåff-
 ven här på Wijborgz Slotth, en aff vår med-
 borgere benempdt Skytt olde vpå Vælbörd.
 och Strengte Ridderes vegne HerHansBiörns-
 sons 1) och gaf till kenne huru Gudh bettret
 en aff hans Tienare skulle vara komin om
 halssen egenom hans Strenghetz broders
 hånd, benempdtt Claass Biörnsson 1), och
 hade här förrätte hans moder och brodher
 samt nogre aff slectingerne - - - och här i
 Rette för sin salige Son 130 mk. ort:r för
 en Cristelig mandzbooth så han skall vare
 lijdig och lööss för all yttermere tilltaall bo-
 dhe för födde och ofödde. - - I Wijborgh
 thn 19 Febr. A. 1567.

*) Lejon, söner af R. R. Björn Clas son.

— i Åbo.

1575 utfärdades dombref på Åbo Rådstuga, närv.
 K. Mjts befalln.m. Lasse på Åbo slott, af *Lasse
 Andersson och Märten Jacobsson Borgmästare*, Mic-

hel Olsson Byfogde, Lasse Tavest, Hans Frijs, Mär-
ten Knap, Jacob Grå och 6 andre Rådmän.

II. Verkställande Makt.

Gen. Gouvernouren

— *Henr. Classon Horn, R. R.*

1585.

Konungs Matts till Sverige Minn allernådig-
ste Herres tillförordnade Stodtholler i Fin-
land och upå thenne tidh skattskriffningen
medh andre jordärendernas ransakning i
värre haffvandes Jagh Henrick Claesson till
Kanckas Riddere, Lagman i Norfinne Lagsa-
ga, bekennes och medh thette mitt öpne
breff gör vitterligidt, att Anno 1585 d. 24
Martij thå jagh ting hölt och hade Skatt-
skriffningenn för hender - - - kom för rette
Lasse Madzonn, uplyste och gaf tillkenne,
thz hann någon odis iordh i Herckbergby
um 6 stenger upptaget haffver och upå thz
att han sigh theste förre förekomme och
thenn lindelagde åker upprätte kunne, är
honum tre års frijheet medgiffvit och efter-
lathit, menn effter hann befarer att Erffvin-
garne thertill skåle härepter (sådann han

hemmanedt upbrukat och therupå med upp-
 lögande, dijkgreffuende och elliest mykit kåst-
 vardet hafver) vele tränge sigh ther inn och
 driffue hanum utaff sitt arbete, haffver haun
 begäredt, att iagh honum mitt Bref - - ther-
 uppå giffue ville, tillsäyende sigh epter thee
 Tu års tijdh vele utgöre alle åhrlige uthskyl-
 ler och thenn rättigheet såm Cronan theraff
 haffue bör. Förthenskull (medann H. K. M.
 mandat och mig medgiffven Instruction ly-
 der och inneholler, att alle ödis hemman
 skulle upptagne och besatte bliffue och att
 Erffvingarne, som sådane hemman sielfvilli-
 genn öfvergifvidt haffve, skulle the framde-
 lis allrig igen byrde eller bekomme, uthen
 the ther uptage, skulle barn efter barn niu-
 the och till evardelige äge beholle) haffver
 iagh - - - så lenge han theraff en full man-
 tals drächt och 12 ore i hufvudskatt till fyl-
 lest utgiöre varder. - - Till yttermere - - -

— Origin. —

— *Grefve Axel Lejonhufvud. R. R.*

1587.

Kongl. Matt. till Sverige vår Allernådigste

Herres tillförordned Gubernator udi Finland, Wij Axel Grefve till Raseborg, Friherre till Grefznäs samt Kägelholm, Göre vitterligt, att efther thenne Högbete Kong. Mttz tro undersåte och befallningzman på Åbo Slott, Lasse Henrichson *) haffver utaf Hans K. M. till att fordre på sin besåldning som honom står tillbaka, fyrehundrede Två daler, effter dhen afrekning som Lasse Trulsson hafver honom meddelt neml. för thesse efterne åhr 85-88, såsom och udi like motte haffver til at kräffe för dhen Pincke han udi höstene näst förleden hafver mist under K. Mts. och Rikzens fördzler och är värderett till 120 daler, huilcken summe belöper sig als till 522 daler, och vi nu - ej kunne ställa honom till fridz, Derföre hafve wij upå Högbete K. M. nådige behag undt och efterlatidt att han skall beholle en hell krok Schatte jordh som - - - i Kangsala S., frij - - såsom han ock udi like motte skall årligen bekomme udaf Schattehöö som faller udi thesse efterne Härader, neml. af Säxmäki Häredh 120 åmer och af öfre Sateg. 200 åmer hö, hvilhen ränthe och höö skall räknas och afkortes honom . . . Åbo Slott den 14

Maj An. 89.

(L. S.)

— Origin. —

*) Hordel, Soph. DelaGardies styffader.

— *Frih. Clas Fleming, R. R. Öfverste Amiral m. m.*

1589.

Jagh Claes Fleming, Friherre till Wijk, Sveriges Rijkes Råd, Riikzens Marsk, Öfverste Amiral, generalkrigs-Öfverste och Ståthållare udi Finland - - - at An. dni 1589 th. 29 Sept. tå hulte jag Bårrät vid Abo Slott efter v. allern. H. o. K. vilia och befallning, närvarande Erl. och Vål. Hartvich Henrichson och Erl. o. Vål. Bengt Söfringzson 1) sampt medh Borgemestere och Råd och i flera godhe mäns närvaru som tå församblade voro, Tha kom for rätte Simon Jöns-son 2) Ryttare under Vål. Anders Boijes phana boandes i R. i Kangasalo S. med Frue Karin i Lauxela och lade fram i rätten Högh. K. Mtz *hårda* skrifvelse och Confirmations-

bref lydandes på ett fiskevatten i - - så hafver jag nog granneligen ransakat och öfverläset alla Tyhala, Wannensalo och Rour. . salo gamble Lagmans och häradsh. utgifne - - - förthenskull Högb:te K. M:ts mandat och *hårde* skrifvelse, såsom och mijn eghen kall och Embetet tilkräfver, at iagh skall intet achte hvarken veljen eller vänskap, derföre gör jag här upå een fulkomlig dom och beslut - - - Fru Karin samt alle hennes efterk. Erfv. eller ehvem som helst nagen tid varen så skulle the edeligen afstå om föreskrefne fiskevattn, såsom ock alt annedt hvad som helst ligger innen forne Tyhalla - - - råår.

Thess till visso - - -

-
- 1) Juusten Gyllenlood Amiral. Se Biogr. Juusten.
 - 2) K. Joh. III hade d. 17 Maj 1580, på Ryttaren, begäran utfärdat en vidlyftigt bref, der alla af honom framvisade dombref anföras och stadfästas.
-

1595.

Jag Claes Fleming Friherre till Wijk, Ridder till Svidie och Tuna, S. R. RådsRicksens

Marsch, Öfverste Admiral samt General felt-
 öfverste och Ståthållere udi Finlandh, gör
 hermed vitterligt, att efter ther macht opå
 ligger att alle ödeshemman udi Finlandh
 kunne blifve uptagnne och komma i bruk,
 H:te Kon. Mtt. och Sveriges Crone till gagn
 och gode och effter denne breffvisere Madz
 Larsson *) hafver tilbiudit sig att vele opta-
 ga siu skurur Odesiordh udi Kelaby i Kyro
 Sochn och öfre Sattagunden, som i många
 åhr hafuer ödelegatt och när han hafver
 kommit ded till macht igen, vill han utgöre
 Cronones rettigheter, som deraf bör utgöres.
 Så opå ded han thes bättre kan kômme sam-
 me hemman före och till rette igen, hafver
 iag tilladt honom theropå Try åhrs friheett
 för alle uttskylder och pålagor både i visse
 och ovisse delar. Ther alle H:te Kon. Mtz
 trogne män undersäter och tienare udi hvad
 condition the helst vara kunne som H. K.
 M. med lydeno och hörsamhet äre förplich-
 tede vete och hafve sig effterrätta - - -
 Ther med skeer det H. K. M. är behageligt.
 Skrifvet på Åbo slött d. 30 November

Åhr 1595.

Manu propria

(L. S.)

— origin. —

*) Kruus, R. R.

1596.

Jagh Claes Flemingh - - -

att endogh iagh igenom osanfärdigh berättelse loth nu för nagen tidh sedan igenkalle dhen frihett, som K. M. till Sverige och Pålen m. allern. H. o. K. hafver med sith Kongelige opne underskrefne bref, nådigast estherlatedh thenne brefviser Erich Torstenson upå eth hemman under fam öresland iordh i Pirkalla sochn, Så al dhenstundhiagh förnimmer att annorledes var ähn som föregifvet ähr, Dherföre haffuer iagh upå mith kall och Embetes väghen tilsacht för:de E. T. S. att han aldeles må och skall niuta Hög- bete K. M:z nådiga brefs inneholdh till godhe både för borgelege och alle andre pertzeler.

Åbo Slott then 27 Sept. An. 96.

Egenn hond

(L. S.)

— origin. —

— *Arvid Stålarm, Amiral, Ståthållare,
Krigs-Öfverste.*

1599.

Vij efter:ne Arffuedh Erichson till Lindöo,
tillförordn. General Stodthollare udi Storfur-
stendömet Finlandh, och Axel Korck til A-
noila tillfordnade Krigz-öfverste dersamme-
steds - - - at efther (thz Gudh bettere) att Ta-
vastehus befästning är af vådeld omkommen
och försprängd, så att der inge våningar är
der de som befalningen hafve kunne bo udi,
derföre hafue vij på K. M:tz vegne gifvit
Velb. Beril Hinderson till Söderkulla udi
befalning, att han ahnmode fougterne om
arbetes personer efter som brefven derom
udgifne förmåla, och scholle så vel förlänte
som oförlänte hielpa dertill att befästnin-
gen må nu strax upbygges - - - muren så

höggh att styckene kunne derpå brukes för
allt oförmodeligt infall så snart af bönder-
ne och inlandske oprorske, som af nogre
andre . . . Åbo Slott d. 13 Julii 1599.

Arffvedh

Axel

Erichss.

Korck.

Samtidig Copia skrifven på samma ark,
som K. Sigismunds bref till Finnarne 1599.
Se K. bref. p. 79. följ.

III. Eccles. o. Litt. Makt.

Förlkningsbevis af en prest.

1585.

Vij esthrschriffne Sigfredh Madzson Kyrcko-
herde i Thenala Sochn och Anders Kelcke
ibid. bekenne oss haffva varitt hooss Jöns
klockare A:o D: 85 thenn 22 Maj och förlijk-
te för:de Jöns klockare och Erich Sigfred-
son om 3 stenger Jordh, som ligger i Svidia
by (hvilken jordh för:ne Jöns hade upptagit
aff ödhe och Erich Sigfridsson nu ville erff-
va) så att Jöns klockare gaff för:ne E. Ss.
på alle hans syskens vägne halftiende daler
och ther till schulle Jöns klockare förlijka

en syster i Åbo, Therom the bliffva vell förlikte på bodhe sidhor, hvilket och Jöns i Germundby, som en arvinge är till för:ne Svidiaby, samtyckte och stadfäste, så att the bliffue alle vell förlikte, att så i sanning er trycke vij vår sighnet her undher. Dat. An. & loc. uts.

Vittnesbref af en prest.

1596.

För alle the ährlige försichtige och achtige menn thetta mit öpne breff kan hände forekomme, ehvad condition vilkor eller stånd the helst äre, bekänner iag Mathæus Mathiæ, Gudz helge Ordz tienere och Kyrkioherde i Careku S. och gör härmed W. adt then tydh iag var stadd i Cappelans Embe the i Cumå S. och gjorde Bertil Perdolans redho med then högvärdiga Sacrament, nhervarinde Knutt Hårdell *) och Knutt quitti, Dhå bekende han uthi sin yttersta (huilckis siell Gudh benådhe) och gjorde vitterligitt thett han gaff - - - sin elskel. son Jörenu

Bertilsson kör 4 st., oxar itt par, Grytha 1 st. --- Carcku prestg. d. 23 febr. 1596.

*) Broder till Lars.

*Ur Befallningsm. på Åbo Slott Vålborne
L. Hordeels Samlingar, (med hans egenh. påskrift af år 1582.)*

För skelfven.

Tag try öflåther och skriff på thet första med en penna: *I namnu Faders + Sous oc thens Helige Andes* - - - på thet andra öflåte scriff. *oc sonen + sielfver Gud* - - - på thet tridje. *oc then Hel. Ande + - som för tåg liditt haffver* - - -

Tette här skall tu scriffva try dagar å slag på try offlate oc gif them siucka. Amen.

(stilen synes vara — en preststil.)

B. 3. Polen.

Väl kan man säga, att Polen var ungefärligen lika mycket förenadt med Sverige, då Sigismund

var Sveriges och Polens Konung, som Norrige nu är med Sverige förenadt under Konungens af Sveriges och Norriges spira. Säkert är, att Polska historien från Hert. Johans förmälning i Wilna 1562 till Konung Sigismunds afsättning i Sverige 1600 angår Sveriges historia närmare än hvad den annars genom ländernas grannskap kunnat göra. Vi känna väl ej några handlingar från tiden efter Sigismunds kröning i Krakau, men anse oss böra lemna närmare upplysning rörande den Cod. ms. som omnämnes i *DelaGardiska Arch. I. sista sidan och Catal. Manuscriptorum. Bibl. Acad. Lund. II: 1. p. 9, 10.* (Lund 1830), sedan vi nedlagt i Löheröds handskriftsamlingar utdrag och upplysningar. Der- af sprides ljus öfver förhållanden mellan Polen och Sverige, då föreningen förbereddes.

I *Notices & Extracts des Manuscrits dela Bibliothèque Nationale* (sedan *Imperiale*, nu åter *Royale*) & *autres Bibliothèques, publiés par l'Institut National de France T. V. p. 85—100.* (Paris an vii) förekommer en artikel af *Kéralio* rörande *Instructio legationis a sacra Regia Majestate Poloniae ad Sereniss. regem Daniæ Dn. Fredoricum IIIdum generosis Petro Kloczewski et Joanni Demetrio Soldkowski, secretariis et Mtris ejusdem oratoribus, data Varsoviæ 1568 xiii Octobris*, *Bibl. n. 6062 fol. pap. 133 feuillet.* K. upplyser att handskriften innehåller flera bref och instructioner af Konung Sigismund II i Pohlen till hans Ambassadeurer i Danmark, med Konung Fredriks svar, anmärkande, att den ej synes

kommit till deras kunskap som skrivit Polens, Danmarks och Sveriges historier för den tiden. Mången torde anse märkligt, att man i öfver 30 år ej synes tagit någon kunskap om hvad Kéralio meddelat; men ännu märkligare är det, att man, troligen från Stanislai vistande i Lund, egt Pölska Canzliets kungliga Registratur från 1562 till 1568, der ifrågavarande *Instructio* är i korthet nedskrifven, utgörande blott 2 blad i en tjock foliant. I permen är intryckt REGESTRVM CANCELLARIE REGLE MAGESTATIS ANNI DNI MDLXII. Dr. Corylander, som blef Bibliothekarie i Lund 1744, har signerat fol. I. Sommelius, hans efterträdare, har tillskrifvit en mindre passande titel: *Sigismundi Augusti Regis Poloniae literæ ad diversos.*

Sveriges historia angår naturligtvis ej få af dessa acta. I en note af d. 20 Maj 1563 till *Martinus Cromerus*, som redan 1561 var Konungens ombud hos Kejsaren och Böhmens Konung, förmäles, huru K. M. förundrar sig att Cr. ej underrättar honom, då ett allmänt rykte likväl gick, att Tyska Kejsaren *esset consilii cum Sveco intercedere*, hvilket Ministern skulle *diligenter expiscari*. Äfven sades några utmärktare Tyska furstar erna hjälpa Svecon, att bemäktiga sig Lifland; Cromerus skulle visa Kejsaren ovärdigheten deraf m. m. I brefvet till Kejsaren yttrar K. M. sig anse ryktet orimligt, då Kejsaren förut medgifvit K. M. att vara *Defensor Livoniae*, bedjande att *Svecus* måtte få ett varningsbref, att intet temere indignumve moliera. I några följ.

bref bekymrar sig K. M. derföre att *LandGrauius*
Hassia höll med *Svecus* 1563 i Nov. i ett bref till
 Cardinalis Varmiensis, Vice Cancellarius, nämnes
 först *Dux Finlandiæ*. K. M. undrar sig ännu intet
 hört om hans ankomst. I ett bref af Ministern till
 Mart. Cromerus Reverendiss. Vice Cancell. af Dec.
 1563, heter det: *In Dacia quid agatur nescimus.*
Lascius a R. M. quiescere jam aliquoties scrio jus-
sus est, in Livonia non omnino infeliciter res gerun-
tur. Tulit noster istic exercitus Daniæ Regi nuper
opem, contra Svecum, Eodem Daniæ Regis arcem
obsidente. Fusus est Svecus, relictis militi nostro
quinque maxinis tormentis Pauculos item post dies
Sæcorum arx Leal una cum præsidio et milite no-
siro capta est. I Aug. skref K. M. till M. Crom.
Nos pellendo ex Livonia Sveco operam damus, jam-
que Deo O. M. et belli nobis fortuna favente
Ill:rem Chr:opherum Ducem megapolen. et sue-
tici in Livoniæ exercitus præfectum per obsi-
dionem in potestatem nostram venire coëginus;
 och till Kejsaren att han *vehementer* önskade
 få veta huru Kejsaren önskade att K. M. be-
 handlade bemälte Chr. Dux Megapol. 1567 den 4
 Junii skref *Regi Daniæ Sigis. Augustus*, rörande
 några skepp, som blifvit tagna *in ipsis faucibus*
sundicis, och s. å. den 15 December om en penning-
 affär med *Dux Curlandiæ &c.*, men märkligare i
 Nordiska historien är *Responsum S. R. M:is ad*
legationem S:m. Regis Daniæ Norvegiæ &c., dat.
Generoso Eliæ Eisenberg Secretario Serenitatis ip-

suis d. 20 Nov. 1567. 7 pagg. Responsum S. Regiæ Mti datum Ill. principi Dno Duci Magno Osiliæ et maritimæ Dno Episcopo Coroniensi, Administratori Revaliensi Hæredi Norvegicæ etc. d. 21 Nov. 1567, 4 pagg. Se äfven 1568 d. 9 Jan. Duci Magno, Eliæ Eisenberg, Regi Daniæ. Responsum S. R. M. ad ea quæ per Gen. Eliam Eisenberg Mti ejus exposita fuerunt d. 24 Julii 1568. Responsum S. R. M. ad legationem R:mi ac Ill:mi Dni Ducis Magni Osiliæ et Marit. Dn. Ep. Caron. dat. 1568 d. 26 Julii. Consiliariis Ducis Magni d. 2 Sept. 1568, Dâ Hertigen var innesluten af Svenska flottan; Regi Daniæ d. 22 Sept. s. å. hvarom nedanfôr. Till Dens. d. 28 Sept. Duci Magno d. 5 Oct. Derpå den förstnämnda: Instructio Legationis ad Ser:mum Daniæ Regem missæ die xiii Oct. 1568 Jo. Zamoyshi. Altera pars instructionis ad Regem Daniæ die x Oct. 1568. I den förra förekommer: Secundo loco cum divina benignitate Ill:mus Finlandiæ dux affinis R. Mti ex custodia vinculisque, quibus a Rege Svecorum cum conjuge sua sorore vero Regiæ Mti devinctus et constrictus erat, non solum liberatus sit, verum etiam propemodum in Svecia rerum potitur, etsi persuasum habeat S. R. M. nihil hostiliter contra illius celsitudinem juxta fœderis conditiones, quibus is a S:mo Rege meo in numerum amicorum adscriptus est, ac quod etiam is nihil hostile de Mte Vra meritis sit, Majestatem vestram cepturam, tamen eam admonendam hac de re esse putavit et ante litteris suis et nunc per nos

oratores suos, postulatque Sac. R. M:tas ut Mag. Vra inducias ad certum tempus cum illius celsitudine constituat, ut ab ea ad M:tem V:ram quod in fœderibus est mitti possit fidelis persona jungendæ amicitie et de controversiis si quæ inter illas sint, transigendi causa. Qua quidem in re quemadmodum Commissarii M:is V:ræ, nomine illius, illam ratione amicitie Ser:mi Regis n:ri habituram, et omnia hac in parte in gratiam M:is Regiæ Dni n:ri facturam in fœdere sanciendo receperunt, ita etiam Ser:mus Rex nr ad eam perficiendam utriusque illarum studium operam, diligentiamque suam offert et pollicetur. I den sednare læses: Cetera, h. e., De induciis cum Finlandiæ duce, de Ligenibus, de navigatione Narvica . . . ut omnino perficiant, operam dabunt. Vi beklaga, att vi ej ens kunna afskrifva brefven till Hertiginnan af Finland, emedan de äro på Polska, men till Hertigen förefinnas följande:

Duci Finlandiæ.

Ill:ris princeps Dne affinis nr charissime confestim acceptis litteris Illustritatis Vestræ de liberatione ipsius Ill:ssimæque conjugis ipsius quæ liberatio singularem sane nobis voluptatem attulit, vti per Servitorem Ill:is vræ Henrickum Falckner copiosius Ill:ti V:ræ significavimus, inseramus hunc Cubicularium n:rum cum litteris ad

Ser:mum Daniae regem, ut mature & sine ulla mora res Ill:is vræ & regni illius apud Ser:tem ipsius promoneremus, quemadmodum Ill:tas v. a nobis per litteras postulavit. Jussimus autem eidem Cubiculario nostro, ut quicquid apud Ser:tem ejus confectum fuerit per ejusmodi litteras nostras de eo statim Ill:tem vram faciat certiozem, ut ipsa quoque porro Ill:tas vra rebus suis ne desit. Post hunc autem Cubicularium nrum missuri sumus inter paucos dies Oratores nros ad dictum Ser:mum Danorum Regem, qui & de his & de aliis rebus agant diligentius nomine nro cum Ser:te ipsius. Dabimus autem ipsis mandata nostra, ut in negotio pacificationis Ill:is Vræ cum Ser:te ipsius, ad voluntatem se Ser:is Vræ accommodent. Cetera per Servitorem Ill:is Vræ ad Ill:tem Vram perscribemus. Interea Ill:tem V. bene valere & omnibus bonis abundare cupimus. Dat. Vassoviae xxiiii Sept. 1.5.6.8.

Duci Finlandiae.

Ill:ris princeps dne affinis nr charissimæ (sic) Magnum dolorem nobis adferrebat

(sic), afflicta superiorum temporum fortuna Illtis Vrae Ill:risque conjugis Illtis Vrae sororis nrae charissime, atque adeo hoc maiorem, quod ejusmodi opem, qualem tempora illa & affinitas ac mutua conjunctio nra requirebant, Illtibus Vris adferre nequaquam potuisse videremur, partim bellis quoque ipsi nris occupati, partim, id quod multo magis, tantis locorum intervallis, ac itinera difficultatibus prohibiti. Nunc cum Deus, Opt. Max. admirabili consilio ac providentia sua ex acerbitate calamitatum illarum Illtem V. conjugemque ipsius conjugis ut regnis dominiisque nris communibus perpetue sit optamus, quem admodum quid fore, freti prudentia & magnitudine animi Illtis v. fretique consentientibus & animis & viribus consiliariorum ac nobilitatis illius confidimus. Quod ad nos scribit Illtas V. ut illi nos quoque in hoc ejusmodi statu conditioneque ipsius ope auxilioque nro praesto simus & ut crescentem ipsius fortunam viribus quoque nris regnique nri adjuvemus, id libenter admodum fecimus, quantum hoc tempore potuimus. Dedimus enim ad Generosum Castellanum Gedanensem (i Dantzig) man-

datum nrum, quem classi nostræ præfecimus ut præsto sit Ill:ti Vræ *ad depellendas reliquias crudelitatis istius*, qua hactenus Ill:tis Vræ libertas, dignitas, fortunæ omnes oppressæ fuerunt. Equidem magna spe sumus, ea auxilia nostra in tempore esse ad Ill:tem V. perventura, si modo cum hæc Ill:tas Vræ legerit, non jam pervenerunt. Plane enim ita nobiscum statuebamus domesticos motus ante omnia Ill:ti V. sedandos ac comprimendos esse, priusquam ad reliqua progrediatur. Hoc igitur fecimus, tum autem ne illud quidem, quod item a nobis Ill:tas V. postulavit, negleximus, Cubiculariumque nrum . . . ad S:mum Regem Daniæ cum litteris diligenter admodum scriptis amandavimus, quibus litteris Ill:tem ipsius *a bello ad pacem* . . . revocamus, & si pax perpetua tam cito confici non possit . . . induciæ saltem . . . hvarefter brefvet fylles af förmaningar, att, sedan invärtes lugnet vunnits, hvila folket i grannarnes vänskap och fred. I det omrörde brefvet till *Rex Daniæ* inneslutes Dux Johannes på det ömmaste i alla de pacta & fædera, som förefunnos mellan Danmarks och Polens konungar. I *passet för Falchner* förekommer: Vniversis & singulis Regibus, principibus, Ecclesia-

sticis & sæcularibus dnis ArchiEpiscopis, Episcopis, Ducibus, Marchionibus, Comitibus, Baronibus, Militibus, Nobilibus, Captis locum tenentibus et quorumvis locorum præfectis, Palatinis, Castellanis, Offilibus, Teloneatibus, pontium passuumque custodibus, nominatim vero Amirallis & reliquis præfectis maris Serenissimi principis Dni Danorum Regis fratris & fœderati nri charissimi ac cæteris omnibus ad quos hæ nostræ pervenerint litteræ salutem & gratificandi studium, subditis vero nostris gratiam nostram regiam. Revertitur ad Ill:rem Principem do. Jo. Ducem Finlandiæ &c. nobilis Henrichus Falchner, qui ab Ill:te ipsius paulo ante nos nuncius de statu ac conditione Ill:ris ipsius in meliorem per dei gratiam commutatus missus fuit . . Nunc is cum duabus navibus sale &c. pro usu proprio Ill:ris ipsius repletis redeunt (redit) Derefter følger, titlen med, hvad vi förmoda, Konungens hand, *Instructio data Andreas Taranovski på polska, deri förekommer . . Krola Sueczkiego iz Kziaze S. M. Finlandshie Swagier S. K. M. a brat Krola Sweczkiego onego Tyranna litorego . . M. sziostriego K. M. . . synes handla om samma frid eller åtminstone stillestånds vinnande hos Danska Ko-*

nungen för Hertigen af Finland, äfven om, som med skäl fruktades, några små misshälligheter kunde finnas mellan Konungastyrelsen i Danmark och Hertigstyrelsen i Finland. — Vid Unïversitetet torde man bättre studera sjelfva Urkunden. Här har man gjort sig till egare blott af några få excerpter.

Här torde vi få tillägga något som rör närv. århundrade, fast än landet är

Spanien.

(Codices VI: 8.) *Vida interior de Felipe 2o Rey Catolico de Espanna. Escrita por su Secreterario Antonio Perez. **

(Afskrift tagen af H. E. m. m. Hr. Grefve J. DelaGardie. Madrid 1815)

- - La Muerte tragica de este Principe (Don Carlos) ---
 Unos dicen, que - - - - violencias del Duque de Alva, fue preso y muerto - - Los Espagnoles cubren a) la causa y el efecto, y dicen, que este Principe padecia b) una frialdad c) de estomago irremediable, tal que le mato d) *en cinco dias, dexando e) a toda Espanna en luto f). Los Italianos, que fue preso de noche g) en su Aposento h) por orden del Rey su Padre, y que viendose en prison, sin i) otra cosa libre que el deseo k) dela muerte, vino a entristecesse de manera, que resolvió en sí de no esperarla con tante lentitud, sino l) ir a buscar m) con impetu, y con furor, y que no pudiendo n) morir por hambre o) y abstiniencia de vianda, se desarreglo p) de tal manera en su modo de vivir, que enfermo q) y murio. - - Los Alemanes afirman, que fue encerrado r) en un aposento a los - - murio - - por sentancia de la Inquisicion. Los Estados Generales s) - - que el Rey de Espanna habia hecho morir a su Hijo t) unico . . . contra las rigorosas formas de la Inquicion - - No es posible que entre tantas caheras de opiniones todas contrarias se avergice. - - Felipe tuvo Grandes virtutes - - fue grande en piedad, en religion, en justitia, en liberalidad, y en constancia.

*) Det heter i början af Skriften: Antonio Perez, autor de turbulencias - - habiendose escapado de las prisiones en Castilla — se huijo a Baerne, vajo la proteccion de Madama Catalina de Borbon Princesa de Navarra, y de alli se retiró a Paris - - - .

a) couvrir, cacher, dissimuler. b) patior. c) froideur. d) dödar. e) descendo f) luctus. g) nox. h) rum. i) sans. k) desir. l) si non. m) söka. n) pouvoir. o) hunger. p) deregler. q) infirmus. r) insperra. s) Generalstaterne. t) vicos.

I.

Chronologiskt register öfver urkunder på Löberödsk Bibliotheket, med hänvisning till DelaG. Archivet I—V och Skand. Samf. Handl. XVII Bihaget, der de finnas införde eller omnämnde.

Före Chr. föd.

620 f. Chr. föd. Ett förbund mellan Eleerne och Eeverne, facsimile af den kopparplåt, som uppgräfdes 1813 af Hr. Gell, meddelad af R. Paine Knight, den Engelske philologen. D. A. IV, 178.

Efter Chr. föd.

- 954 Danaholms gränsskillnadshandl. D. A. III, VIII.
 1156 Bisk. Jöns i Opslo grafvård. D. A. III, p. 8.
 1219 K. Johans priv. för Biskoparne, D. A. II, 1.
 1222-1250. K. Eriks bekräftelse l. c. p. 2.
 1270 K. Waldemarsgåfvobref l. c. p. 3.
 1271 Ragnas gåfvobref, äldsta orig.br. på sv. l. c. p. 10.
 1279 Johan Carlssons (Blå) testam. D. A. III, p. 90.
 1281 K. Magni priv. för prestersk. D. A. II, p. 11.
 1282 Helgandsholmsbeslutet, 2ne olika cop. D. A. II, p. 68.
 K.s Räfst, cop. af Rasm. Ludss. D. A. IV, p. 211.
 1284 Peter Carlssons (Blå) testam. D. A. III, p. 90.
 1285 K. Magni Landsstadgar. Sk. S. H. XVII. Bih.
 1286 Hertigarne Bugislai och Ottos gibr. D. A. III, p. 75.
 1292 Bengt Månssons, Lagm. skyddsbref för en Nunna D. A. II, p. 111.
 1295 Grafvård öfver K. Håkan Vs brud Isabelle i Norrige D. A. III, p. 1, 12.
 1296 K. Birgers stadf. på Upl. Lagen, D. A. II, p. 13.
 1297 Priorri Petri i Skeninge bref L. c. p. 120.
 1299 Nils Sigridsöns och Johannis Lilles Vittnesbref D. A. III, p. 131.
 1299 Jon Knutssons (Grip) 2ne bref L. c. p. 127.
 1301 Prioriss. i Skeninge Ingridis bref D. A. II, p. 123.
 1301 Densammas gåfvobref, vidimeradt af Advocatus Skeningensis 1333, D. A. II, p. 106.
 1304 K. Birgers priv. för klärkerijedt. Sk. S. H. XVII.
 1305 Säljehr. till Priorissan Allardi i Skeninge, D. A. II, p. 122.
 1306 Arnold Eskilsson 3ne säljebref till Skeninge L. c.
 1307 Folke Jonssons (Blå) bytesbref D. A. III, p. 90.
 1318 Ulf Abiornassons säljehr. till Knut Lagman D. Lib. p. 143.

- 1319 Biskoparnes, Rådets och Lagmännens priv. förbindelse, D. A. II. p. 70.
- 1330-40 Fredsfördrag rörande rågången mellan Sverige och Nowgorod på Svenska och latin D. A. III, p. 46-52.
- 1331 Fru Ramborgs (Sparre) epitaphium i Akers K. D. A. III, p. 141.
- 1332 Katerinas Erngisle Platas dotters ingiftsbref till Skeninge L. c. p. 104.
- 1333 Prioriss. Ingrid säljebr. D. A. II, p. 123. Siundes, Skenings fogdens, vidimation å ett äldre bref L. c. p. 106.
- 1335 Johan Folkesson (Blå) förpantning D. A. III. p. 92.
- 1336 Egarne af Fånö 1223-1335. L. c. p. 95.
- 1336 Benedictas, dotter af Algot Jonsson Puke, ingiftsbr. till Skeninge, bevittnadt af Kettil Puke. D. A. III, p. 138.
- 1336 Elenas ingiftsbref till Sk. af dess moder Cecilia (Natt o. Dag), född Blå. L. c. p. 135.
- 1336 Bengt Johanssons dö med döttr. Ingrid & Constina. Sk. S. H. I. c.
- 1341 Dombref fr. Ösel, vidim. af Bisk. Conrad 1367. I. c.
- 1343 Ragnilds, Harald Håkanssons (af Vinstorp) dotters ingiftsbr. till Skeninge. D. A. III, p. 163.
- 1343 Brodren R. R. Lindrads samtycke I. c.
- 1344 Ivar Knutssons (Blå? Grip?) dombref på en gåfva till Clarissorne (?) i Skeninge. D. A. II, p. 94.
- 1347 Birger Månssons gåfvobr. I. c. p. 124.
- 1347 Bisk. Tyrgils i Link. vittnesbr. I. c. p. 125.
- 1347 Ramfrid Bengts dotters gfr. till Skeninge Sk. S. H. I. c.
- 1349 Sune Sunesson (Lillie) D. A. V, 47.
- 1351 Hennek. Tiffers säljebr. af Wenden, Sk. S. H. I. c.
- 1352 Höfvidsmannen på Sthms Slott Torsten Styrbjörnssons förordnande för Lars Ragvaldsson att befalla öfver Södermland. D. A. II, p. 105.
- 1355 Sune Henningssons fastebr. D. A. II, p. 95.
- 1356 K. Magnus IIs gfvobr. å Davö till Carl Ulfsson. I. c. p. 13.
- 1357 Sune Henningssons fastebr. I. c. p. 96.
- 1358 Sven Ingerdssons säljebr. Sk. S. H. I. c.
- 1358 Ingrid Skattmans gfr. D. A. III, p. 140.
- 1360 Jönköpings stadga. Sk. S. H. I. c.
- 1360 Erik Carlsson (Örnefots) säljebr. D. A. III, p. 165.
- 1361 Kettils Asmundæsons och Joan Fadhursons säljebr. I. c.
- 1363 K. Magnus och K. Håkans stadfästelse å jordabyte till Gustaf Tunasson (Sture) och Måns Gudmarsson (Hjorthufvud?) D. A. II, p. 154.
- 1365 Erik Carlssons (Örafot) säljebr. D. A. III, p. 165.
- 1365 Bisk. Henings i Abo arrendebr. I. c. p. 69.
- 1368 Bisk. Jönnes i Abo confirm. I. c. p. 70.
- 1368 Bisk. Conrads på Ösel vittnesbr. I. c. p. 44.
- 1368 Asmunds och Niclas säljebr. Sk. S. H. I. c.
- 1639 Karl Langes säljebr. I. c.
- 1370 Bisk. Jönnes i Abo arrendebr. D. A. III, p. 71.

- 1370 Bref af S. Brita till sin son Birger I. c. p. 102.
 1371 K. Magni och Håkans confirm. på Aranäs till Skara Bisk. stol D. A. II, p. 14.
 1373 Bo Jonssons och Jowan Upplännings dombr. rör. Gudz Riddaranna Fogathe Otte Naghel. Sk. S. H. I. c.
 1373 K. Albrechts stadgar I. c.
 1376 Doctor Gydh . . säljebr. I. c.
 1376 Fastebr. å Arrid Gustafsson Sparres skifte D. A. III, p. 144.
 1377 Per Thomassons och Olofs bytesbr. I. c.
 1378 K. Albrechts br. rör. Adl. priv. I. c.
 1379 Helga Anundsdotters säljebr. och slägttafla. D. A. II, 2-10, 169.
 1379 Erik Waldemarssons bifall till säljebr. I. c.
 1379 Carl Bengtssons (Örnfot) arfsförening med R. R. Jöns Eskilsson D. A. III, 166-168.
 1380 Telge stadga. Sk. S. H. I. c.
 1380 K. Albrechts räfsttingsdom stadfästad af Lagm. Bengt Jönss. D. A. II, p. 16.
 1380 Bengt Philipsson Ulf's jordaskifte D. A. III, p. 154.
 1382 Qvitto af en Göbla Göblason och säljebr. af dess enka Könna D. A. II, p. 19.
 1383 K. Albrechts br. rör. Adl. priv. Sk. S. H. I. c.
 1383 Nils Gädas och Bo Jonssons bytesbr. D. A. III, p. 129.
 1384 Olof Petharssons dombref Sk. S. H. I. c.
 1385 K. Albrechts br. om Clerk. o. Adl. priv. I. c.
 1385 Boo Johanssons räfsthings dom å Boo Jonssons vägnar I. c.
 1386 Göthar Håkanssons morgongfbr. D. A. III, p. 125.
 1386 Lindorm Pedersson (af Forstena) bytesbr. I. c. p. 123.
 1387 Olof Pehrss. säljebr. till Ingo Timbromanna Sk. S. H. I. c.
 1388 Dr. Margar. bref om Adl. priv. D. A. II, p. 17.
 1390-91 Säljebr. till Jon Hake och Jon Smith Sk. S. H. I. c.
 1392 Vittnesbr. rör. Jacob Diäkus testam. I. c.
 1394-95 Kyrkoh. Jöns Petharssons säljebr. till Cordt Bitzer, fastebr. derpå m. m. L. c. och D. A. III, p. 61.
 1397 Bengt Larssons säljebr. till J. Smitt Sk. S. H. I. c.
 1397 Helga Anundadotters bref om sin misshandel af J. Kö-nigsmark, se 1379.
 1397 Frälsebref för Hans Olss. och Olof Nilsson af Carl Ulfsson, Höfvidsman på Wiborg, D. A. III, p. 68.
 1398 Vittnesbref om Helga Anunda dtrs misshandel, se 1379.
 1398 Sälje och fastebr. Sk. S. H. I. c.
 1401 Märta Akesdotters pantbr. till Axel Brahe D. A. III, p. 106.
 1404 Sten Boosons och Cl. Flemings räfsthingsdom D. A. III, p. 53.
 1404 Jacob Koskes fastebr. å Thord Bondas vägnar Sk. S. H. I. c.
 1405 Drott. Philippas nämnds dombref D. A. II, p. 23.
 (1415?) VIII. D. A. III. vii. hvartill må läggas, att gamle Jens Bek 1380 skref ett bref till K. Olof (Dipl. Lund, p. 371)

- och att en Johan Påfvelsson prest i Lund redan 1377 fick testamente (L. c. p. 380)
- 1406 Kyrkoh. Jöns Pætharssons säljebr. till Hr Matts D. A. II, p. 19.
- 1407 Sven Stures köpebref D. A. III, p. 147.
- 1409 Thord Bondes och Thure Bjelkes samt Sten Bosons och Nils Erngisselssons räfsthingsdombr. D. A. II, p. 82-85.
- 1410 Säljebr. på Halaby. Sk. S. H. I. c.
- 1412 K. Eriks frälsebref för Olof Nilsson (Stjernkors?) D. A. II, p. 18.
- 1413-14 Bref af Gerdt Giordsson, Pængiord Pukasson, Knut Niklisson, Olof i Tælle m. fl. Sk. S. H. I. c.
- 1414 Olof Nilssons (Stjernkors?) säljebr. till Bisk. Magnus samt dithör. handlingar Sk. S. H. I. c. D. A. II, p. 19-20. (1404?) Anders kyrkoprests i Borgo_säljebref, med kyrkovårdarnes bifall D. A. III, p. 73.
- 1415 Byfogden i Jönköp. Fins säljebr. till G. Diäkn. Sk. S. H. I. c.
- 1415 Abboten Pæthers i Ås bytesbr. D. A. III, p. 39.
- 1415 Arfskifte mellan Philipp Bonde och Jösse Eriksson m. fl. D. A. III, p. 97.
- 1416 K. Eriks frälsebref för Erik Diäkn. D. A. II, p. 155.
- 1417 K. Eriks frälsebref för Bisk. Magnus Tavast D. A. II, p. 20.
- 1418 Henr. Svärds morgongfvbr. till Birg. Cladtr af Bisk. Magnus bevittnad D. A. V, p. 22.
- 1418 Clas Flemings fastebr. å jord Bisk. Magnus köpt D. A. III, p. 57.
- 1419 Lagman Sone Sonessons pantebr. I. c. p. 58.
- 1419 Arfskifte mellan Thure Stensson och K. Carls styfbarn m. fl. efter Abr. Brødersson D. A. III, p. 85.
- 1419-20 Esbjörns säljebref och Magnus Diäkns fastebr. Sk. S. H. I. c.
- 1421 Nils Erngisslesons dombr. om Trosa och Telgomän D. A. II, p. 91.
- 1422-23 Contract mellan H. Titfer till Wenden och dess mor. Jon Danssons fastebr. Säljebr. till Sven Danske Sk. S. H. I. c.
- 1423 Erik Ödgisselsson (Lillie) D. A. V, 48.
- 1424 Märta Knutsdotters föreningsbref D. A. III, p. 125.
- 1425 Nils Kurks gåfvobr. till sin broder Henr. Svärd D. A. V, p. 21.
- 1425-27 Morggfvbr. bevittnad af Erkeb. Jösse, säljebr. till Holmsten (Rosenstråle?), Thord Diäkn, Magnus Olsson m. fl. Sk. S. H. I. c.
- 1429 Bengt Stures sälje och gfvbr. till Nydal D. A. II, p. 135.
- 1431 Strengnäs stadgar Sk. S. H. I. c.
- 1432 Confæder. Erici Dan. & Henr. Angl. Reg. D. A. II, p. 22.
- 1433 Bisk. M. Tavasts gfbref I. c. p. 19.
- 1433 K. Eriks priv. för Westervik I. c. p. 23.
- 1434 Matts Ödgisselsson (Lillie) D. A. V, 47.

- 1436 Adlens förening i Söderköp. D. A. II, p. 70.
 1437 Christiern Nilssons och Carl Knutssons priv. för Westervik Sk. S. H. I. c.
 1439 Rådets förmanings och varningsbref till K. Erik D. A. II, p. 74.
 1440 Lagm. i Söderfinne Matts fastebr. å gods, bytte mellan Henrik Svärd, Birger Class. o. Jösse Olsson Sk. S. H. I. c.
 1440-1450-talen. Utdrag ur Wadstena klostets copiebok, bref, pass, fullmakt m. m. D. A. II, p. 161-169.
 1441 Eskil Isaksson Banérs mgfvbr. D. A. III, p. 79.
 1442 Bisk. Svens i Skara gritto D. A. II, p. 130.
 1442 Åtsk. Dombref Sk. S. H. I. c.
 1444 K. Christophers priv. för Westervik D. A. II, p. 1444.
 1444 — — bref till Allmogen i Österg. Sk. S. H. I. c.
 1444 R. R. Erik Jönssons säljebr. I. c.
 1447 Lagm. Henr. Classons dombr. I. c.
 1449 Strängnäs Domkyrkosysslomans säljebr. D. A. II, p. 132.
 1449 Romarikes valbref till K. Carl D. A. III, p. 3.
 1449 Induciæ bienn. inter Henr. Angl. & Christ. Dan. R. I. c. p. 30.
 1451 fastebr. af Häradshfd. i Niudung och d:o i Uppvidinge I. c. p. 99, 101.
 1452 Eskil Banérs och dess mors skiftesbr. D. A. III, p. 81-85.
 1454-55 Erik Niepertz och Dr. Nils Rytings räfsthingsdom; Henr. Classons dombr. m. m. Sk. S. H. I. c.
 1455 Förläningsbr. af J. v. Mengden, Härmäst. i Lilj. D. A. III, p. 40.
 1455 Hartv. Jopssons dombr. Sk. S. H. I. c.
 1455 Henr. Claussons dombr. rör. Kumo kungsgård D. A. III, p. 60.
 1456 Karin Ödmunds dters säljebr. bevittn. af Claus Platha D. A. III, p. 105.
 1457 K. Christian Is priv. för Westervik D. A. II, p. 30.
 1457 K. Carls fullmakt för en häradshfd. I. c. p. 26.
 1457 Åtskillige sälje, råbref m. m. Sk. S. H.
 1457 Greger Mattson (Lillie) D. A. V, 48.
 1458 Arfförening mellan Wasar och Niepertz D. A. III, p. 156.
 1458-59 Säljebr. bevittnadt af L. Wäsman Borgm. i Sthm. Fastebr. af Olof Anderss. Säljebr. bevittnadt af Erik Holmstenson m. fl. Råbref af Henr. Classon. Sk. S. H. I. c.
 1459 Bref till K. Carl från K. Casimir i Pálen D. A. II, p. 157.
 1460 Birgitta Bondes revers D. A. III, p. 109.
 1461 Bisk. Kettil Wases arfskifte med Erik Niepertz efter Johan Carlsson W. D. A. III, p. 158.
 1462 Kyrkoh. N. Asmundssons säljebr. till Niepertz. Sk. S. H.
 1462 K. Christians bref till Åke Jönsson om sin Capellan D. A. II, p. 32.
 1462 Peder Torstenssons säljebr. till Niepertz. Sk. S. H. äfven ett af 1463, I. c.
 1462 Olof Broderssons råbref, Jöns Diäkns fastebr. Hans Diäkns råbr. m. m. I. c.

- 1463 K. Christierns frälsebr. för Peder Thorkilsson D. A. II, p. 33.
 1464 Gustaf Karlssons (Gumsehufvud) confirmationsbr. till Westerås Domk. D. A. II, p. 132.
 1465 Erik Axelssons (Tott) dombref rör. Tavasterne D. A. III, p. 65.
 1465 Pax & Confæd. inter Christ. Dan. & Edv. Angl. Reg. D. A. II, p. 34.
 1466 Dombref i K. Carls närvaro i Finland D. A. II, p. 27.
 1466 Erngissle Nilssons och E. Gäddas gåfvo. till Enköp. kloster D. A. II, p. 110.
 1466 Utdrag ur Biörn Ragvaldssons gamla dombok — Sten Henrikssons fastebr. Sk. S. H. I. c.
 1466 Peder Svärds dombref i Kumo D. A. V, 197.
 1469 Dom af 30 män öfver ett lägersmål D. A. V, p. 168.
 1468-70. 8 st. orig. dombref o. d. I. c.
 1471 K. Christians dom om Laasbref med 3 kronor i sigillet. D. A. II, p. 35.
 1471-72 Åtskilliga säljebr. och dylikt af R. R. Jon Slaveka m. fl. Sk. S. H. I. c.
 1473 Sten Stures priv. för Westervik I. c.
 1474 — förläningsbref till Thomas Nilsson D. A. II, p. 37.
 1474 Calmar stadga, jemte fastebr. o. d. Sk. S. H. I. c.
 1475 Lagm. Erik Gyllenstiernas dom rörande arf mot medelagen, D. A. II, 97.
 1476, 77 Dombref o. d. Sk. S. H. I. c.
 1477 Gust. Carlssons (Gumsehfd) stadfästelse å en donation till S. Olof och S. Nicolai præb. i Sthm. D. A. II, p. 88.
 1477 Vittnesbr. rör. Nils Sture D. A. III, p. 149.
 1478 Landsynebr. rör. Askaby kloster D. A. II, p. 127.
 1478 2de Bisk. Petri på Ösel bref D. A. III, p. 45, Sk. S. H. I. c.
 1480 Förlän. br. mlln Axel och Nils Brahe m. fl. D. A. III, p. 13.
 1480 Nils Pederss. Bragde, gfbr. till Åhus kloster I. c. p. 35.
 1480 Utdrag ur Hans Pederssons dombok och flera dombref o. d. Sk. S. H. I. c.
 1482 Rådets förlikning mellan Nils Sture och Påfvel Kyle samt B. Ryning D. A. III, p. 151.
 1483 Bytesbr. mlln Nils Brahes enka i Danm. och Greger Matts. Lillie i Sverige D. A. III, p. 117.
 1484 Calmar Recess 1485. Rådets beslut rör. malmberg, I. c.
 1487 Skiftesbr. mlln Axel Brahe och Chr. v. Haffn. D. A. III, p. 110.
 1489 Otto Fahrensbachs råbref rör. ett H. Yxkulls gods i Liffl. Sk. S. H. I. c.
 1490 Confæder. Henr. VII Angl. & Joh. Dan. Reg. D. A. II, p. 41.
 1490 Sten Stures fullmakt för en Häradshfd. D. A. II, p. 39.
 1491 Sten Stures stämning till Magdalena K. Carls dotter I. c. p. 158.
 1491 Greger Mattssons Lagmansdom. Sk. S. H. I. c.
 1491 Telge stadga ibid.

- 1492 K. Hans rättarthingsdom med 3 lejon i sigillen, att erkan Due måtte få afhända sin andel i Aasdal till Erik Andersson (Banér, tvifvelsutän den hos hvilken K. G. I. åt härsk sill) ibid.
- 1493 Erkeb. Jens Brostrups och Rådets svar om Ridebref D. A. II, p. 78.
- 1493 K. Hans och D. Rådets dom mlln Eskil Giöe och Bengt Bilde. Sk. S. H. I. c.
- 1494 Sv. Rådets priv. för Westervik, I. c.
- 1495 Svante Nilsson Stures köpebref, I. c.
- 1495 Bref af Magistraten i Wisby, D. A. II, p. 159.
- 1496 Säljebref på Långaröd (Marianelund) till Peder Lang (Lex. over adl. Fam. i Danm. I, 315) Sk. S. H. I. c.
- 1496 Arvid Knutssons (Stores) säljebr. till Nils Classon (Sparre) D. A. III, p. 145.
- 1496 Sten Stures af R. Råd bifallna bytesbref med bönder i Häringe D. A. II, p. 20.
- 1497 Dombref å Henr. Bitzes (R. R.) vägnar Sk. S. H. I. c.
- 1498 K. Hans priv. för Westervik I. c.
- 1498 Svante Stures kallelse för Peder Dulle till S. Britas präbenda i Linköp. D. A. II, p. 47.
- 1498 (el. 1445) Syster Ingridis kärleksbref I. c. p. 112.
- 1498 Priorissans i Bergens kloster på Rügen bref D. A. III, p. 77.
- 1499 Chr. v. Haffns gåfvobr. till T. & A. Brahe D. A. III, p. u3.
- 1499 Svante Stures köpebr. Sk. S. H. I. c.
- 1499 — confirmation å en präbenda i Westerås, som dess föräldrar stiftat I. c.

Utän datum men från 1400-talet.

- Fragment af en svensk postilla. D. A. II, p. 137-151.
- Om myntväsendet 1260-1448, uppsatts fr. 1627, D. A. II, p. 66.
- Anecdot om drickandet fr. år 1043, I. c. p. 67.
- Rörande Hufvudö Brigitt. kloster, D. A. III, p. 11.
- Fragmenter af Tyska permböcker, en mängd gamla Tyska och Liffändska permbref.
- Föregifna afskrifter ur Lunda Kiörkeskrifter 1274-1439 rör. Tempelherrarnes historia i Sverige (ur Stierneldska samlingarne). Likaledes:
- Om then Cherubim och Seraphim orden Sk. S. H. I. c.
- 1500 K. Hans dom öfver Olof Oxe, som brutit thingsfred mot Påfvel Laxman, D. A. II, p. 42.
- 1500 Sigröd Banérs, Hr Nils Erikssons enkas, och dess med-arfvingars skiftesbr. efter Magdalena K. Carls dotter, D. A. I, p. 219.
- 1500 Knut Knutssons säljebr. till Henr. Krummedich å Vestgötiska gårdar. Sk. S. H. I. c.
- 1500 Liffändska handll. och Svenska fastebr. I. c.
- 1502 Qvitto till Erkeb. Birger i Lund, D. A. III, p. 26.
- 1502 Johan Arenssons m. fl. räfsthings dom i Fru Mättas närvaro, I. c. p. 55.

- 1503 K. Hans donation å de gods, som fråntogos Sten och Peder Thuresson (Bjelke, R. Råder) *D. A. II, p. 46.*
- 1503 Dom af Danska R. R. att Påfv. Laxmans gods tillfaller K. Hans l. c. p. 45.
- 1506 Svante Stures Råfstthings dom l. c. p. 49.
- 1507 Sv. R. Råds dom i en aritvist enligt medellagen l. c. p. 79.
- 1508, 3 dombref Sk. S. H. l. c.
- 1509 Sv. Stures priv. för Westervik, l. c.
- 1509 Landsynedom af Nils Krumme (R. R.) *D. A. II, p. 102.*
- 1509 Fastebr. på Esroms klostets köp af Nils Bradhe utfärdadt af Landsdom. i Skåne, *D. A. III, p. 21.*
- 1511 Sten Stures mgfbr. till Christ. Gyllenstjerna, *D. A. II, p. 57.*
- 1511 Hollinger Geras fastebr. *D. A. III, p. 126.*
- 1512 Skiftesbr. mlln Lauge och Jens Brade, *D. A. III, p. 114.*
- 1512 Dorothea Wases vittnesbr. om Tumba qvarn, l. c. p. 159.
- 1513 Joh. Taubes köpebr. på Malla i Lifland. *Sk. S. H. l. c.*
- 1513 Erkeb. Birgers, K. Christierns och *D. R. Rådets* dom öfver Torbern Oxe för förfalskningsbrott och våld, *D. A. II, p. 60.*
- 1513 2ne Vittnesbr. om Otto Ruds förfalskningsbrott, då han var befallningsman öfver Bohus och dess län, *D. A. III, p. 23.*
- 1514-16 Wexiö stadga, åtsk. dombr. t. ex. af R. R. Chr. Oxenstierna *D. A. II, p. 90.* Säljebr. af Tyska ordens fogde *D. A. III, p. 41.*
- 1517 Sten Stures bref till Bisk. Otto Svinhufvud *D. A. II, p. 56.*
- 1519 Lagm. Knut Erikssons (Kürck) dombref *D. A. III, p. 63.**
- 1521 Dombref af And. Slatte *D. A. V, 196.*
- 1521 Förlänning af Ordensmäst. W. v. Plettenberg V, 185.
- 1521 J. Muncks säljebr. till Beckaskog kl. III, 27.
- 1523 Åke Totts enkas säljebr. till Björn Lejon III, 152.
- 1523 K. G. Is priv. för Westervik IV, 15.
- 1523 Diploma Regium IV, 17, se äfven rättelserne till V *D.*
- 1523(?) Måns Bryntesson Liljehöks mggfbr. till Brita Roos IV, 22.
- 1525 K. Fredr. Is bref om rusttjänst i Skåne V, 145.
- 1527 Eskil Michelssens, prebende och spetalethafvandes, vittnesbr. III, 160.
- 1527 K. Fredriks bref till Priorn Eskil Thomisson, att få behålla de gods och gårdar, som Stig Andersson Miles 1360 testamenterat Antworskövs kloster *Dipl. Dela G. (okänt för Daugaard.)*
- 1528 Peder Svenssons, Lagm. i Bohuslän, dombr. V, 182.
- 1528 Skiftesbr. mlln K. Gustaf och Christ. Gyllenstj. I, p. 218.
- 1528 d:o mlln Fru Chr. G. och hennes son Gr. Svante, stadfäst 1560, I: 236.

*) Härefter anföras blott sådana documenter, hvarom Archivet ger upplysning. Alla öfrigas anförande skulle upptaga flere ark, än som återstå i denna del. Registret i *Sk. S. H.* slutar med Medeltiden.

- 1528 Knut Kurcks Vittnesbr. I: 237.
 1529 Om Nils Brahes afrättning III, 119.
 1529 Erik Banérs vittnesbref V, 91.
 1530 Johannes Magnus, Erkeb., copierar Alb. Krantzius, efter en cod. som tillhörde Bisk. Henrik i Lübeck II, 152.
 1530 Fru Margaretha Wases Jordebok III, 120. Per Brahes IV, 181.
 1531 K. Gustafs bref till N. Boje I, 45. Gr. Johan v. d. Hoyes lagmansdom V, 196.
 1535 Härmäst. H. v. Hasenkamps confirm.br. V, 186.
 1537 K. Gustafs br. till N. Boje om fodermarskens äliggande I, 46.
 1537 Copia af det Fridzbref, som gjordes 1537 och Sten Erikssons Instruct. rör. en legation till Ryssland IV, 35.
 1537 K. Christian IIIs dom om Klosterjungfrurs arfsrätt V, 150.
 1538 Rör. Domprosten i Lund Åke Sparres öfvervåld V, 176.
 1538 Er. Flemings lagmansdom V, 194.
 1539 K. Christian IIIs dom om med hvad mynt pant bör inlösas V, 153.
 1539 K. Gustafs br. rör. Fru Chr. Gyllenstj. I, 238.
 1540 K. Gustafs br. till N. Boje rör. den gifta Adlens "krypande öfver en sida" I, 49.
 1541 K. Gustafs bref om Sjö i Upl. köpt af Jac. Westgöte I, 62.
 1541 Ett fastebref å f. d. Gardianens i Krokek säljebref till Simon i Resebro IV, 144.
 1541 Vittnesbref af samme Gardian II, 129.
 1542 K. Gustafs br. till Finlands frälsemän I, 41.
 1542 v. Hasenkamps förläning V, 187.
 1544 Dr. Margarethas bref till Märta Sture om Bispetienden, Svante begärt I, 68.
 1544 Padis klostets gåfvobr. till H. Boussman IV, 169.
 1544 Knut Anderssons (Lillie) skiftesbr. V, 47.
 1544 R. R. Clas Jörenssons (Stiernskiölds) bref till R. R. Björn Lejon V, 71.
 1544 En Dom af K. Christian III, V, 154.
 1545 Egenh. undertecknadtt qvittens af K. Gust. I, 64.
 1545 Dr. Margarethas bref till M. Sture med en guldked I, 70.
 1545 K. Christian IIIs förläningsbref åt H. Barnekow på Bosisökloster III, 29.
 1546 2ne Dr. Marg. till M. Sture rör. frossans botande och äpple och päron I, 72 etc.
 1546 Bref fr. Landtgr. Philipp i Hessen (Magnanimus), V, 94, 95.
 1547 Dr. Marg. till M. Sture I, 75.
 1548 K. Gustafs bröllopsbref till N. Boje I, 52.
 1548 Sten Lejonh. till Dr. Margaretha I, 106.
 1548 K. Gustaf I. gåfva till Sv. Sture I, 238.
 1548 H. Barnekows morggfvbref till M. Oxe V, 93.
 1549 Dr. Margar. till M. Sture om läkarinnan Birgitte Lars

- Anderssons I, 76; om att Drottningen fått en ung dotter I, 76; om D. D. M. Meters resor I, 77, 78.
- 1549 Gåfvobref på en bondfamilj V, 188.
- 1550 K. Gustaf Is bref till Olof Jönsson I, 61.
- 1550 4 st. bref af Dr. Marg. till M. Sture I, 79 &c.
- 1550 Pr. Catharina Wasas bref till M. Sture I, 87.
- 1550 Domprost Fredrik på Ösel bref V, 189.
- 1550 Henr. Class. Horns dombref V, 195.
- 1551 3 bref af Dr. Marg. till M. Sture I, 82 &c.
- 1551 Jac. Thurssons (Rosengren) bref till Erik Lillie V, 57.
- 1551 Dom mellan M. Gyllenstj. o. An. Urne V, 137.
- 1552 om 2 K. Gustafs gåfvor till Sv. Sture I, 239.
- 1552 Ordensmäst. H. v. Galens förlän. till Magr. Kloth V, 187.
- 1553 Henr. Class. Horns bref till Herm. Fleming I, 108.
- 1553 Lave Brades gåfvobr. till Jens Brade på sin del i Löberöd V, 134.
- 1553 K. Christian III:s dom om köpstads gods lösörenatur V, 153.
- 1553 Erik Spøres dombref V, 201.
- 1556 K. Gustafs bref till Nils Boje I, 50.
- 1556 Drottn. Catharina Stenbocks bref till M. Sture I, 84 före 1556. Supplik till K. Gustaf af Joh. Roos, Chr. Gyllenstj. och Sv. Sture I, 96, den sista af Chr. G. IV, 1.
- 1557 Om K. Gustafs gåfvor till Sv. Sture I, 239.
- 1557 Bidrag till Danska dykeriets hist. V, 151.
- 1558 Hert. Johans bref om krigsrustn. IV, 116.
- 1558 K. Christian III:s dom rör. ansvar för vrångvisa domare V, 152.
- 1559 Gustaf Johanssons (Roos) br. till Sv. Sture I, 104.
- 1559 Inventarium af Bosis kloster III, 33.
- 1559 N. Krummes bröllop i Abo scholstuga V, 18.
- 1560 K. Gustafs bref till Svante Sture med Erik Kaggas berättelse I, 53. Dess sista Riksdagskallelse I, 60.
- 1560 Svante Stures bref till K. Gustaf rör. dess beskickning till Prins Erik I, 100.
- 1560 K. Gustafs bref till utkor. K. Erik om dess tyranniska passioner och oförstånd I, 109.
- 1560 Utk. K. Eriks svar med undskyllan på sitt okunniga Canzli i Calmar I, 118.
- 1560 3ne K. Eriks bref till Sv. Sture I, 136.
- 1560 Bytesbref mellan Gr. Sv. Sture och Gr. G. Johansson I, 226.
- 1560 Paul Juusten, Bisp i Wiborg bevittnar en gåfva af Jöns Juusten V, 11.
- 1560 Ordensmäst. Gotthards bref V, 187.
- 1561 K. Eriks kröningsintåg, ett concept till ceremoniel I, 246.
- 1561 K. Eriks Gubernators fullmakt öfver Finland till Sv. Sture I, 142.
- 1561 K. Eriks Instruction för N. Sture vid dess beskickning till England I, 129. IV, 30.
- 1561 Uppsats, lemnad K. Eriks sändebud till Ryssland IV, 49.

- 1561 Magistratens bref i Wä V, 170.
 1562 K. Eriks Instr. för J. Bonde och J. Bagge I, 144. IV, 30.
 1562 Instruct. för N. Sture och Cl. Chrss. Horn vid beskickn. till Hertig Johan I, 150.
 1562 K. Eriks 7 bref till Sv. Sture. Gubernatorn i Lifland, om svårigheten att ej Gubernatorn egde en som kunde så mycket latin och tyska att han kunde copiera Revals privilegier, om presterskapets lönreglering, Relles befästning m. m. I, 158 &c.
 1562 Åhus Magistratsbref V, 170.
 1562 "Wi Gustafs med Guds Nåde" bytesbref med K. Erik V, 56.
 1562-68 Polska Canzliets Registratur I: sista sidan. V, 217 följ.
 1563 P. S. af K. Erik till Sv. Sture I, 183.
 1563 SöderTelge Magistrats bref IV, 152.
 1563 Räfst och Rättartingsdom af Cl. Tott och Ulf Snakenborg V, 193.
 1563 Claes Andersson, Hert. Johans småsven, hallshöggs IV, 193.
 1564 P. Brahes qvitto till Ingeborg Åkes dotter, Hans Clasons efterleverska IV, 171.
 1564 Erik Olsson Stålarms vittnesbref om sin hustrus hemgift V, 86.
 1564 Konungsdom hålles af Hogensk. Bielke och Kn. Knutsson (Lällie) V, 193, 194.
 1565 Förpliktelse af C. Mornay; Erik Stures Neye Seitung vid ett got rus i fältlägret I, 183-187.
 1565 Prins. Cicilias bref till N. Sture I, 88, 90, Marggr. Christophers d:o 91.
 1565 Berättelse om Sten Svantessons och Peder Banérs begrafning V, 77.
 1565 Fastebref å en tomt i Ups. som hustru Brigitta (Wase), Matts Perssons i Ups. sålt till Gr. Gustaf (Tre Rosor) III, 161.
 1566 13 rapporter ur kriget af N. Boje till Sv. Sture I, 187-207.
 1566 En beställningssedel af N. Boje IV, 32.
 1567, 1568 Gustaf Banérs anteckn. i den psalmbok han synes fört med sig till döden 1600 IV, 162.
 1568 Wiborgs Magistratsbref om en mansbot V, 202.
 1568 Hertig Johans donationer i Westergötland till Sturarne IV, 116, 117.
 1568 Hert. Carls donation i Södermanland till Sturarne IV, 119.
 1568 Otto Brades skiftesbref med Peder Oxe V, 133.
 1568 Jolivetis berättelse om Pont. DelaGardies deltagande i revolutionen mot K. Erik. I, 207. II, xiv.
 1568 Hert. Johans skuldsedel till Märta Sture vid upprorets företagande I, 239. (Återkräfdes sedan af Staten).
 1568 M. Stures underpant hos en Holländare I, 240.
 1569 K. Johans försvarelsbref för Karin Hansdotter IV, 50.

- 1569 Wittnesbref af Sveriges råd rör. ett depositum hos Sv. Sture IV, 68.
- 1570 ExDrott. Britas bref till M. Sture IV, 24.
- 1570 Grindhens dombref om Lagm. J. Kurcks röfveri i en kyrka IV, 194.
- 1570 Hans Lejon, Gouverneuren, förer en Memorialbok V, 25.
- 1570 Fullmakt och examensbetyg af Tycho Asmundius, Superlat. i Lund, till en prest, jemte dennes Akad. betyg V, 177.
- 1571 K. Johans bref till M. Sture med bifall på de fleste af hennes ansökningar IV, 53.
- 1571 Hog. Bielkes bref till M. Sture, som bedt för en fogde "som slagit ihjäl en hop karlar," it. om "bönder, som borde njupes i . ." IV, 163.
- 1571 K. Fredriks dimission ur fängelse för Pontus DelaGardie IV, 187.
- 1571 Martin Barnekows Bibliothek under dess stud. i Paris V, 97.
- 1572 Häradshfd. dom i Sotholm gynnande "den fattige" mot K. M. o. kronan IV, 139.
- 1572 do i Bobergs domsaga, rör. kyrkegods IV, 140.
- 1572 Befm. på Stegeborg Erik Knutsson bref till Befm. på Linköp. J. Rosenstråle IV, 160.
- 1572 Hert. Albas bref till P. DelaGardie m. m. IV, 190.
- 1572 R. R. Bengt Ribbings märkligt stafvade bref till Jöns Rosenstråle V, 54.
- 1572 Ingr. Slattes bref till dens. om bröllopstyg V, 64.
- 1572 Märta Stures bref till Bisk. Johan af Munster med sin son Mauritz, som hon önskar ej måtte komma "att besväräs med mycken drick" V, 73.
- 1573 K. Johans adelsdiplom för Jören Månsson (Hästsko) IV, 59.
- 1573 Erik Lillies bref till Jöns Rosenstråle om myntberäkning IV, 155.
- 1573 K. Johans gåfvobr. af Ekholmen till P. DelaGardie IV, 187.
- 1574 P. DelaGardies 3ne br. till Johannes Henrici IV, 205-218.
- 1574 Köpebr. af Clas Horns enka V, 18.
- 1575 K. Johans br. till M. Sture om skeppsvirke IV, 54.
- 1575 Abo Magistratsbref V, 203.
- 1576 Adelsdipl. för Lars Hordeel IV, 55.
- 1576 P. DelaGardies legationshandl. V, 190.
- 1576 Öppet bref af Mätta Oxe och 2 hennes systrar mot den fjerde systren V, 96.
- 1576 Qvitto af Joh. Berndes, Gouv. i Reval V, 192.
- 1577 Rörande Drott. Cathar. Mänsdotters underhåll IV, 31.
- 1577 Mårt. Bojes mggfbref IV, 168.
- 1578 Bengt Larssons bref till Jöns Rosenstråle, Hert. Magni Kökemästare IV, 59.
- 1578 Pfaltzgr. Annas bref till M. Sture IV, 21.

- 1578 Clas Flemings bref till Hordeel *V*, 2.
 1578 Arfskifte efter Lars Jespersson (Kruus) *V*, 19.
 1579 Er. Lillies br. till Kökem. J. Rosenstr. rör. Hert. Magnus och Hert. Carl *IV*, 18.
 1579 Hert. Carls br. rör. M. Stures lagstadde hjon *IV*, 120.
 1579 N. Wedboböndernas upplysning i skattläggningens historia *IV*, 146.
 1579 Märta Stures br. till Cic. Roos *V*, 76.
 1580 ExDrott. Britas br. till M. Sture *IV*, 28.
 1580 K. Johans förordn. för P. DelaG. att befalla öfver Kexholm. *IV*: 188.
 1580 P. DelaGardies, Gouv. öfv. Ingerml. o. Kexh. fullmakt för Matts Anders. *IV*, 187.
 1580 P. DelaGardies mggbref till Soph. Gyllenhielm *IV*, 191.
 1580 Dens. bref till A. Possevinus *IV*, 219.
 1580 Skiftesbr. efter Clas Biörnss. Lejon. *V*, 22.
 1580 Fastebr. af Herm. Fleming *V*, 185.
 1581 Storhert. Franciscos i Toscana bref *IV*, 224.
 1582 Bref fr. Sv. till Danska Rådet *IV*, 71.
 1582 P. DelaGardies bref till L. Hordeel *IV*, 221.
 1582 Arn. Grothusens qvittens till P. DelaGardie *V*, 6.
 1582 Ax. Gyllenstiernas stämning af Wrams byemän, hvilkas berättelse ej öfverensstämde med Ar. Hvitfelts *V*, 166.
 1583 Pont. DelaGardies patent om myntet *IV*, 191.
 1583 N. Gyllenstiernas bref till Drott. Elisabeth *V*, 7.
 1583 Till Superintend. i Lund Nils Hvit stäld begäran om Confirmation af prest, Kjöbunge Socknemän valt till pastor *V*, 179.
 1584 H. Mummies br. till Ingrid Oxe, rör. Pont. DelaGardie *IV*, 222.
 1584 Gissle Nilsson Strutz' bref till Jöns Rosenstråle *V*, 60.
 1584 Jöran Bojes Lagmansdom *V*, 195.
 1584 Carl G. Stenbocks bref till Lars Hordeel *V*, 70.
 1585 K. Johans allvarliga bref till R. R. Matts Larsson (Kruus) *IV*, 60.
 1585 Henr. Class. Horns dombref om ödesjord *V*, 201.
 1586 K. Johans kallelsebref till Maur. Sture, att infinna sig vid Riksdagen *IV*, 62.
 1586 (ej 1568) d:o bref om Jöns Kurcks kyrkoröfveri och arvingarnes ersättningsskyldighet till L. Hordeel *IV*, 63.
 1586 Erik Lillies br. till Jöns Rosenstråle *V*, 50.
 1586 K. Fredriks donation af ett kanonikat till Christian Barnekow *V*, 156.
 1586 Corf. Wefferts, Landsdomare och K. Befm. i Skåne, dom *V*, 167.
 1587 Gener. Thorsten Stålhandske födes, *V*, 87.
 1587 Joh. Bernekows contract med Christian B. *V*, 98.
 1587 Grfons till Mansfelt bref rör. H. Ramel *V*, 143.
 1587 C. Weffert lyser fred öfver en för 10 daler fredlös *V*, 167.
 1588 Storhert. Fernandos i Toscana bref rör. förökning af sitt Museum ända från Lappland *IV*, 225.

- 1588 Turkiskt Kejs. pass för Chr. Barnek. för sin resa till Jerusalem *V*, 99.
- 1588 Danska kungahuset inskrifver namn och motto i Etlliche Psalme und Sprache, gifven af K. Fredr. II till H. Ramel *V*, 138.
- 1588 K. Fredriks bref till Adlen i Skåne om rustning *V*, 174.
- 1589 Storhert. Fernandos i Toscana bref till K. Johan III om Pont. DelaGardie *IV*, 224.
- 1589 Anna Grothusens revers med 2 runstyckens ränta å dalern *V*, 6.
- 1589 Clas Jöranss. Stiernskölds skifte *V*, 72.
- 1589 Ax. Lejonhufvuds bref ss. Gen. Gouv. i Finland *V*, 205. före 1590 P. Brahes testamente *IV*, 172.
- 1590 Ex mandato Regis (Joh. III) Cl. Fleming rör. Adlens förläning *IV*, 65.
- 1590 K. Jacobs i Skottland valspråk *V*, 140.
- 1591 Efter kunggens (Joh. IIIs) befallning, CaroLus kallar Maur. Sture till Riksdag *IV*, 66.
- 1591 Drottn. Gunillas bref till Morbror Lage Posse rör. hustru till Per Jönsson *IV*, 66.
- 1591 Cl. Flemings Lagmansdom i Upland *IV*, 137.
- 1591 Lars Henderssen Hordeels bref, sedan han blifvit adlad *IV*, 199.
- 1591 Karin Hans dotters supplik till Drottn. Gunilla *IV*, 200.
- 1591 Hans Soops skiftesbref *V*, 66.
- 1592 Hert. Carls och Rådets bref om K. Johans lik *IV*, 85.
- 1592 Jurid. Fac. i Padua bref till Christ. Barnekow *V*, 102.
- 1593 Receipt af Theoph. Homodeus på Medicam. uttagne af en utaf Pont. DelaGardies söner hos Apothekaren Simon *V*, 10.
- 1593 Måns Erikssons bref till Gissle Strutz rör. Palme Erikss. Rosenstråle *V*, 62. samt Rättelserna härnedantill *VD*.
- 1593 Strassburgaren Crauchs bref från Padua rör. Mathematiska instrumenter, beställda åt Chr. Barnekow *V*, 103.
- 1593 Hotmans i Basel bref till Chr. Barnek. rör. en af sin faders skrifter, dedicerad Konungen i Danmark *V*, 124.
- 1594 K. Sigismunds bref, med löfte att i sin faders fotspår mera främja adelsståndet än de öfriga stånden *IV*, 77.
- 1594 Erik Sparres "Oration" om adlige privilegierna *III &c. IV*, 104.
- 1594 Hans Hanssons bref till Karin Hansdotter rör. C. G. Stenbock och sitt förmenta frieri till gamla Agneta *IV*, 201.
- 1594 K. Jakob i Skottland bref om Bothwells rebellion till Chr. Barnekow *V*, 109.
- 1594 J. Melviles bref till Chr. Barnekow rör. Skottlands affärer *V*, 113.
- 1594 Foulers, Drottn. Annas Secreterares, d:o d:o *V*, 116.
- 1594 Hertigin. Dorotheas bref rör. talfriheten *V*, 154.
- 1595 Hert. Carls bref rör. Ax. Lejonhufvuds fordringar *IV*, 85-90.

- 1595 Olof Sverkerss. Elfkarls Skuldsedel till Pont. DelaGardies arvingar *V*, 1.
- 1595 Drott. Annas i Skottland bref till Chr. Barnekow *V*, 112.
- 1595 Bref af J. & W. Melvill, Grynæus, David Chytræus &c. till Chr. Barnek. *V*, 114, 115, 121, 122, 126.
- 1595 Mich. Muncks dombref *V*, 200.
- 1595 Cl. Flemings bref som Gen. Gouv. i Finl. *V*, 208.
- 1596 Hert. Carls bref till Anna Sture rör. skeppsvirke *IV*, 92.
- 1596 G. Castelvestris bref skrifvit i Nyköping rör. Gir. Strozzi m. m. *V*, 104.
- 1597 Förbön hos Arv. Birgersson, Bef:m. på Wadstena, för en som kommit på obestånd för slagsmål *IV*, 156.
- 1597 Bref till Birge Jönss. Rosenstråle Bef:m. på Wadstena *IV*, 157.
- 1597 Er. & G. Brahes bytesbref med Ebba Lejonhufvud och sins emellan *IV*, 182.
- 1597 Joh. v. Rosens intyg *V*, 58.
- 1597 Reinh. Taubes d:o *V*, 89.
- 1597 Karin Måns dotters gåfvobref till sin man Arvid Gustafss. Stenbock *V*, 87.
- 1597 Carl Stures bref till Anna Sture född Horn *V*, 78.
- 1597 Ministerielle acta af Ar. Hvitfelt och Chr. Barnekow rör. förbundet mellan Danmark och England och Danm. och GeneralStaterna *V*, 158.
- 1598 Ministerielle acta rör. Erik Sparres och medbröders bemödande att förmå Konungen i Danmark att härja i Småland och Westergötl. (dervid säkerl. mera blod kommit att flyta än som flöt i Linköping) *IV*, 109.
- 1598 Bref till Birg. Jönss. Ståth. i Wadstena *IV*, 159.
- 1598 Truls Palnessons (Rosenstråle) och Göst. Erikssons bref till Birg. Jönss. R. *IV*, 62, 63.
- 1598 De Heiles bref om Drott. Elisabeth och Comte d'Essex till Chr. Barnekow *V*, 106.
- 1598 En husbondes lejd för Brodermord *V*, 168.
- 1598 Fab. v. Tiesenhausens bref till Borgm. i Reval *V*, 90.
- 1599 K. Sigismunds bref till Finnarne mot Hert. Carl *IV*, 79.
- 1599 Handlingar rör. Riksd. i Jököping: Bref till Finnarne *IV*, 123, Erkeb. Abr. Angermanni dom af Kleresiet ib. 126; Gr. Erik Brahes obligation ib. 129. Bispernes betänkande på Hertigens frågor ib. 133.
- 1599 Joh. Flemings pantbref *V*, 4.
- 1599 Stockholms Magistratsbref rör. Ebba Lejonhufvud, Erik Tegel m. m. *IV*, 149.
- 1599 Nils Jönss. Jacobskölds bref till Birger Jönss. Rosenstråle *IV*, 159.
- 1599 Dela Blanques bref till Marg. Sture rör. Thure Bjelkes skuld till Pont. DelaGardies arvingar *IV*, 184.
- 1599 Ar. Hvitfeldt Uthyresbref af 11 åledrätter i Widtsköffe till H. Ramel *V*, 136.
- 1599 H. Ramels bref till Chr. Barnek. *V*, 141.

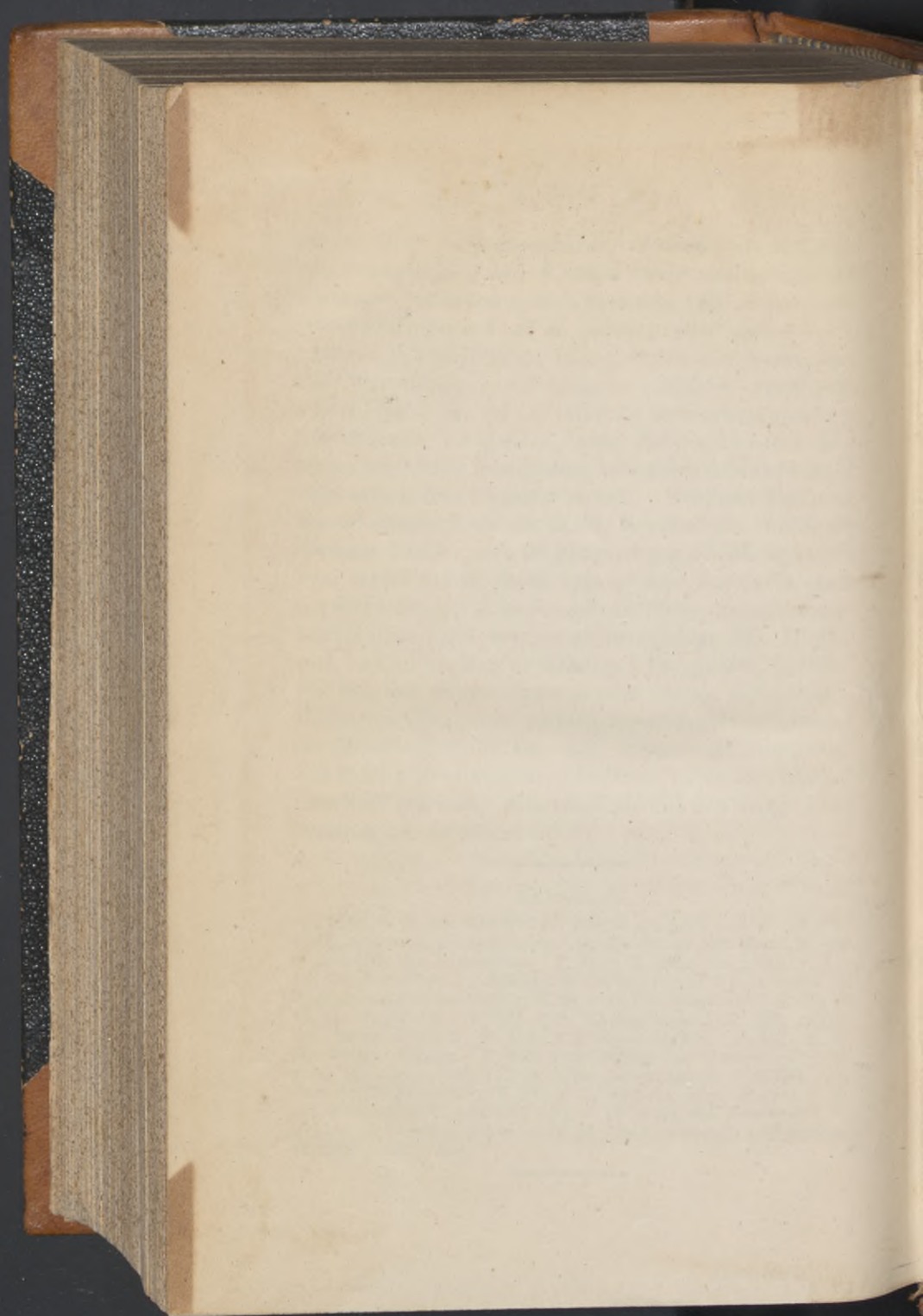
1600 Rör. Gust. Banérs psalmsång på Link, torg IV, 161.
1600 Axel Soops bytesbref *V*, 66.

Sammanhanget har fordrat några handlingars anförande, som dock höra till 17de seklet, t. e.:

- 1602 8 bref af Hert. & Kon. Carl, 3 contrasignerade af E. Elfsson, 1 af Udde Svensson IV, 92-102.
1603 Bref till Christ. Barnekow, från en J. U. D. Hawkynt, "Manus Baconi" *V*, 108.
1604 Ebba Lejonhufvuds öppna bref mot sin son Moritz *V*, 26.
1604 Ebba Flemings, f. Stenbock, skuldsedel *V*, 3.
1606 Arfvet efter Gyllenhielmarne (Johansgrenen) som tillföll Pont. DelaGardies barn IV, 191.
1606 Elisab. Pontus Dotters bref till Joh. och Brita DelaGardie IV, 202.
1609 Amiral Bengt Juusten Gyllenlods testamente *V*, 11.
1610-15 Hert. Johans confirmationsbref till Er. Lillie IV, 121, 122.
1611, 12 Om R. R. Christ. Barnekows heroiska död *V*, 130, 131, 132, 133.
1612, 24 Drottn. Christinas bref IV, 103.
1613 Ax. Lejonhufvuds förpantning af Norske gods och gårdar *V*, 45.
1616, 18 Anna Biörnsdotter R. R. Matts Kruus enkas, testamente *V*, 20.
1616 Anna Horns br. till Ax. Oxenstierna om de 2 sista Sturarnes samtida utslocknande *V*, 81.
1619 Drottn. Catharinas (Stenbocks) arrendecontrakt med R. R. Jesper Kruus rör. Drottningholm I: 85.

Planchens innehåll:

N. 1. O. Elfkarl p. 1; n. 2. Cl. Fleming p. 3; n. 3. Ebba Fleming p. 4; n. 4. Arn. Grothusen p. 5; n. 5. Ebba Lejonhufvud p. 40; n. 6. Jac. Rosengren p. 58; n. 7. C. G. Stenbock p. 70; n. 8. Jaques R. p. 111; n. 9. Drottn. Anna p. 112; n. 10. J. Melville p. 115; n. 11. Ar. Hvitfeldt p. 137; n. 12. Chr. Barnekow p. 94; n. 13. H. Ramel p. 142; n. 14. K. Fredrik II p. 157; n. 15 K. Christian IV; n. 16 Tychius Asmundius p. 175.

6000145608

Göteborgs universitetsbibliotek

